

PROTOKÓŁ NR XLV/2018

XLV zwyczajnej sesji Sejmiku Województwa Lubuskiego

kadencji 2014-2018

21 maja 2018 roku, godz. 11⁰⁰

Sala Kolumnowa Sejmiku Województwa Lubuskiego

Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze

Punkt 1.

Otwarcie obrad XLV zwyczajnej sesji Sejmiku.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Otwieram XLV sesję zwyczajną Sejmiku Województwa Lubuskiego kadencji 2014-2018.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego wita radnych i zaproszonych gości.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Szanowni Państwo, na początek przejdziemy do miłego akcentu sportowego. Od 11 do 13 maja Urząd Marszałkowski wspólnie z Wojewódzkim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji im. Zbigniewa Majewskiego w Drzonkowie zorganizował ogólnopolską olimpiadę Urzędów Marszałkowskich – Marszałkiadę. W tym roku uczestniczyło w tej rywalizacji siedem województw. Chcę powiedzieć, że w tym roku Województwo Lubuskie zajęło pierwsze miejsce, wygrało tą „Marszałkiadę” i bardzo, bardzo serdecznie gratulujemy reprezentacji. Za chwilę poproszę tą reprezentację o wystąpienie w następującym składzie: Pani Agnieszka Kruk – piłka siatkowa, Pani Marta Kurzawska – piłka siatkowa, Pani Justyna Śmielska-Saniuk – piłka siatkowa i pływanie, Pan Łukasz Porycki – piłka siatkowa, Pan Radosław Pająk – piłka siatkowa. Pana Bogusława Zarazy nie ma choć startował w tenisie stołowym, pływaniu i strzelaniu, Pan Przemysław Osiński – piłka siatkowa, pływanie i biegi przełajowe. Pani Agnieszki Czetowicz nie ma – w strzelaniu. Pana Andrzeja Hełmińskiego też nie ma – strzelanie. Jest Pani Joanna Skrzydłowska – pływanie i strzelanie, Pani Joanna Lassota – tenis stołowy i biegi przełajowe, Pani Lidia Bochańska – tenis ziemny i biegi przełajowe, Pan Daniel Chalecki – tenis ziemny i biegi przełajowe, Pani Katarzyna Bocian –

strzelanie. Pani Katarzyna Żmudzin jest nieobecna – pływanie. Szanowni Państwo, robimy to w takiej bardzo eleganckiej formie, by zobaczyć, że ci świetni urzędnicy też są doskonałymi sportowcami. Chociażby Pani Joanna Skrzydłowska – świetny specjalista od funduszy europejskich, osoba doskonale znająca język angielski, świetny specjalista od finansów publicznych. To Pani Joannie nie przeszkadza uprawiać sport i to na wysokim poziomie. Myślę, że to Pani dołożyła tą cegiełkę, że akurat w opływaniu zajęliśmy pierwsze miejsce. Gratuluję Pani Joanno i wszystkim Państwu gratuluję tego świetnego wyniku, a Panią Marszałek, która jest szefem tego urzędu, bardzo proszę o to, żebyśmy jakoś pogratulowali. Jesteście świetną reprezentacją, zostawić w pokonanym polu śląskie i małopolskie to jest już wielki wyczyn, zwłaszcza, że wiem, że oni przygotowywali się najlepiej, jak umieli by pokonać lubuskie. Bardzo proszę Pani Marszałek.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Proszę Państwa, jeszcze nieskromnie dodam – „jaki pan taki kram”. Proszę Państwa, to nie jest pierwsze mistrzostwo Polski, drugie. W pierwszej „Marszałkiadzie” Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego zajął również pierwsze miejsce. Chcę powiedzieć, że w tym roku zdobyliśmy również pierwsze miejsce w piłce nożnej halowej. Także lubuskie sportem stoi. Drugie miejsce w biegu plażą, przełajowe i w ubiegłym roku również drużyna Urzędu Marszałkowskiego zdobyła pierwsze miejsce w maratonie w Brukseli. Mistrzostwo Świata można by powiedzieć. W tym roku zamierzamy to powtórzyć, więc nie tylko mówimy o promocji zdrowego stylu życia, ale naprawdę to robimy i staramy się zarażać inne regiony zdrowym stylem życia. Bardzo się cieszę, że mam takich pracowników. Muszę powiedzieć, że często zatrudniając zaglądam do cv, czy coś potrafią również poza urzędem i czy są sportowcami. Dlatego też Urząd Marszałkowski walczy do ostatniego gwizdka, a wiemy przecież, że bramki nieraz padają w ostatniej sekundzie. Także jesteśmy przygotowani bardzo sportowo i liczymy również na współzawodnictwo w wielu różnych obszarach również politycznych. Też zamierzamy być mistrzem Polski.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak wraz z Przewodniczącym Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesławem Fiedorowiczem złożyła gratulacje i wręczyła listy gratulacyjne zwycięzcą „Marszałkiady”.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję Państwu. Ostatnio w audycji Radia Zachód jeden polityk partii Kukiz'15 użył wobec urzędników obraźliwych słów, mówiąc o tym, że urzędnicy samorządowi są niepełnosprawni intelektualnie. To niepotrzebne słowa. My doceniamy waszą klasę, waszą jakość i dzięki wam możliwe są sukcesy nie tylko w sporcie, ale dzięki wam właśnie sukcesy ma Województwo Lubuskie. Oby we wszystkich innych dziedzinach Województwo

Lubuskie z czasem było pierwsze. Tego Państwu życzę i rzeczywiście cieszę się bardzo, że taka jest kwalifikacja – w zdrowym ciele zdrowy mózg. Pamiętajmy o tym, a sport jest właśnie taką formą. Szanowni Państwo, na podstawie listy obecności stwierdzam, że na 30 Radnych Województwa Lubuskiego na sesji obecnych jest 22, wobec czego Sejmik władny jest do podejmowania prawomocnych uchwał. Jednocześnie informuję, że protokół z XLIV sesji Sejmiku Województwa Lubuskiego został umieszczony na serwerze dla radnych i wyłożony na stoliku do wglądu. Protokół przyjmujemy w końcowej części obrad.

Lista obecności radnych stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

Lista obecności zaproszonych gości stanowi załącznik nr 2 do protokołu.

Punkt 2.

Przyjęcie porządku obrad sesji.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Przypominam, że zgodnie z planem mamy mieć jeszcze dwie sesje w czerwcu, jedną we wrześniu, w październiku, a w listopadzie prawdopodobnie to już będzie po wyborach. A zatem powoli zmierzamy do finału. Szanowni Państwo, na wniosek Zarządu Województwa Lubuskiego, proponuję rozszerzenie porządku obrad o:

- punkt 12a – Realizacja zadań inwestycyjnych na drogach wojewódzkich w roku 2017. Inwestycje planowane do realizacji w 2018 roku w ramach planu inwestycji priorytetowych planowanych do realizacji na drogach wojewódzkich w ramach RPO – LUBUSKIE 2020;
- punkt 21a – Podjęcie uchwały w sprawie obszaru chronionego krajobrazu o nazwie „Las Źarski” – druk nr 739/18;
- punkt 23a – Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Łagów – druk nr 740/18.

Wnoszę jednocześnie o wycofanie z porządku dzisiejszych obrad punktu 26a – Podjęcie uchwały w sprawie nadania Maciejowi Rafałowi Noskowiczowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 694/18, w związku z rezygnacją złożoną przez Pana Maciej Noskowicza dnia 16 maja o przyznanie ww. wyróżnienia. Proponuję jednocześnie wycofanie z porządku obrad dzisiejszej sesji punktu 24 – Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie wyznaczenia osób do składu Kapituły „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 714/18. Po rezygnacji Pana Przewodniczącego Marka Surmacza odbyliśmy posiedzenie przewodniczących klubów i w tej chwili nikt z członków Klubu Prawa i Sprawiedliwości nie zgłosił woli zajęcia miejsca w składzie Kapituły. Sprawę zostawiamy otwartą. Mam nadzieję, że ktoś z Państwa dołączy do tego ważnego gremium. Przy okazji

chcę powiedzieć, bo na ten temat odbyła się dyskusja, pytano o to, czy zawsze Kapituła automatycznie pozytywnie opiniuje wnioski. W tej kadencji Sejmiku 103 wnioski Kapituła zaopiniowała negatywnie, czyli nie ma tutaj automatu jeżeli chodzi o opiniowanie. Chciałbym prosić, z racji znaczenia, rangi tej odznaki i ponadczasowego traktowania jej jako najwyższe wyróżnienie, byśmy uzupełnili tą Kapitułę. Także zostawiamy to otwarte miejsce dla członków Klubu Prawa i Sprawiedliwości. Wszystkie materiały i projekty będące przedmiotem dzisiejszej sesji są dostępne na serwerze radnych. Czy macie Państwo jakieś pytania do tego porządku? Jeśli nie ma, poddaję pod głosowanie rozszerzenie porządku obrad dzisiejszej sesji, przypominam, że głosujemy za pomocą urządzeń elektronicznych, o punkt 12a – Realizacja zadań inwestycyjnych na drogach wojewódzkich w 2017 roku. Inwestycje planowane do realizacji w 2018 roku w ramach planu inwestycji priorytetowych planowanych do realizacji na drogach wojewódzkich w ramach RPO – LUBUSKIE 2020. Kto z Państwa Radnych jest za rozszerzeniem porządku obrad o punkt 12a, proszę podnieść rękę i nacisnąć zielony przycisk „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć czerwony przycisk „N”. Kto wstrzymał się, proszę podnieść rękę i nacisnąć niebieski przycisk „?”.

W głosowaniu wzięło udział 21 radnych.

21 głosów za, nikt nie był przeciwny, nikt się nie wstrzymał.

Stwierdzam, że Sejmik rozszerzył porządek obrad o punkt 12a.

Poddaję pod głosowanie rozszerzenie porządku obrad dzisiejszej sesji o punkt 21a – Podjęcie uchwały w sprawie obszaru chronionego krajobrazu o nazwie „Las Źarski” – druk nr 739/18. Kto z Państwa Radnych jest za rozszerzeniem porządku obrad o punkt 21a, proszę podnieść rękę i nacisnąć zielony przycisk „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć czerwony „N”. Kto wstrzymał się, proszę podnieść rękę i nacisnąć niebieski przycisk „?”.

W głosowaniu wzięło udział 22 radnych.

22 głosy były za, nikt nie był przeciwny, nikt się nie wstrzymał.

Stwierdzam, że porządek został rozszerzony o punkt 21a.

Poddaję pod głosowanie rozszerzenie porządku obrad dzisiejszej sesji o punkt 23a – Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Łagów – druk nr 740/18. Kto z Państwa Radnych jest za rozszerzeniem porządku obrad o punkt 23a, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć czerwony „N”. Kto wstrzymał się, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 22 radnych.

22 głosy za, nikt nie był przeciwny, nikt się nie wstrzymał.

Stwierdzam, że Sejmik rozszerzył porządek obrad o punkt 23a.

Poddaję pod głosowanie wycofania z porządku obrad dzisiejszej sesji punktu 24 – Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie wyznaczenia osób do składu Kapituły „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 714/18. Kto z Państwa Radnych jest za wycofaniem z porządku punktu 24, proszę podnieść rękę i nacisnąć zielony przycisk „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 21 radnych.

19 głosów za, nikt nie był przeciw, 2 głosy wstrzymujące.

Stwierdzam, że punkt 24 został usunięty z porządku obrad.

Poddaję pod głosowanie wycofanie z porządku obrad dzisiejszej sesji punktu 26 – Podjęcie uchwały w sprawie nadania Maciejowi Rafałowi Noskowiczowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 694/18 ze względu na rezygnację osoby wnioskowanej. Kto z Państwa Radnych jest za wycofaniem z porządku obrad punktu 26, proszę podnieść rękę i nacisnąć zielony przycisk „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć czerwony przycisk „N”. Kto wstrzymał się, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 22 radnych.

20 głosów za, nikt nie był przeciwny, 2 głosy wstrzymujące.

Stwierdzam, że punkt 26 został wycofany z porządku dzisiejszej sesji.

Porządek obrad dzisiejszej sesji wraz z przegłosowanymi zmianami poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za przyjęciem porządku obrad wraz z przegłosowanymi zmianami, proszę podnieść rękę i nacisnąć zielony przycisk „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć czerwony przycisk „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk niebieski „?”.

22 osoby brały udział w głosowaniu.

22 głosy za, nikt się był przeciwny, nikt się nie wstrzymał.

Stwierdzam, że porządek obrad dzisiejszej sesji został przyjęty.

Porządek obrad stanowi załącznik nr 3 do protokołu.

Punkt 3.

Wnioski i interpelacje.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Szanowni Państwo, przypominam, że osoba, która chce zgłosić wniosek, bądź interpelację naciska przycisk zielony „T”. W ten sposób ustalamy kolejność zgłoszeń. W każdej chwili do zakończenia tego punktu można to uczynić. Jako pierwszy głos zabierze Pan Tadeusz Pająk, w drugiej kolejności Pan Tomasz Możejko,

a przygotowuje się Pani Grażyna Dereń. Proszę stosownie do wyznaczonych reguł przestrzegać czasu, który wyświetlony jest na tablicy, która jest przed Państwem. Dziękuję uprzejmie z góry za dyscyplinę.

Radny Województwa Lubuskiego Tadeusz Pająk: Dziękuję bardzo. Panie Przewodniczący, Szanowni Radni, Szanowni Państwo. Chciałbym złożyć interpelację w sprawie rozpoczęcia procedury budowy północnego zjazdu z drogi szybkiego ruchu, ekspresowej S3 w kierunku Sulechowa. Sami Państwo w tej chwili przejeżdżacie w okolicach Sulechowa. W piątek przejazd przez węzeł Sulechów trwał od 3 do 4 godzin dla osób, które jechały z Gorzowa w kierunku Zielonej Góry. Sulechów jest jedynym miastem, gdzie jest tylko jeden zjazd do tej miejscowości i dalej między innymi na drogę krajową do Poznania. Pozostałe miasta, tak jak: Świebodzin, Międzyrzecz, Skwierzyna mają dwa lub trzy zjazdy. Między innymi to jest spowodowane, tym właśnie, że takie korki się tworzą. W tej chwili trzy kierunki ruchu są kierowane na małe rondo, gdzie po prostu przepustowość jest ograniczona i tak to w tej chwili wygląda. Dlatego zgłaszam taki wniosek, żeby rozpocząć procedurę budowy północnego zjazdu od Świebodzina w kierunku na Sulechów. Rozładowałoby to korki, które są w tej chwili. Ja wiem, że to jest tylko remont S3, ale każda jedna stłuczka, kolizja na rondzie jak się wyjeżdża z Sulechowa lub z kierunku Poznania od razu blokuje całkowicie wyjazd z Sulechowa i z kierunku Poznań. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. Głos zabierze Pan Radny Tomasz Możejko.

Radny Województwa Lubuskiego Tomasz Możejko: Panie Przewodniczący, krótkie pytanie. Co dalej z Kopalnią Brody w tym województwie? Ja wiem, że może teraz nie uzyskam odpowiedzi od Pani Marszałek, czy od członków Zarządu. Natomiast czy projekt, który był rozwijany od roku 2009, czy on będzie realizowany, czy Zarząd Województwa posiada jakiegokolwiek informacje, czy możemy odłożyć to ad akta? Czy też Zarząd Województwa posiada informacje na temat jakiś inicjatyw ze strony niemieckiej? Co dalej z Kopalnią Brody? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. Pani Radna Grażyna Dereń.

Radna Województwa Lubuskiego Grażyna Dereń: Przygotowałam trzy interpelacje i jeden wniosek. Przeczytam tylko tytuły, a interpelacje złożę w biurze. Pierwsza interpelacja dotyczy ekranów akustycznych przy Szkole Podstawowej w Boczowie z prośbą do Samorządu Województwa o wsparcie

działań mieszkańców i rodziców. Druga interpelacja dotyczy stoisk z produktami lokalnymi i tradycyjnymi Ziemi Lubuskiej na DWL w 2018 i Świącie Winobrania 2018. Trzecia interpelacja dotyczy utworzenia ośrodka geriatricznego w Lubuskim Szpitalu Pulmonologiczno-Kardiologicznym, to byłby ciąg dalszy do zapytania z zeszłego miesiąca na sesji. I czwarty punkt to jest wniosek o produkty regionalne tradycyjne. Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo, Pan Radny Klaudiusz Balcerzak.

Radny Województwa Lubuskiego Klaudiusz Balcerzak: Dziękuję bardzo. Ja mam jedną interpelację zgłoszoną na Sejmiku Województwa Lubuskiego w dniu 21 maja 2018 r. przez Radnego Klaudiusz Balcerzaka w sprawie drogi 278 w Sławie – skrzyżowanie ulicy Waryńskiego z ulicą Odrodzenia Wojska Polskiego. Dotyczy odcinka drogi wyłożonego kostką brukową. W dniu 7 maja otrzymałem informację o podjęciu decyzji w sprawie remontu odcinka drogi 278 wyłożoną kostką brukową, która według opinii kontrolowanych jest w bardzo złym stanie. Propozycja: zwracam się z prośbą, aby przy pracach modernizacyjnych tego odcinka zastanowić się nad wprowadzeniem sygnalizacji świetlnej, która naprawi ruch na drodze 278 samochodów osobowych, towarowych oraz pieszych, poprawi płynność ruchu samochodowego i pieszego, gwarantując większe bezpieczeństwo użytkownikom drogi. Samochody ciężarowe jadące z kierunku Wschowa w kierunku Konotopu, dokonując skrętu w prawo muszą zawsze zająć pas po przeciwległej stronie, czyli nadjeżdżający z przeciwnika. W załączeniu wysłałem to z prośbą o opinię do Komendy Miejskiej Policji w Sławie, do Urzędu Miasta i Gminy w Sławie. Oczywiście, mam nadzieję, że takie pozytywne opinie będą. Natomiast mam jeszcze jedno takie pytanie do Pani Marszałek. Dzisiaj w radio słyszałem głos Pani Marszałek, że 24 maja będzie spotkanie we Frankfurcie z Panem Timmermansem, który walczy o praworządność w Polsce. Doktor praw międzynarodowych, cztery lata był w Rosji, nigdy nie wspomniał, że tam też się naruszała praworządność. Dlaczego, na przykład 23 jesteśmy w Poczdamie na zasadzie płatności europejskich i ochrony konsumentów, nie można było tych konferencji połączyć. Też miałbym kilka ciekawych pytań do Pana Timmermansa, nie będę miał możliwości, to oczywiście do niego napiszę. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Pani Radna Anna Chinalska.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Chinalska: Panie Przewodniczący, Pani Marszałek, Wysoka Rado, Szanowni Goście. Chciałabym złożyć interpelacje w imieniu swoim i kolegi Zbigniewa Kołodzieja,

ponieważ dotyczy ona drogi wojewódzkiej 276, łączącej dwa powiaty, Powiat Krośnieński oraz Powiat Świebodziński. Stan pobocza drogi wojewódzkiej 276 z Krosna Odrzańskiego do Świebodzina pozostawia wiele do życzenia. Obecnie jest wysoka trawa, która nie była wykaszana, kwitnąca i na niektórych skrzyżowaniach znacznie utrudnia widoczność. Wczoraj podróżowałam i w rejonie tutaj Świebodzina, skrzyżowanie drogi wojewódzkiej nr 276 w kierunku Krosna Odrzańskiego z lokalną drogą, ulicą Łużycką, wyjazd jest po prostu znacznie utrudniony przez wysoką trawę, jest niebezpieczny. Dlatego wnioskuję o wykoszenie poboczy przy drodze wojewódzkiej pomiędzy Świebodzinem a Krosnem Odrzańskim. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę Pan Radny Edward Fedko.

Radny Województwa Lubuskiego Edward Jan Fedko: Panie Przewodniczący, Wysoki Sejmiku. Dwie sprawy, a trzecia jakby sygnałna. Po pierwsze w Międzyrzeczu, przy ulicy Poznańskiej, przebiega rów, który był kiedyś w zarządzie Lubuskiego Zarządu Melioracji Inwestycji Wodnych, w tej chwili jest pewnie to rów podległy spółkom Wody Polskie. I nad tym rowem jest kładka rowerowo-piesza, która jest w tragicznym stanie. Warto by zaapelować, czy przekierunkować tą interpelację do Zarządu Spółki Wody Polskie, by dokonać szybkiego remontu, ponieważ tam istnieje realne zagrożenie dla uczestników ruchu, którzy przemierzają się przez tę kładkę. Drugi temat, wracam z uporem maniaka i tutaj ukłon w stronę Pani Marszałek, żeby naprawdę pokłonić się nad kwestią przystąpienia do koncepcji budowy ścieżki pieszo-rowerowej od Domu Pomocy Społecznej w Jasińcu do skrzyżowania z drogą nr 92 w Trzcielcu. To jest naprawdę ogromne zagrożenie, ruch po drodze wojewódzkiej jest bardzo duży. Ci ludzie niepełnosprawni przemierzają się tą drogą stanowiąc ogromne zagrożenie przede wszystkim dla nich. A w większości są to osoby niepełnosprawne. Ja dostałem informacje, tutaj między innymi z Panią Marszałek rozmawiałem, że nie powinno to stanowić żadnego problemu i kwestie przystąpienia nad pracami koncepcyjnymi można by zrealizować. Natomiast pojawiają się pewne kłopoty związane z przygotowaniem tej dokumentacji i uzyskaniem pozwoleń w oparciu o ZRiDy. Ja to wszystko rozumiem, ale kiedyś ten proces trzeba rozpocząć. Tam jest jeszcze kwestia wykupu nie wielu gruntów po to, by to przedsięwzięcie mieściło się w pasie drogi wojewódzkiej. Trzeci temat, ja myślę, że generalnie powinniśmy się nad tym zastanowić, mówił o tym Pan Tadeusz Pająk. Sprawa dotyczy przystąpienia do procedury koncepcji węzła na S3, drugiego węzła przy Sulechowie, ale jest jeszcze jeden problem dotyczący drogi wojewódzkiej. W kierunku Trzebiechowa, Sławy i Wschowa tam obwodnica przebiega i też zjazdu do tej pory nie ma. Myślę, że warto by się nad tym pokłonić i przeanalizować to pod kątem usprawnienia tego ruchu, polepszenia jego dostępności komunikacyjnej i oczywiście podniesienia

poziomu bezpieczeństwa. Ale do tego tematu przygotuję się, że tak powiem, bardziej dokładnie i wtedy zaproponowałbym pewne rozwiązania, które mogłyby mieć zastosowanie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję uprzejmie. Pan Radny Franciszek Wołowicz.

Radny Województwa Lubuskiego Franciszek Wołowicz: Dziękuję. Pani Marszałek, Szanowni Państwo. Dwa wnioski. Pierwszy dotyczy możliwości pomocy szpitalowi na wyspie w Żarach. Jakiś czas temu zarząd szpitala zwrócił się o jakąkolwiek pomoc do Zarządu. Dostał odpowiedź taką, jaką musiał dostać. Po prostu to nie jest kompetencja, ściśle trzymając się litery prawa i podziału kompetencji, Samorządu Wojewódzkiego. Ale ja chciałbym zwrócić się z takim wnioskiem, choćby na zasadzie takiej, że Powiat Żarski olbrzymim swoim wysiłkiem, z dużą pomocą, przede wszystkim Gminy Miejskiej Żary, rozbudowuje ten szpital na wyspie. Powstaje nowy oddział, kosztuje to te samorzady ponad 10 milionów złotych, teraz będą na etapie wyposażania. I mam wniosek, żeby choćby na zasadzie takiej, jak Zarząd postanowił wspomóc nieco szpital w Krośnie, na podobnej zasadzie pomógł chociaż w jakimś stopniu w wyposażeniu tego szpitala na wyspie w Żarach. Jeszcze raz mówię, wiem, że to nie jest w kompetencjach Samorządu Wojewódzkiego, ale taki prezent, czy wywianowanie na nową drogę życia, tej rozbudowanej dużym wysiłkiem powiatu i miasta, placówki. Drugi wniosek dotyczy drogi 18. Nie przejdzie mi przez gardło autostrada, bo to jest kpina. Mam wniosek może do Zarządu, ponieważ to jest ten szczebel, który może będzie lepiej wysłuchany przez Generalną Dyрекcję Dróg niż pojedynczy radny, czy niższe szczeble samorządu terytorialnego. Jeżeli nie można doprowadzić do budowy drugiej nitki tej drogi, to w końcu zrobimy przynajmniej z tej pseudoautostrady, normalną drogę jednopasmową z dwustronnym ruchem na tym jednym zrobionym pasie. Wiem, że przed laty były takie koncepcje rozważane, policja uparcie twierdzi podobno, że to stworzy większe niebezpieczeństwo, zagrożenie wypadkami itd. Większość polskich dróg jest jednopasmowych i jakoś ludzie po nich jeżdżą. Oczywiście wypadki się zdarzają, ale skończmy ten polski wstyd i hańbę na tej granicy między Niemcami i Polską. Trudno to komentować w ogóle. Każdy kto ją kiedykolwiek przejechał – fragment, czy cały odcinek, blisko 70 kilometrów, to wie, o czym mówię. Przez to, że nie ma właściwie żadnej decyzji, ona jest ciągle odsuwana w czasie, jakieś koncepcje być może partnerstwa prywatno-publicznego, spółki celowej itd., to wszystko są bajki. Nie ma, nie będzie i nie wiadomo kiedy. Więc nawet jeżeli w jakikolwiek sposób niebezpieczeństwo jest dla transportu na tej drodze, to rozdzielić te dwa pasy ruchu barierami, czy cokolwiek, linkami, nawet taśmami, już czort wie czym. Ale już mówię z takiej bezsilności, bo ja akurat regularnie tą drogą od kilkudziesięciu lat podróżuje przynajmniej raz, dwa razy w miesiącu i po prostu naprawdę to jest wstyd dla nas wszystkich. Jeżeli inaczej nie można, niech rozdzieli te dwa pasy na dwa

pojedyncze, w Skandynawii to się powszechnie w tej chwili robi i nikomu to nie przeszkadza. I kierowcy będą jeździć po porządnej przynajmniej jednej nitce drogi. A jeszcze dodatkowym paradoksem jest to, że to nieszczęście nazywane jest w nomenklaturze oficjalnie jako autostrada i nie spełnia parametrów autostrady, ale jest autostradą. I choćby gminy, szczególnie z południowej części powiatu żarskiego, mają z tym określone problemy, choćby funkcjonowanie tego dawnego terminala, gdzie to spadło na samorząd. W tej chwili jest tam dużo podmiotów, firm, ale jakiegokolwiek uzgodnienie dotyczące drogi, to tam się bierze pod uwagę, że to jest autostrada i w związku z tym dodatkowe ograniczenia, czy niemożności związane z funkcjonowaniem lepszym tego terminala. Naprawdę skończmy ten polski wstyd, puśćmy ruch dwukierunkowy po tej jednej stronie i myślę, że nie tylko kierowcy, ale wszyscy odetchniemy.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję. Ostatnia moja rozmowa z Panem Dyrektorem Markiem Langerem z Dyrekcji Dróg i Autostrad wprowadziła promyk nadziei. Stwierdził Pan Dyrektor, że trwają przygotowania do rozpoczęcia procesu inwestycyjnego tej nitki. Także to jest informacja, ale postaramy się oczywiście, aby dowiedzieć się szczegółowo. Teraz czas na moje dwie interpelacje. Pani Marszałek, Wysoki Sejmiku, jedna trochę wiąże się z tematem, który poruszył Pan Tomasz Możejko z tym że, od razu chcę doprecyzować, bo uważam, że zbliżają się wybory samorządowe i te tematy są na tyle ważne, byśmy nie dzielili tego włosa na czworo. Byśmy nie spekulowali na ten temat bo inwestycje, o których za chwilę powiem dotyczą jednak decyzji Rządu. Byśmy Pani Marszałek wystąpili wspólnie do Premiera Mateusza Morawieckiego w sprawie pytania o to jakie jest stanowisko Rządu w kwestiach dotyczących inwestycji, o których za chwilę. Pierwsza dotyczy, tutaj mała korekta, Kopalni Brody i Elektrowni Brody. Ta inwestycja ma tylko wtedy sens, kiedy PGE będzie budowało kopalnię i elektrownię. Bez elektrowni kopalnia nie ma sensu ekonomicznego. Tak, czy inaczej odbyliśmy tutaj debatę, jak Państwo Radni zwrócili uwagę, ja się zwróciłem do Premiera Brandenburgii z pytaniem o to, jaki jest tryb tych uzgodnień transgranicznych. Treść została Państwu Radnym przekazana, bo to wydawało się jedyną przeszkodą i barierą dla inwestycji PGE. Jeśli Państwo macie tą odpowiedź to wiecie o tym, że jednak piłeczka jest po naszej stronie, po stronie PGE. Drugą inwestycją, o którą zabiegamy jest miedź. Zresztą tutaj na tej sali odbyło się posiedzenie Wojewódzkiej Rady Społecznego Dialogu, w której przewodniczył Pan Premier Mateusz Morawiecki, gdzie na wniosek Pana Przewodniczącego Solidarności Macieja Jankowskiego sprawa miedzi została podniesiona. Było dodatkowe wystąpienie Pana Prezesa Jasińskiego i Pana Przewodniczącego Jankowskiego w sprawie miedzi. I chcielibyśmy, teraz na te kilka miesięcy przed wyborami, mieć jasny pogląd, jaka jest decyzja Rządu w tej sprawie, byśmy się nie prześcigali w czasie kampanii kto bardziej chce miedzi, a też byśmy wiedzieli o tym, gdzie jest ten decyzyjny element. On jest w Warszawie. Trzecia inwestycja, którą chciałbym dołączyć, bo co kampania to powstaje problem mostu Brody – Pomorsko na Odrze. Tu jest

ciekawa propozycja by on był połączony z budową stopnia na Odrze i by też była jasna odpowiedź od Pana Ministra Gróbarczyka, czy też Premiera Morawieckiego, jaki jest stan przygotowania budowy stopnia na Odrze, a jednocześnie mostu dla tej społeczności. Bo to też jest decyzja Warszawy. Myślę, że taki list i Rząd, który odpowiada na wszystkie wnioski obywateli, na nasz wniosek szybko odpowie i w ten sposób przestaniemy tutaj prowadzić dyskusje o ważnych inwestycjach centralnych. Doprowadzimy do tego, że będziemy wiedzieli kiedy, co i jakie zadania mają być prowadzone. Chciałem jeszcze zgłosić drugą interpelację, bo dotarły do mnie informacje o zamiarze likwidacji Ośrodka Terapii Uzależnień i Współzależnień na ulicy Wazów i przeniesienie ich do Wojewódzkiego Szpitala w Ciborzu. Nie mam nic przeciwko szpitalowi w Ciborzu, ale sądzę, że ta placówka w Zielonej Górze ma takie istotne znaczenie a osoby uzależnione i współzależnione mają tego rodzaju poważne problemy, że wiemy o tym, że walka ze skutecznym wyprowadzeniem z zależności, czy współzależności, nie jest problemem prostym. A mamy wyspecjalizowaną kadrę, mamy specjalne warunki i chciałbym po prostu powiedzieć o tym, że ten pomysł nie jest, w moim przekonaniu, zasadnym. Aczkolwiek chciałbym poznać jakie inne przyczyny i jaki jest rzeczywisty stan. Dziękuję bardzo. To z mojej strony tyle. Teraz chciałbym poprosić Panią Radną Małgorzatę Gośniowską-Kolę o zabranie głosu.

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: Szanowny Panie Przewodniczący, Pani Marszałek, Szanowni Państwo Radni, mam trzy interpelacje. Pierwsza jest związana z poprzednio zadaną interpelacją do Zarządu Dróg Wojewódzkich, a dotyczy pielęgnacji zieleni. Chciałabym dopytać, oczywiście na piśmie te szczegółowe pytania sformułuję, ale chodzi o terminy, kiedy Zarząd Dróg Wojewódzkich dokonuje takiej pielęgnacji wiosennej drzew. Otrzymałam odpowiedź, że na odcinku Stare Strącze-Sława rośnie około 600 drzew i koszt tej pielęgnacji wynosi około 100 tysięcy. To rzeczywiście bardzo wysoka kwota, niemniej jednak rolnicy często dopytują się kiedy gałęzie, one nie są zagrożeniem na wszystkich drzewach, ale dla maszyn rolniczych, jednak w związku z okresem żniw to jest znaczące utrudnienie, ponieważ uszkodzane są maszyny rolnicze. Wobec tego proszę jednocześnie o taką weryfikację tego odcinka, dlatego, że ilość tych pytań i próśb jest znaczna. Kolejna interpelacja dotyczy dynamiki liczby pasażerów na przestrzeni ostatnich lat na lotnisku Zielona Góra/Babimost. Jednocześnie proszę o wyjaśnienie, jakie skutki są rozmów, negocjacji z biurami podróży. Byliśmy informowani przez dyrektora departamentu, że są takie dyskusje i rozmowy prowadzone. Jakie są efekty i czy rzeczywiście wpływa to już, czy będzie wpływało na wzrost liczby pasażerów? I ostatnia interpelacja, składam ją w imieniu Klubu Radnych Prawa i Sprawiedliwości – dotyczy braku odpowiedzi na interpelację złożoną 23 kwietnia br., dotyczącej zapytania na temat przyznanych nagród dla niektórych pracowników, dyrektorów i ich zastępców, doradców oraz ekspertów, członków Zarządu wypłaconych przez Urząd Marszałkowski za lata 2014-2018. Prosimy o wskazanie przyczyny braku odpowiedzi na ww.

interpelacje, uzasadnienie tego braku odpowiedzi. Zgodnie ze Statutem – rozdział IV, punkt 5 – Marszałek lub wyznaczona osoba udziela dodatkowych wyjaśnień na najbliższej sesji. W nawiązaniu do Statutu prosimy o przedstawienie informacji, odpowiedzi zgodnie z zebrany materiał przez dyrektora właściwej komórki organizacyjnej urzędu. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. Pan Radny Tomasz Możejko jeszcze dodatkowo.

Radny Województwa Lubuskiego Tomasz Możejko: Jeśli mogę, Panie Przewodniczący, to temat Kopalni Brody wypłynął na Komisji Rolnictwa, która odbywała się wspólnie z Komisją Brandenburgii, jak i Komisją Pomorza Zachodniego, radnymi i tam na zapytanie w sprawie Kopalni Brody, strona niemiecka oświadczyła, że nic na ten temat nie wie i jej zdaniem ten projekt po prostu umarł. Stąd, czy są jakiegokolwiek inicjatywy ze strony polskiej, żeby ten projekt dalej realizować, tak ważny dla naszego województwa? Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję. Pod Pana nieobecność ja również zgłosiłem w tej sprawie, jeszcze zwróciłem uwagę na to, że to jest inwestycja łączona – kopalnia i elektrownia. Bez elektrowni kopalnia nie ma sensu ekonomicznego. Szanowni Państwo, zatem głosy tutaj Państwa zostały wyczerpane. Ja tylko chciałbym powiedzieć o tym, że w okresie międzysesyjnym do 30 kwietnia wpłynęła interpelacja Pana Klaudiusza Balcerzaka, Radnego Województwa, w sprawie wsparcia finansowego, ważnego dla Pana Radnego, organizacji drugiego ogólnopolskiego integracyjnego turnieju Boccia o puchar Sławy oraz pomocy w zorganizowaniu dojazdów na te zawody. 17 maja dwie interpelacje Pana Józefa Kruczkowskiego w sprawie budowy ronda skrzyżowania dróg wojewódzkich 131 i 132 oraz wprowadzenie w Województwie Lubuskim tak zwanego „Pakietu Podróżnika” i wspólnego biletu komunikacyjnego. Zatem kończymy punkt 3.

Wnioski i interpelacje złożone na piśmie stanowią załącznik nr 4 do protokołu.

Punkt 4

Informacja na temat bieżącej pracy Zarządu Województwa Lubuskiego.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Bardzo proszę o zabranie głosu Panią Elżbietę Annę Polak. Moja tradycyjna prośba o zwięzłość, a jak będzie ten wniosek realizowany to za chwilę Państwo usłyszą. Dziękuję bardzo.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Panie Przewodniczący, Szanowni Goście, Dostojni Radni. Proszę Państwa,, w okresie międzysesyjnym odbyło się pięć posiedzeń Zarządu Województwa. Zarząd przyjął 64 uchwały, których tu nie będziemy prezentować z uwagi na czas, 83 różne wnioski, 15 dokumentów przygotowaliśmy na dzisiejsze posiedzenie. Zostały również rozstrzygnięte kolejne konkursy, wnioski o dofinansowanie, te informacje są cały czas na naszej stronie, również w BIP-ie. Można się z nimi zapoznać. Z takich ważniejszych informacji istotnych dla rozwoju naszego województwa, lubuskie przystąpiło do Platformy Bioregionów razem z 11 polskimi województwami. Taką decyzję podjęliśmy ponieważ wybraliśmy już wcześniej, pisząc Regionalny Program Operacyjny, wśród naszych trzech inteligentnych specjalizacji również Biogospodarkę. Jak najbardziej te działania wpisują się w nasze inteligentne specjalizacje, w nasze priorytety w realizacji Strategii Rozwoju Województwa, a daje to możliwość aplikowania również projektów ważnych dla województwa do programów krajowych. Dlatego jest to tak ważne i też będziemy się uczyć od innych regionów, od tych najlepszych. W tym czasie odbyła się misja gospodarcza do Niemiec, Hannover Messe. Przedsiębiorcy byli bardzo zadowoleni, tą misją kierowała Alicja Makarska, członek Zarządu. Natomiast Marszałek Gawlik otworzył Zakład Aktywności Zawodowej w Kamieniu Wielkim, który powstał dzięki środkom Samorządu Województwa. Ruszył nabór na stypendia, także proszę Państwa, trwa on do 31 maja. 30 maja zaplanowaliśmy tutaj w Urzędzie Marszałkowskim w sali kolumnowej, zapraszam również Państwa, spotkanie ze studentami. Mamy w tej chwili już 300 studentów, chcemy odpowiedzieć im na wszystkie pytania związane ze stypendiami. Po okresie studiów ci studenci, którzy wybiorą prace w lubuskich szpitalach, będą w ten sposób jakby zwracać te nakłady, które zdecydowaliśmy się ponieść po to, żeby mieć lekarzy w naszym regionie. A nasze szpitale podczas tej debaty będą mogły zaprezentować swój potencjał aby pozyskać tych lekarzy i pokazać, że warto u nas zostać po studiach. To jest bardzo ważna debata, zapraszam również Państwa, ponieważ sporo wydajemy na kierunek lekarski, więc chcemy żeby ta inwestycja się zwróciła. Jest bardzo duże zainteresowanie stypendiami, nie tylko naszego kierunku lekarskiego, ale również studentów, którzy studiują na innych uczelniach w całej Polsce. W tym czasie odbył się też Konwent Marszałków, Zarząd reprezentował Stanisław Tomczyszyn i członek Zarządu – Tadeusz Jędrzejczak z uwagi na tematykę, jaka była. Prowadzimy już działania związane ze 100-leciem Niepodległości. Jednym z takich działań była, w mojej ocenie, bardzo udana konferencja zorganizowana przez Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli na temat „Polska to moja ojczyzna”. Finał również konkursu dla młodzieży, bardzo dużo uczestników. Został utworzony nowy gazociąg w Regionie Lubuskim, duża inwestycja za ponad 100 milionów, dlatego też uczestniczyłam w jej otwarciu. Ta inwestycja była realizowana na terenie naszego województwa bez naszego wsparcia finansowego. Niegostawice, Szprotawa, Małomice i Żary dostały nowy gazociąg przesyłowy. Także bardzo ważna inwestycja. Ja natomiast reprezentowałam województwo na dużym kongresie w Krakowie,

Kongresie Samorządów, w dniach 26-27, gdzie mogliśmy się wymieniać doświadczeniami. Jeżeli chodzi o 100-lecie Niepodległej, na pewno do Państwa trafił już program, harmonogram wielu wydarzeń, o których też będziemy na bieżąco i cyklicznie informować. Odbyło się również spotkanie z zespołem, który powołaliśmy i który też służył nam radą, pomocą i prezentował swoje pomysły, i będzie też, mam nadzieję, uczestniczył we wszystkich wydarzeniach. Współpracujemy również z Ośrodkiem Agrotechnicznym, powstało wiele Parków Naukowo-Technologicznych w poprzedniej kadencji. Dzisiaj zaprosiliśmy również przedstawicieli Parku Naukowo-Technologicznego w Kalsku, taki też był wniosek Pana Radnego Balcerzaka, żeby mogli przedstawić zakres działalności, którą realizują w tej chwili. Bilansują się, mają świetne pomysły, realizują bardzo dobre projekty. W naszych parkach również organizujemy teraz w tym czasie dni otwarte, także każdy może przyjść, zobaczyć, dotknąć, zapoznać się z ofertą. Przedsiębiorcy bardzo chętnie zlecają badania w naszych parkach, dzięki temu ta działalność przynosi duże korzyści dla województwa. Odbyły się też ważne spotkania w zakresie składowiska odpadów w Kartowicach, zakończyły się badania, wyniki mamy, ale nie mamy jeszcze analiz parametrów, wskaźników tych substancji chemicznych, które znajdują się w odciekach. Wicemarszałek Stanisław Tomczyszyn spotkał się w tym czasie również z Panią prezes firmy, która zapewniła, że wszystkich terminów dotyczących harmonogramu zamknięcia dotrzyma. 15 czerwca ma być złożony wniosek o zamknięcie składowiska i terminy dotyczące rekultywacji są w harmonogramie, który jest realizowany. W sprawie budowy mostu przez rzekę też odbyliśmy takie spotkanie, jest razem z nami Pan Poseł Materna, który uczestniczył w spotkaniu z wykonawcą budowy mostu w Milsku. Niestety po tym spotkaniu wciąż nie dostaliśmy jeszcze odpowiedzi z ministerstwa jednoznacznej. Dyrekcja Żeglugi Śródlądowej we Wrocławiu negatywnie opiniuje nasz projekt, dotyczący rzędnej 5,20. Opiniuje, wskazuje na rzędną 7 metrów. My po tym spotkaniu zebraliśmy te wszystkie dane, opnie i wystąpiliśmy jeszcze raz do ministerstwa. Dzisiaj dostałam informację taką, że w ministerstwie też opinie są podzielone. Ponieważ na poziomie 7 metrów to byłby jedyny chyba taki most budowany w tej chwili w Polsce Zachodniej, i chyba w Polsce w ogóle. Wszystkie mosty kolejowe nie mają takiej rzędnej, chyba na S3 będzie taki tylko budowany jeden. To są dodatkowe duże koszty, my jesteśmy gotowi, stąd ta opinia ministerstwa jest niezbędna. Również wystąpiliśmy o środki dodatkowe finansowe z rezerwy mostowej na pokrycie zwiększonych kosztów związanych z tą inwestycją. Także taki jest stan na dzień dzisiejszy. Nasze misje zostały dostrzeżone, ja osobiście dostałam taki medal „Zasłużony dla Eksportu”, z czego bardzo się cieszę i dzielę się informacją, że ta otwartość Regionu Lubuskiego na świat, udział w misjach naszych przedsiębiorców jest dostrzegana również z pozycji kraju, krajowych stowarzyszeń. Również odbyły się rozmowy 24 kwietnia na temat uzgodnień zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym, teraz potrzebna jest nam już tylko decyzja formalna komisji. W połowie czerwca odbędzie się takie spotkanie na ten temat, już mnie poproszono o zarezerwowanie terminu. 1 maja świętowaliśmy 14 lat obecności

w Unii Europejskiej. I taki też jest temat debaty publicznej, która odbędzie się we Frankfurcie. Taka debata publiczna, w której Pan Radny Balcerzak miał również okazję uczestniczyć już się odbyła w Zielonej Górze. Radni wszyscy byli zaproszeni. Debata odbyła się przy okazji zatwierdzenia przez Komitet Monitorujący zmian do Regionalnego Programu Operacyjnego i z udziałem dyrektora, przedstawiciela Komisji Europejskiej Wolfganga Müncha. Mogliśmy też tutaj dyskutować wszyscy, zgłaszać swoje uwagi. Natomiast we Frankfurcie faktycznie to młodzież będzie jak gdyby tym prowadzącym. Ja nie jestem organizatorem ani inicjatorem, ja dostałam zaproszenie z Komisji Europejskiej, od Marka Prawdy, przedstawiciela na Polskę Komisji Europejskiej. Państwo też możecie, jeśli ktoś dysponuje czasem, uczestniczyć w tej debacie. Komisja Europejska zapewnia transport z Zielonej Góry o godzinie 16:00 jest wyjazd autokaru, taki komunikat zamieścimy niezwłocznie na naszej stronie. Tematy dotyczą przyszłości Unii Europejskiej, ukierunkowania polityki spójności po 2020, dokładnie tak, jak tutaj dyskutowaliśmy na debacie publicznej z Wolfgangiem Münchem. Tematy są takie same, ale przede wszystkim tezy stawiają w tej debacie we Frankfurcie młodzi ludzie. Najpierw jest wprowadzenie uczniów, a później paneliści odpowiadają na pytania. W Pikniku Europejskim bardzo licznie mieszkańcy naszego regionu uczestniczyli, podobnie jak w obchodach Święta Konstytucji 3 Maja. Zarówno w Zielonej Górze, jak i w Gorzowie Wielkopolskim. Tradycyjnie rozdawaliśmy konstytucje, orzełki, symbole naszych wartości patriotycznych. Do policjantów natomiast przekazaliśmy kolejne narkotesty, zgodnie z naszym budżetem. Temat kopalni soli jest dzisiaj w porządku, więc nie będę tutaj tego tematu rozwijać. Na prośbę Pana Burmistrza Bytomia Jacka Sautera, Zarząd przygotował stanowisko w tej sprawie. Skoro mamy szansę, być może nie udaje nam się z węglem, czy z miedzią, a uda nam się z solą, która u nas też występuje bardzo bogato. Zarząd również przyjął stanowisko w sprawie szkolnictwa wyższego, oparte głównie o badania eksperckie sejmowego biura do analiz i opinii eksperckich. Ponieważ widzimy duże zagrożenie w reformie szkolnictwa wyższego dla małych uczelni w Polsce, a do takich zalicza się wciąż Uniwersytet Zielonogórski, więc póki czas jeszcze możemy coś zrobić w tej sprawie, i stąd nasza opinia została przekazana do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Podobnie w obchodach rocznicy II Wojny Światowej, Zarząd Województwa też uczestniczył, 9 maja w otwarciu Parku Fizyki w Nowej Soli. Bardzo się cieszymy, że inwestycje finansowane w okresie propagowania Regionalnego Programu Operacyjnego, że już oddawane są do użytku. 9 maja w Dreźnie odbył się szczyt polityczny Partnerstwa Odry, Zarząd reprezentował Tadeusz Jędrzejczak. Rozmowy dotyczyły zdrowia, kolei, innowacji, polityki spójności. Podobnie jutro w Guben też odbędzie się wspólne posiedzenie zarządów Lubuskiego i Brandenburgii, i również te tematy wiodące, które należą do priorytetów polityki transgranicznej tutaj na pograniczu. Święto Bibliotekarza to też była okazja do podziękowania pracownikom za ich wkład i trud w realizację zadań i misji naszych bibliotek wojewódzkich i miejskich. Kolejne umowy zostały również podpisane dotyczące wyłączenia gruntów rolnych z produkcji rolniczej. Spotkania dotyczące również

kolei, podobnie tak jak jutro, Dni Otwarte Funduszy, które odbywają się w obiektach zrealizowanych dzięki środkom unijnym. O „Marszałkiadzie” już wiemy wszystko, że jesteśmy mistrzami Polski. W ramach PROW-u 11 maja kolejnych pięć projektów uzyskało dofinansowania kwotą 850 tys. Pieniądze trafią do Kęszycy na budowę placu zabaw, urządzeń siłowni plenerowych. Także pieniądze z PROW-u, chociaż znacząco mniejsze w tym roku, w tej kadencji, ale mocno zasilają budżety gmin w realizacji zadań własnych. 12 maja ruszył duży projekt „Odkryj Lubuskie Koleją”, dodatkowe połączenia kolejowe, dzięki temu mamy 17 specjalnych połączeń. Okres letni więc myślę, że to się bardzo przyda dla Lubuszan. I wreszcie oczekiwana umowa, po wielu problemach, które udało się rozwiązać, 15 maja prezes szpitala w Zielonej Górze podpisał umowę na realizację największej inwestycji tej kadencji w zakresie ochrony zdrowia, tj. budowa Centrum Matki i Dziecka. Terminy to są takie: 2020 zakończenie realizacji inwestycji. 16 maja Gazeta Lubuska zorganizowała debatę na temat funduszy unijnych, w tej debacie uczestniczył Wicemarszałek Pan Stanisław Tomczyszyn. Proszę Państwa, jeżeli Państwo pozwolicie, na większość zapytań i interpelacji, z uwagi na dużą liczbę zaproszonych gości i informacji, które będziemy dzisiaj wysłuchiwać, ograniczę tylko do takich najbardziej istotnych. Jeżeli chodzi o drogowe poproszę Panią Makarską o uzupełnienie. Natomiast te, które wracają do nas często, dotyczące przede wszystkim kopalni. Przy okazji uchwalania Planu Zagospodarowania Przestrzennego, myślę że to wybrzmiało znacząco, Samorząd Wojewódzki chroni złoża poprzez odpowiednie zapisy w Planie Zagospodarowania Przestrzennego. Ale tak, jak Pan Przewodniczący powiedział w tej chwili to jest decyzja Rządu, czy ta koncesja będzie udzielona, czy też nie. Na Wojewódzkiej Radzie Dialogu Społecznego przekazaliśmy Panu Premierowi Morawieckiemu, w tej komisji też uczestniczyło kilku ministrów, i obecny dzisiaj Pan Poseł Materna, Pani Rafalska, przekazaliśmy stanowisko Zarządu, stanowisko Sejmiku. Nie otrzymaliśmy do dzisiaj żadnej odpowiedzi niestety. W tym tygodniu odbędzie się Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego, więc ponownie zwrócimy się z zapytaniami w tej sprawie, bo oczywiście rozumiem doskonale, jak w gminach można planować rozwój, gdy tak duża inwestycja jest zawieszona. Podobnie dzieje się w przypadku kopalni soli, o której dzisiaj będziemy mówić, bo gdy sprawy są dosyć oczywiste dla nas, my chcemy korzystać z zasobów naturalnych i w takim kierunku są przygotowane nasze stanowiska. Niestety nie ma zgody po stronie Rządu, wciąż czujemy jakbyśmy byli takim wykluczonym województwem w tym zakresie, a chcielibyśmy żeby rozwój gospodarczy regionu oparty był o nasze złoża. Ja się zgadzam z wnioskodawcami, jak najbardziej w tym zakresie. Także będziemy monitorować i prosić o odpowiedzi w tym zakresie. Natomiast jeżeli chodzi o likwidację Wojewódzkiego Ośrodka Uzależnień, nie ma takiego tematu, ponieważ Zarząd nie podjął takiej decyzji. Jest decyzja o połączeniu ze szpitalem w Ciborzu. Natomiast Wojewódzki Ośrodek Leczenia Uzależnień w Zielonej Górze będzie dalej funkcjonował w takim samym zakresie z siedzibą w Zielonej Górze, ale nie w tym miejscu. Stąd ta zmiana, ponieważ brakuje nam lekarzy psychiatrów, bardzo mocno musimy zmierzać do łączenia

naszych jednostek. Jesteśmy zagłębiem psychiatrycznym i ostrożnie musimy podchodzić do tego tematu, jak najmniej boleśnie. I taka decyzja jest w tej chwili konsultowana. Także jesteśmy na etapie konsultacji. Wszyscy pracownicy będą nadal zatrudnieni, bo jak powiedziałam, brakuje nam kadry w szpitalach psychiatrycznych. Żeby one mogły jednak dalej funkcjonować, połączenia są niezbędne, bo nam po prostu pozamykają te ośrodki, bo nie będziemy spełniać standardów. W Zaborze też jest problem braku lekarzy psychiatrów, być może też tutaj na razie myślimy i projektujemy połączenie ze szpitalem w Obrzycach, tak żeby ta kadra była wystarczająca w naszych jednostkach. Ale to jest jeszcze melodia przyszłości. Na dzień dzisiejszy konsultujemy temat Wojewódzkiego Ośrodka Leczenia Uzależnień. Jeżeli chodzi o pozostałe odpowiedzi, sprawa jeszcze taka bulwersująca dosyć, politycznie też, poprzez nagrody wypłacone dla Rządu PiS również odbija się jak gdyby rykoszetem w regionie, dotyczy nagród pracowników. Pracownicy są zatrudnieni na podstawie umowy o pracę, nagrody po prostu przysługują z tytułu tych podpisanych umów. Państwo otrzymaliście informacje, łącznie nagrody wypłacone wynosiły pół miliona na 700 osób, to wypada na tą kadencję po 700 złotych. Także w porównaniu do wielotysięcznych, 70 tysięcy tam widziałam na billboardach ministrowie otrzymywali z PiS-u, to różnica jest, przepaść. Natomiast Pani Radna prosi o imienny wykaz nagród, my nie możemy ujawnić imiennego wykazu nagród z uwagi na ochronę danych osobowych. Oczywiście nie wszystkich pracowników, bo osoby, które wydają decyzje administracyjne, składają oświadczenia majątkowe i to wymaga niestety trochę pracy, ale taka informacja oczywiście zostanie przekazana. Dziękuję bardzo i poproszę Alicję Makarską jeszcze ewentualnie. Dziękuję bardzo.

Informacja na temat bieżącej pracy Zarządu Województwa Lubuskiego stanowi załącznik nr 5 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Pani Alicja Makarska.

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego Alicja Makarska: Na dzisiejszej sesji będzie sprawozdanie z działalności drogowych, realizacji zadań w 2017 roku, mamy tutaj Dyrektora Tondera. Tak naprawdę to w dzisiejszych pytaniach, to przede wszystkim, jest ta ścieżka w Trzcielu i głównie chodzi o zieleń. Jeżeli chodzi o koszenie to przez miesiąc czasu nie było deszczu i nagle spadła spora ilość tej wody i rośliny ruszyły. Ale systematycznie na pewno będzie realizowany i wycinka będzie kontynuowana. Nie można porównywać utrzymania autostrad z drogami wojewódzkimi, bo pewnie Pan Dyrektor Tonder potwierdzi, na utrzymanie dróg wojewódzkich ma 8 tysięcy, a na drogi krajowe, Generalna Dyrekcja Dróg i Autostrad, dostaje z budżetu państwa, jak się nie mylę 110 tysięcy. Więc jest przepaść. Myślę, że wiele pytań będzie można zadać Panu Dyrektorowi Tonderowi jak będzie realizował sprawozdanie.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dobrze, dziękuję. Czyli powrócimy do tego punktu później.

Informacje na temat wdrażania programów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w latach 2014-2020 oraz stanu wdrażania Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w województwie lubuskim stanowią załącznik nr 6 do protokołu.

Punkt 5.

Informacja na temat Lubuskiego Ośrodka Innowacji i Wdrożeń Agrotechnicznych w Kalsku.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Ja tutaj wszystkich Państwa, którzy mają swoje punkty prosiłem o to, by stosownie do możliwości, by te wystąpienia i informacje trwały do około 5 minut, a potem zostawić nam na pytania i uwagi. Bardzo proszę o zabranie głosu Pana Wojciecha Szefnera – Prezesa Zarządu Lubuskiego Ośrodka Innowacji i Wdrożeń Agrotechnicznych w Kalsku.

Prezes Zarządu Lubuskiego Ośrodka Innowacji i Wdrożeń Agrotechnicznych w Kalsku Wojciech Szefner: Dziękuję bardzo. Szanowny Panie Przewodniczący, Pani Marszałek, Państwo Radni, zaproszeni goście. Postaram się w pięciu minutach jak najbardziej. Szanowni Państwo, w momencie połączenia PWSZ z Uniwersytetem, w tej chwili jest to jedna z kilku spółek Uniwersytetu Zielonogórskiego. Na czym skupiamy naszą działalność: to generalnie poszukiwanie nowych produktów, analiza i modyfikacja już istniejących, jak też wspieranie przedsiębiorców w rozwiązywaniu powstałych w produkcji problemów. O tym też za chwilę Państwu powiem. Generalnie nacisk kładziemy na małe i średnie przedsiębiorstwa z województwa lubuskiego. Czym możemy się pochwalić, Szanowni Państwo? Mamy certyfikowaną całą jednostkę, czyli cały ośrodek zgodnie z normą ISO9001 2015. W tym roku poszerzyliśmy zakres certyfikacji o szkolenia, których też dosyć sporo realizujemy. Laboratorium działa też zgodnie z normami i dział technologii również pod typowe standardy. Czym możemy się pochwalić? To cały dział laboratoryjny, który składa się z laboratorium chromatografii, laboratorium spektrometrii i pozostałych analiz instrumentalnych, to jest kilkanaście pomieszczeń wyposażonych w drogą i dosyć specyficzną aparaturę naukową. Dodatkowo laboratorium biologii molekularnej i elektroforezy, i laboratorium mikrobiologii, które jest niezbędne dla przedsiębiorców. Drugą częścią ośrodka to są mini zakłady technologiczne, w których to przedsiębiorstwa albo same sprawdzają, walidują sobie testy produkcyjne, albo my dla nich wykonujemy te elementy, bądź też ostatnio realizujemy bardzo dużo zleceń szkoleniowych dla młodzieży, nauczycieli jak i przedsiębiorstw. Posiadamy pracownię: mleczarską,

winiarską, piekarską, browarniczą, mięsną i garmażeryjną. I również trzeci segment, czyli rozwiązywania dla szkółkarstwa. Dysponujemy jedną szklarnią – maticznikiem, cztery namioty foliowe, troszeczkę kontenerowi i winnica, i tutaj również prowadzone są badania, o których za chwilę co nieco Państwu opowiemy. Jeżeli chodzi o niektóre nagrody i wyróżnienia to: Lubuski Lider Innowacji, Lubuski Lider Innowacji 2015/2016, Biznesu 2016 i Certyfikat „Dobry produkt” 2016, za produkt wymyślony na terenie Lubuskiego Ośrodka Innowacji. Projekty, które są już zrealizowane, bądź są w trakcie realizacji, to z dotychczasowych prac udało nam się opracować sześć zgłoszeń patentowych. Na podstawie tych mniejszych projektów badawczo-naukowych dwie umowy licencyjne są zawarte w tej chwili z zakładem makaronów Sulma w Sulechowie. Licencje dotyczą makaronów, które są w ciągłej sprzedaży. I aktualnie dalej prowadzimy cztery projekty pod nazwą „Bon na Innowację” i dwa duże projekty dla firm z województwa lubuskiego, które uzyskały dofinansowanie tutaj ze środków 1.1 z działania „Badania i Innowacje”. Gdzie u nas realizują te projekty, każdy z tych projektów to jest wartości około 7 milionów złotych. I dodatkowo udało się przeprowadzić 94 szkolenia w ramach projektu Modernizacja Kształcenia Zawodowego dla uczniów i nauczycieli szkół technicznych. To są niektóre produkty, z poprzedniej perspektywy mniejszych projektów do 100 tys. złotych, te produkty zostały dla tych firm wytworzone i są w sprzedaży przez te przedsiębiorstwa. Tu tylko krótka informacja o tym, że z roku na rok coraz więcej tych zleceń otrzymujemy od firm zewnętrznych zarówno na dziale technologicznym, jak i laboratorium. Jeżeli chodzi o rok 2017 to zrealizowaliśmy 446 usług, samych próbek przebadaliśmy około 1,5 tys, przeprowadzonych badań prawie 6 tys. Jeżeli chodzi o warsztaty i szkolenia to przeprowadziliśmy 55 szkoleń, uczestników 585 i godzin warsztatowych ponad 650. Jeżeli byłyby pytania to chętnie udzielimy odpowiedzi.

Informacja na temat Lubuskiego Ośrodka Innowacji i Wdrożeń Agrotechnicznych w Kalsku stanowi załącznik nr 7 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Bardzo dziękuję za zwięzłość. Państwo Radni tradycyjnie, kto chce zadać pytanie, proszę wcisnąć zielony przycisk. Jako pierwszy zgłosił chęć zadania pytania Pan Klaudiusz Balcerzak. Bardzo proszę.

Radny Województwa Lubuskiego Klaudiusz Balcerzak: Dziękuję bardzo. Ja mam takie pytanie, mówił Pan, że możecie certyfikować. W 2018 wyszły nowe przepisy o akredytacji, czy do tego procesu żeście przystąpili? Uzyskanie akredytacji daje możliwość wydawania certyfikatów. Bo ja się pytam przedsiębiorców i u was nikt nie chce badać, bo wy takiej akredytacji nie macie. Panie Prezesie, jestem absolutnie za połączeniem praktyki i nauki. Ja korzystałem, budując największe zagłębie mięsne

korzystałem z uczelni we Wrocławiu, proszę Pana w Poznaniu i wiem co znaczy ta integracja z nauką. Pan tutaj rzucił kilka takich punktów, że się rozwijacie. Pan rozumie, że w 2017 roku pomogliśmy jako Radni dla tego ośrodka. Niech mi Pan powie krótko z jakimi firmami, nie tylko z takimi małymi, z takimi to ja wiem, z takimi większymi, co Panu pozwoli właśnie na proces innowacji, tworzenie nowych technologii. Ja jestem czynnym technologiem, proszę Pana i mogę Panu pokazać ile ostatnio stworzyłem. I teraz proszę Pana kadra Pańska, ma Pan doradcę, niech mi Pan powie, jaką funkcję w Pańskim ośrodku innowacji ma doradca, który jest doktorem ekonomiki transportu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Przepraszam, czy Pan już zakończył pytanie? Tak, to może proszę Pana Franciszka Wołowicza o zadanie pytań i wtedy sumarycznie na te dwa pytania. Jeśli ktoś z Państwa chciałby się zgłosić do zadawania pytań, proszę nacisnąć przycisku zielonego.

Radny Województwa Lubuskiego Franciszek Wołowicz: Dziękuję bardzo. Ja mam pytanie dotyczące działalności komercyjnej. Jak wiadomo ośrodek został wybudowany przy przeważającym udziale środków unijnych, 85%, a w związku z tym wiążą się ograniczenia dotyczące działalności typowo zarobkowej. Jak wygląda w tej chwili ta komercyjna działalność, na ile ona jest w ogóle możliwa i jakie efekty przynosi? Czy uwzględniając to wszystko, o czym Pan mówił wcześniej, o tej działalności, którą Pan prezentował, ośrodek jest w stanie na siebie zarobić? Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję. Bardzo proszę w kolejności, na pytanie Pana Balcerzaka, jeśli jest możliwa ta odpowiedź, tak ad hoc.

Prezes Zarządu Lubuskiego Ośrodka Innowacji i Wdrożeń Agrotechnicznych w Kalsku Wojciech Szefer: Jak najbardziej. Szanowny Panie Radny, jeżeli chodzi o certyfikację produktów, ma Pan rację, większość firm, może nie większość, ale sporo firm pyta o tą akredytację. Na chwilę obecną z analiz, które myśmy przeprowadzili, nie wystąpiliśmy o żadną akredytację metody, bo to nie jest akredytacja laboratorium, tylko akredytacja danej metody, bo nie ma tylu chętnych. Po prostu jest to ekonomicznie dla nas na chwilę obecną nieuzasadnione. To jest pierwszy element. Drugi, mnóstwo z tych próbek, które pokazywaliśmy na slajdach nie mają akredytacji, natomiast współpracujemy z jednostkami, które taką akredytację posiadają. Więc jeżeli przedsiębiorstwo zwraca się do nas o kompleksową usługę, to zawsze oferujemy to co mamy na miejscu, plus to co w portfolio z tych jednostek, z którymi współpracujemy. Po prostu tak to na chwilę obecną wygląda. Jeżeli chodzi o kolejne pytanie, pytał Pan o Pana Doktora Bartkiewicza, z tego co kojarzę, jako mojego doradcę. Tak?

Radny Województwa Lubuskiego Klaudiusz Balcerzak: Tak, tak. Niech mi Pan powie, bo Pan doradca powiedział na ostatnim spotkaniu, że trzeba właściwie całą aparaturę już wymienić na nową, bo ta jest przestarzała.

Prezes Zarządu Lubuskiego Ośrodka Innowacji i Wdrożeń Agrotechnicznych w Kalsku Wojciech

Szefner: Aparatura została zakupiona 5-6 lat temu, pewnie Pan Bartkiewicz miał na myśli, żeby pozyskiwać cały czas nowych kontrahentów, aby tą aparaturę odnawiać. To jest tak samo, jak z samochodem. Natomiast jaką pełni rolę: Doradca Zarządu zatrudniony na 1/3 etatu, w związku z tym, że od samego początku uczestniczył przy budowie tego ośrodka i ma merytoryczny zakres do współpracy. Tak to sobie wyobrażam. Jeżeli coś jeszcze mogę dodać to bardzo chętnie. I jeżeli chodzi teraz o Pana Radnego odpowiem teraz w tym kierunku. Ma Pan rację – 85% dofinansowania z Unii Europejskiej, wiąże się to z tym, że po pierwsze mamy zakaz produkcji, nie jesteśmy zakładem produkcyjnym, świadczymy usługi tylko i wyłącznie badawczo-rozwojowe. Rynek jest ciężki, bo wszyscy o to w tej chwili teraz konkurują. Staramy się pozyskiwać środki z nie tylko z firm ulokowanych na terenie województwa lubuskiego, ale również otrzymujemy zlecenia z firm spoza województwa, również to realizujemy. Idealnym przykładem, może nie przykładem, ale byłoby to połączenie utrzymania przychodów do poziomu kosztów, to byłoby idealne zero. Ale należy też pamiętać o tym, że wszystkie trzy spółki Uniwersytetu Zielonogórskiego są w tej chwili, taki był zamysł tych projektów, żeby jeszcze transferować pomoc publiczną do małych i średnich firm, co się wiąże z obniżaniem wartości na fakturze, de facto tej rynkowej poprzez udzielenie pomocy. W roku 2017, to jest na chwilę obecną najlepszy rok działalności Lubuskiego Ośrodka, zbilansowaliśmy się, wyszliśmy na lekki plus i dodatkowo jeszcze wytransferowaliśmy około 150 tys. złotych jako ten transfer pomocy do małych i średnich przedsiębiorstw. Jest to naprawdę bardzo ciężka praca, mnóstwo pracy pochłonęło, żeby jak najwięcej tych firm zebrać. Bo czy ja jestem w stanie dzisiaj stwierdzić co będzie za 5 lat, czy za 10? Nie jestem w stanie tego stwierdzić, nie wiem jak się będzie rozwijał ten sektor rolno-spożywczy zwłaszcza w tym województwie, czy tych firm będzie na tyle, że będą chciały się starać cały czas inwestować te środki w działalność typowo badawczo-rozwojową.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. Ja jeszcze chciałem zadać pytanie, bo ośrodek, Panie Prezesie, powstawał jako jednostka stworzona przez PWSZ w Sulechowie, jakby Pan mógł określić jaka liczba studentów, w wymiarze miesiąca bądź kwartału, korzysta do działań dydaktycznych z laboratoriów lub z innych obiektów Ośrodka Innowacji? Jaka to jest liczba, na jakich zasadach, czy uczelnia musi wносить jakieś świadczenia z tego tytułu? Ale mi chodzi o liczbę studentów, najlepiej w wymiarze miesiąca, jaka korzysta z ośrodka.

Prezes Zarządu Lubuskiego Ośrodka Innowacji i Wdrożeń Agrotechnicznych w Kalsku Wojciech Szefner: Panie Przewodniczący, dokładnie tego nie powiem. Natomiast mogę powiedzieć tyle, że studenci i pracownicy, którzy prowadzą własne badania korzystają z tych laboratoriów i studenci, którzy piszą prace inżynierskie, i potrzebują z tego skorzystać to tu jest jak najbardziej dostęp. Na chwilę obecną nie są pobierane żadne opłaty barterowe czy ustanowione.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Ale bardzo prosiłbym o podanie takiej liczby w wymiarze tego roku, choćby akademickiego 2017/2018. Jeśli ja takie informacje uzyskam prześlę Państwu Radnym. Jeśli nie ma więcej pytań, dziękuję bardzo za rzetelność i zwięzłość. Zamykamy ten punkt. Sejmik przyjmuje informację do wiadomości i zapraszam wszystkich Państwa Radnych do tego, by ten ośrodek odwiedzić.

Punkt 6.

Informacja na temat Centrum Energetyki Odnawialnej w Sulechowie.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Pan Radosław Grech – Prezes Zarządu Centrum Energetyki Odnawialnej, PWSZ w Sulechowie. Ja mam tutaj wpisane PWSZ, ale wiemy, że PWSZ połączył się z częścią Uniwersytetu Zielonogórskiego, powstawał jako jednostka PWSZ w Sulechowie. Bardzo proszę.

Prezes Zarządu Centrum Energetyki Odnawialnej w Sulechowie Radosław Grech: Szanowny Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo Radni, zaproszeni Goście. Drugim ośrodkiem, który powstawał przy PWSZ-cie, a na dzień dzisiejszy ośrodkiem Uniwersytetu Zielonogórskiego jest Centrum Energetyki Odnawialnej. Chwilkę o naszej działalności, o tym w jaki sposób i w których kierunkach zmierzamy i troszkę o planach. Infrastruktura, którą zbudowaliśmy, powstała w ramach projektu budowy hali laboratoryjnej i energooszczędnej ekologicznie dla energetyki i odnawialnych źródeł energii. To był obiekt pierwszy chyba, który powstawał jako infrastruktura badawczo-rozwojowa, który zaczął funkcjonować w naszym województwie, jednocześnie najmniejszy, ale te osiągnięcia, które dzisiaj tutaj będę miał okazję zaprezentować też są jakieś znaczące. To czym się kierujemy, to staramy się troszkę inaczej podchodzić do procesu innowacyjności, do procesu badań, do procesów wytwarzania konkretnych produktów, które też Państwu pokażę. Ta nasza dewiza codzienna to zmieniamy sposób w jaki szukamy rozwiązań, trochę nowoczesnych technik związanych z kreatywnością z design thinking-iem. Staramy się realizować. Dysponujemy kilkoma laboratoriami, głównie w obszarze sektora energetycznego, elektroenergetyki, przetwarzania energii przemysłowych wielkości energetycznych, przemysłowych

systemów informatycznych oraz największe laboratorium technologii cieplnych. Zespół, który tworzymy jest podzielony na kilka obszarów. Jest to dział badań i rozwoju, dział związany z marketingiem, ale też ze szkoleniami, dział administracyjny, tutaj tylko dwie osoby tylko, ale dosyć prężnie też działają. To co stawiamy sobie za cel to badania, rozwój, innowacje, w jakiś sposób edukacja. Ta edukacja nakierowana bezpośrednio na praktyczną edukację, praktyczne formy kształcenia. To, co w dziale tym, najważniejszym dziale badań i rozwoju się rozwija to przede wszystkim koncepcje, patenty, to wytwarzanie produktów, wytwarzanie konkretnych wzorów przemysłowych. Jak my działamy? Bo tutaj też padło takie pytanie odnośnie działalności komercyjnej, Pan Prezes tutaj wcześniej wyjaśniał. Główną naszą ideą jest transfer pomocy de MINIMIS, czyli wspieranie mikro-małych i średnich przedsiębiorstw. W związku z tym tutaj też dla Pana Radnego taka informacja, że my jako ośrodki nie do końca możemy, czy powinniśmy współpracować, czy wspierać duże przedsiębiorstwa te, które mają największe znaczenie na rynku. Oczywiście możemy tą synergię w jakiś sposób budować w oparciu o mikroprzedsiębiorstwa i duże przedsiębiorstwa, ale w głównej mierze staramy się wspierać mikroprzedsiębiorstwa, mikro, małe i średnie. W 2017 roku z tego wsparcia, które zostało przez nas udzielone w postaci transferu pieniędzy de MINIMIS to było ponad 500 tysięcy, w tym roku to już 275 tysięcy, a łącznie wytransferowaliśmy ponad 2 miliony pomocy wsparcia dla przedsiębiorstw oferując usługi po cenie niższej niż ta cena rynkowa. To są różne usługi związane z ochroną własności intelektualnej, związane z wynajmem infrastruktury, z udostępnianiem pomieszczeń, udostępnianiem aparatury, ale też realizacją konkretnych działań, konkretnych projektów na rzecz przedsiębiorców, którzy tą usługę dostają troszkę taniej. Wdrożyliśmy system ISO9001, podobnie jak tu kolega prezentował drugi ośrodek, w zakresie głównie auditingu, zarządzanie energią, szkoleń i wsparcia przedsiębiorstw w działalności innowacyjnej. To na co stawiamy, to przede wszystkim partnerstwo, rozwój, czy komunikacja wzajemna z przedsiębiorcami. Dzisiaj tych przedsiębiorców w naszym portfolio od 2011 roku, kiedy budowaliśmy ośrodek, w 2013 roku rozpoczynaliśmy działalność, też jako spółka w połowie tego roku, to jest ponad stu przedsiębiorców, z którymi współpracujemy na bieżąco. Mamy kilka certyfikatów własnych partnerstwa z dużymi podmiotami, dzięki czemu też możemy korzystać z ich najnowszych doświadczeń. Są to takie firmy jak: Danfoss Viesmann, czy firma Hewalex - polski producent kolektorów słonecznych, z którymi możemy na bieżąco współpracować i tą synergię nauki z biznesem realizować też na wyższym poziomie. Nastawieni dzisiaj jesteśmy na wsparcie mikroprzedsiębiorców, ale też w jakiś sposób na utrzymanie się. I chyba jako jeden ośrodek w województwie, już w tym roku prawdopodobnie trzeci raz, domknijemy wynikiem dodatnim działalność spółki. Rok poprzedni domknęliśmy wynikiem dodatnim, rok 2015, pozostałe lata to były minimalne straty w spółce, które też wiązały się z przygotowaniem wdrożeń konkretnych projektów. Powiedziałem, że tworzymy produkty, tworzymy innowacje i kilka takich produktów, które dzisiaj można dostać na rynku i które są dostępne też

dla Państwa normalnie w firmach. Budowaliśmy innowacyjne rozwiązanie obudowy kominków, to wspólnie z firmą Centrum Komina realizowaliśmy projekt, którego dzisiaj następstwem jest to, że firma Centrum Komina wybudowała fabrykę do produkcji tych produktów. Z drugiej strony rozwija też to w ramach działania 1.1 z Regionalnego Programu Operacyjnego, udało nam się stworzyć dydaktyczną pompę ciepła, na którą też dostaliśmy patent. Ten patent został przeniesiony bezpośrednio na przedsiębiorcę. Udało nam się stworzyć wewnętrzną pompę ciepłą glikol powietrze, to jest rozwiązanie, które kojarzymy z klimatyzatorów, natomiast nam udało się to w lepszym stopniu wykorzystać pod kątem jej sprawności. Stworzyliśmy produkt CO PVT, to jest produkt nasz, który został wytworzony jako układ odbioru energii cieplnej z paneli fotowoltaicznych i ten produkt został dwukrotnie doceniony. Z jednej strony dostał nagrodę „Technologia Przyszłości” na Targach Enex 2016 roku. To są największe targi energetyki odnawialnej w Polsce. I z drugiej strony w tym roku dostaliśmy nominację do nagrody „Polska Nagroda Inteligentnego Rozwoju 2018 roku”. Produkt jest chroniony przez Urząd Patentowy i w tej chwili podpisaliśmy też umowę bezpośrednio na komercjalizację, czyli on wychodzi z tego świata nauki bezpośrednio do świata przemysłu. Będzie oferowany, będzie sprzedawany przez przedsiębiorców. Udało nam się stworzyć też bezprzewodowe grzejniki kamienne z funkcją SPA, to coś dobrego pod kątem ogrzewania, ale z drugiej strony w łazienkach możemy realizować sobie aromaterapię poprzez takie urządzenie. Coś dla bezpieczeństwa, czyli wyłącznik przeciwpożarowy w instalacjach fotowoltaicznych, też urządzenie, którego dzisiaj nie było na rynku, urządzenie, które jest chronione patentem i też skomercjalizowane i bezpośrednio wykorzystywane przez przedsiębiorców. W 2017 roku dosyć dużo wspieraliśmy również samorządy w zakresie efektywności energetycznej. Udało nam się audytować 35 obiektów w naszym województwie. Programy funkcjonalne tworzyliśmy dla realizacji procesów termomodernizacji. Z naszych rozwiązań udało się uzyskać 7 patentów i wzorów przemysłowych, 43 usługi, te usługi są troszkę większe i troszkę bardziej czasochłonne pod kątem realizacji, 12 badań związanych z badaniami i rozwojem, 18 nowych klientów udało nam się pozyskać. Dzisiaj tych klientów, z którymi współpracujemy na stałe jest ponad 120. Obszary naszej działalności to budownictwo, teleinformatyka, wzornictwo przemysłowe, ale też rolnictwo ekologiczne. Tutaj dosyć fajny projekt, który w tym roku realizujemy, związany z rabatami podniesionymi, który też został już wyróżniony. Funkcjonujemy od 2011 roku, dosyć dużo też wspieramy młodzież, to co Pan Przewodniczący tutaj zadał pytanie, de facto ośrodki, które powstały nie mogą być wykorzystywane w bieżącym procesie dydaktycznym, czyli te zajęcia, które są realizowane, nie mogą być realizowane w ośrodkach. My staramy się wspierać w sposób praktyczny proces nauczania poprzez praktyki, staże, realizacje prac dyplomowych. To jest główny obszar działalności można by powiedzieć tej edukacyjnej dla nauki w naszych ośrodkach. To wynika przede wszystkim ze sposobu dofinansowania budowy tych ośrodków, które były nastawione bezpośrednio na badania i rozwój, na wsparcie

przedsiębiorców. Rozmawiamy też w tej chwili z Urzędem Marszałkowskim w jaki sposób moglibyśmy troszkę zaradzić żeby nawet komercyjnie te zajęcia były realizowane. To, co planujemy na ten rok, to realizujemy 7 bonów na innowacje, wdrożyliśmy ISO, realizujemy projekt badawczo-rozwojowy z Centrum Komina, który jest następstwem tego produktu, który powstał z tym przedsiębiorcą. Planujemy udział w Polskim Kongresie Gospodarczym i to co chyba najważniejsze, to co rozwojowe będzie dla ośrodka, to przygotowujemy ośrodek do badań według dyrektywy Ecodesign. Dzisiaj wszyscy Państwo pamiętacie, czy kojarzycie etykiety energetyczne na produktach, które kupujecie typu pralka, lodówka, czy odkurzacz i inne. Każdy system energoelektryczny, czy energetyki cieplnej, który będzie montowany w domu, przemyśle, czy gdzieś indziej, będzie musiał spełniać dyrektywy Ecodesign. To jest projektowanie pod kątem ekologicznym, to są normy spalania, to są normy zużycia energii i staramy się przygotować ośrodek pod to, żeby takie certyfikaty wydawać. To w wyzwaniach, to co staramy się realizować, to trochę tworzyć przestrzeń dla rozwoju i innowacji, przede wszystkim innowacji produktowej. Te produkty, które powstają są bezpośrednio wdrażane na nasz rynek. W tym roku, z tego co podpisałimy umowy i z tego co realizujemy, to są audyty 14 obiektów, 5 analiz i koncepcji energetycznych, głównie związanych z wykorzystaniem źródeł energii odnawialnej w przedsiębiorstwach, 19 usług badawczo-rozwojowych realizujemy, z czego przygotowanych jest w tej chwili 39 zgłoszeń patentowych. To są zgłoszenia na patenty, wzory przemysłowe, wzory użytkowe, które są bezpośrednio realizowane dla przedsiębiorców. Praktycznie nic nie zostaje w naszym ośrodku, wszystko jest na bieżąco wdrażane na rynek, już 34 usługi. Dostaliśmy kilka nagród, z tych ważniejszych to Nagroda Prezesa Krajowej Izby Gospodarczej w konkursie Innovatika, czy też Ekoodpowiedzialni w biznesie dla centrum. Oprócz tego, że tworzymy te produkty przyjazne środowisku, staramy się też sami funkcjonować przyjaźnie dla środowiska. Jesteśmy laureatem nagrody „Lubuski Lider Biznesu”. To, co na bieżąco, to za ten produkt, który pokazywałem Państwu CO PVT, czyli wymiennik ciepła do paneli fotowoltaicznych, dostaliśmy nominację do polskiej „Nagrody Inteligentnego Rozwoju 2018 roku”. Dziękuję serdecznie. Jeżeli są jeszcze jakieś pytania to z chęcią odpowiem, czy tutaj, czy w kuluarach.

Informacja na temat Centrum Energetyki Odnawialnej w Sulechowie stanowi załącznik nr 8 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. Trochę rozszerzona informacja, ale teraz wiemy więcej na temat Centrum Energetyki Odnawialnej. Myślę, że jeśli ktoś z Państwa nie był to zachęcam, wielokrotnie miałem okazję zwiedzać. To jest duży potencjał, jak widzimy mimo różnych wątpliwości, pojawiających się pytań, spełnia swoje oczekiwania. Jeśli nie ma żadnych pytań, Pan Prezes jeszcze chwilę zostanie, zachęcam być może komisję, żeby się odbyła

właśnie w tym ośrodku. Bardzo dziękuję Panu Prezesowi za tą wyczerpującą informację. Sejmik informację przejął do wiadomości.

Punkt 7.

Raport o stanie bezpieczeństwa sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej w województwie lubuskim w 2017 roku.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Proszę Panią Jolantę Musiał, prosiłbym o możliwą zwięzłość. Wiemy o tym, że dłużej to nie zawsze znaczy lepiej. Dziękuję bardzo.

Raport o stanie bezpieczeństwa sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej w województwie lubuskim w 2017 roku stanowi załącznik nr 9 do protokołu.

Zastępca Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp.

Jolanta Musiał: Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo, przedstawiliśmy Państwu bardzo obszerny raport. Ja bardzo w skrócie postaram się o takich rzeczach w pigułce, najważniejszych powiedzieć. Jak Państwo na pierwszym slajdzie macie dane statystyczne obrazujące naszą pracę. Widać, że jest to przeszło 23 tys. obiektów w ewidencji, przeszło 22 tys. kontroli w zeszłym roku. Chciałam zwrócić uwagę na liczbę przeprowadzonych badań, to jest 37 tys., badania przeprowadzone prawie wszystkie w naszych laboratoriach inspekcji sanitarnej, w laboratoriach akredytowanych. Zakres badań bardzo szeroki, od mikrobiologii klinicznej, badania żywności, wody, środowiska pracy, a także badań radiologicznych. Wykres ten obrazuje podział tych kontroli, pozwala także zobaczyć jakimi obszarami Inspekcja Sanitarna się zajmuje. Także najwięcej kontroli w ubiegłym roku przeprowadziliśmy w zakresie bezpieczeństwa żywności, później kontrolując obiekty użyteczności publicznej, podmioty lecznicze, ale także i szkoły, zakłady pracy i inne obiekty. W zakresie sytuacji epidemiologicznej mogę powiedzieć, że sytuacja jest stabilna w naszym województwie. W ubiegłym roku zanotowaliśmy blisko 11,5 tys. zachorowań na choroby zakaźne, hospitalizowanych było przeszło 2.5 tys. osób, 14 zgonów zanotowaliśmy z powodu choroby zakaźnej. Chciałabym zwrócić tutaj uwagę Państwu, że zanotowaliśmy w roku ubiegłym 40 przypadków WZWA, przez ostatnie lata, tylko jeden przypadek był taki w roku 2014. Nasza sytuacja tutaj w lubuskim nie jest odmienna od sytuacji w Polsce. Podobnie w Polsce zanotowano takie zachorowania, prawdopodobnie jest to jakaś epidemia wyrównawcza. Nie stwierdziliśmy epidemicznego zachorowania za wyjątkiem zachorowań na grypę, wzrostu zachorowań na grypę w poprzednim sezonie epidemicznym w miesiącach luty - marzec. W zakresie chorób zakaźnych chciałam

zwrócić Państwu uwagę na wzrost stwierdzanych Borelioz. W roku 2017 prawie 800 zachorowań, czyli blisko prawie 150 zachorowań więcej stwierdzonych niż w roku 2016. Wiadomo województwo zalesione, ale pewnie i diagnostyka lepsza i świadomość łączenia objawów po prostu z diagnostyką. Tutaj wśród chorób objętych programem szczepień ochronnych w zasadzie jest sytuacja stabilna. Chciałam Państwu pokazać, że w zakresie wyszczepialności nasze województwo plasuje się dobrze. Jest ta wyszczepialność większa niż w Polsce, jest na poziomie 96,8. O takim epidemicznym bezpieczeństwie mówimy, kiedy populacja jest zaszczepiona w 95%. Co niepokoi? Niepokoi to, że coraz więcej osób odmawia szczepień swoich dzieci. Także tutaj zamieściłam, w 2017 było to blisko 1000 osób odmawiających szczepień dzieci mimo braku przeciwwskazań do ich wykonania. Pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej znajduje się 29 szpitali, 7 publicznych i 22 inne niż publiczne. Standardy określone dla pomieszczeń prowadzących działalność leczniczą zostały określone tutaj w akcie prawnym, wymienionym tutaj w mojej prezentacji. Chciałam zwrócić uwagę, że duża część podmiotów nie spełnia w pełni wymagań tego rozporządzenia. Dużo jest prac w takich newralgicznych obszarach, jak sterylizatornie, bloki operacyjne, duża część szpitali nie posiada rezerwowych źródeł zaopatrzenia w wodę. Tyle tak szybkoitko o sytuacji epidemicznej. Natomiast w zakresie nadzoru nad jakością wody, chciałam powiedzieć, że 96% mieszkańców województwa lubuskiego korzysta ze zbiorowego zaopatrzenia w wodę. To jest naprawdę dobry wynik, cieszący. W zeszłym roku organy Inspekcji Sanitarnej wydały 83 decyzje stwierdzające okresowy brak przydatności wody do spożycia, związany on był z zanieczyszczeniami mikrobiologicznymi. Ten wynik jest większy niż jeszcze kilka lat wcześniej, dlatego że w zeszłym roku obowiązywało jeszcze bardzo restrykcyjne prawo, każące wydawać taką decyzję o bezwzględnym braku przydatności wody do spożycia przy każdym, nawet najmniejszym zanieczyszczeniu mikrobiologicznym. Teraz te przepisy zmieniły się. Ocenialiśmy także infrastrukturę zaopatrzenia tych urządzeń zaopatrujących wodę i wydawane były decyzje. Również chciałam zwrócić uwagę, że na naszej stronie internetowej prowadzony jest taki serwis, mówiący o tym jaka jest jakość wody do spożycia na terenie naszego województwa. Mimo, że są to zadania samorządów, to jednak informujemy mieszkańców, żeby taką informację mieli na bieżąco. Tutaj też chciałam zwrócić uwagę na to, że zmieniły się przepisy prawne dotyczące organizowania kąpielisk. I do tej pory, mimo tak wielu jezior, mieliśmy tylko sześć kąpielisk, w związku z tym, że teraz miejsca wykorzystywane do kąpieli będą mogły funkcjonować nie dłużej niż 30 dni w roku kalendarzowym. Po prostu organizuje się więcej kąpielisk, to jest pozytywne, dlatego że częściej będzie się badało wodę, będą większe reżimy bezpieczeństwa. Obiekty żywnościowo-żywnościowe, tutaj stan tych obiektów uległ poprawie w stosunku do roku 2016, ale znacznie zwiększyła się liczba kar. To świadczy o tym, że nie koniecznie przestrzegane są wszystkie wymogi formalno-prawne. Liczba kwestionowanej żywności, czyli tych prób pobranych przez nas do badań i niespełniających kryteriów formalnych też zmniejszyła się w stosunku do roku 2016.

Chciałam jeszcze zwrócić uwagę na to, że funkcjonuje w Polsce i nie tylko, taki system RASFF, czyli wczesne ostrzeżenie o niebezpiecznej żywności. Inspekcja Sanitarna działa w ramach tego systemu i w ubiegłym roku było takich 46 powiadomień, gdzie wszczynaliśmy działania. Wojewódzki Inspektor Sanitarny zgłosił do tego systemu 9 takich powiadomień. Prowadzimy także ocenę jadłospisów, ocenę żywienia, głównie w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego, w szpitalach, domach pomocy społecznej. Tutaj ujęłam nieprawidłowości, które stwierdzaliśmy w wyniku tych ocen. Następnym tematem, którym Inspekcja Sanitarna zajmuje się, to są środki zastępcze, czyli te nowe narkotyki. Cieszy, że spada liczba zatruć tymi nowymi narkotykami, natomiast martwi każde z nich. Pewnie to też nie jest diagnostyka, to są zgłoszenia, które do nas wpłynęły i tak jak widzimy tutaj obok, są to określone grupy, które predysponują, czyli mężczyźni 19-24 lata. Kolejnym obszarem, którym Inspekcja Sanitarna zajmuje się to jest środowisko pracy. W naszym województwie funkcjonują 352 zakłady, w których przekroczone są normatywy higieniczne, przede wszystkim przekroczone są normatywy dotyczące hałasu. Cieszy, że jest to akurat hałas, dlatego że istnieją bardzo dobre metody, które pozwalają zapobiec uszkodzeniu zdrowia, czyli różnego rodzaju ochrony słuchu, czy różne inne systemy ochrony zbiorowej. W ubiegłym roku stwierdziliśmy 70 chorób zawodowych i 40 decyzji wydaliśmy o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Spośród tych 70 chorób, blisko połowa to były Boreliozy. Kontrolowaliśmy również szkoły, inne placówki oświatowo-wychowawcze i tutaj Państwo widziecie ujęte zostały decyzje, liczba decyzji wykonanych. I w zasadzie rok 2017 nie odbiegał od poprzednich. Nie odnotowaliśmy również na terenie województwa awarii, zdarzeń, wypadków radiacyjnych. Przeprowadzone były kontrole i nieprawidłowości usuwane były na bieżąco. Oprócz działalności takiej bieżącej, tych bieżących kontroli Inspekcja Sanitarna zajmuje się także nadzorem zapobiegawczym, czyli odbiorem inwestycji, opiniowaniem różnego rodzaju planów. Tutaj są dane liczbowe przedstawione o tej działalności. I na koniec chciałam przedstawić tą taką najprzyjemniejszą działalność Inspekcji Sanitarnej, czyli promocji zdrowia, czyli prowadzenie wszelkiego rodzaju kampanii, programów i w zależności od potrzeb profilaktyka nadwagi i otyłości, profilaktyka uzależnień i różnego rodzaju inicjatywy. Dziękuję bardzo.

Przedstawiona informacja stanowi załącznik nr 10 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. Kto z Państwa Radnych chciałby zabrać głos, zadać pytanie. Pani Radna Anna Chinalska zgłasza się. I następnie, proszę naciskać przycisk, Pan Radny Kościk również zgłosił się. To może Pani Radna Chinalska najpierw, podniosła nie wcisnąwszy zielonego przycisku. Bardzo proszę.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Chinalska: Chciałabym się zapytać, ponieważ słyszałam o tym, że pracownicy Państwa instytucji mają bardzo odpowiedzialne zadania i chciałabym po prostu przy okazji zapytać się, czy rosną pobory pracowników? Jestem mieszkanką powiatu krośnieńskiego i słyszałam o pewnych trudnościach w tych kwestiach i stosunku do bardzo dużej odpowiedzialności pracowników Państwa, wielu kontroli, szerokich kompetencji i o po prostu niestety stojących zarobkach, niskich zarobkach. To pierwsza sprawa. Druga sprawa taka, widzimy te Boreliozy co roku, tutaj Panie nas straszycie i właśnie mówicie, że rośnie liczba zachorowań na Boreliozę u leśników, ale nie tylko. Chciałam się zapytać, czy jest stosowna szczepionka, żeby się zaszczepić przeciwko Boreliozie, czy tylko te środki jakie tam mamy wychodząc do lasu mamy stosować. To już tak z praktyki. I trzecia sprawa – głośno się mówi o szczepionkach. Tutaj też Pani wspomniała o tej wyszczepialności, ona nie jest zła na razie, ta wszczepialność, jak widzimy wśród dzieci, ale są takie programy, w których też na przykład starostowie dla dziewczynek, też powiedzmy w pewnym wieku, oferują te darmowe szczepionki. Zdania rodziców są tu bardzo podzielone, ponieważ są takie głosy, że te szczepionki, czy też wiele z nich, przeciw grypie, produkowane są w Chinach, że dodawany jest ołów tam. Czy to jest sprawdzane, czy my wiemy czym się szczepimy? Bo podobno tylko te szwajcarskie są bezpieczne, a te wszystkie w powszechnym użyciu szczepionki to są jakby wytwarzane tańszym kosztem i nie są zbyt bezpieczne dla naszego zdrowia. A nawet słyszałam ostatnio, że szczepionka przeciw grypie niestety jakby może powodować chorobę Alzheimera. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: To może Pani niech zada kłam tym tezę.

Zastępca Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp.

Jolanta Musiał: Właśnie, może na pierwsze pytanie nie zadam kłamu. Zgadzam się w pełni, natomiast uposażenie pracowników rośnie w sposób, pewnie nie do końca zadawalający, ale jesteśmy objęci tą podwyżką tak, jak dla podmiotów leczniczych, czyli po prostu w jakiś tam sposób rośnie. Ale zgadzam się. Nie jest to do mnie pytanie. Natomiast drugie pytanie dotyczyło Boreliozy. Jest szczepionka przeciw odkleszczowemu zapaleniu mózgu. My na naszym terenie nie mieliśmy w zeszły roku odnotowanego takiego zachorowania. Przeciwko Boreliozie niestety szczepionki nie ma. I te wszystkie środki zapobiegawcze i też nie lekceważenie objawów, czyli udanie się do lekarza jak zauważymy rumień, ale nie tylko, bo rumień to jest tylko 50% tych przypadków, czyli takie ogólne rozbiecie, objawy grypowe. Ja nie jestem lekarzem. W każdym bądź razie należy udać się do swojego lekarza rodzinnego i to polecam. Natomiast Borelioza, wtedy podaje się antybiotyki, jeżeli jest jeszcze wcześniej po prostu to stwierdzone. Później daje objawy takie niesympatyczne, jest to ciężka choroba. Natomiast –

szczepionki. Ja powiem tak: nie jestem w stanie tak odpowiedzieć na bieżąco, ale naprawdę światło umysły naszego świata twierdzą, że szczepionki to jest jeden z najważniejszych wynalazków ludzkości. Nie pamiętam tych danych epidemiologicznych – ile osób zmarło na tą, tak zwana „Hiszpankę”, czy poprzednie epidemie. My po prostu zapomnieliśmy o tym, jak to groźne choroby wirusów, bakterii, czy też tych wszystkich mikrobów nie widzi się i po prostu nie zdajemy sobie sprawy z tego. Ja naprawdę nie wiem jak zadawać kłam tym wszystkim audycją. W internecie wszystko można pisać, człowiek rozsądny, rozumny powinien wiedzieć w co wierzyć. Natomiast rzeczywiście odnosząc się do programów samorządowych, tak wiele samorządów takie programy prowadzi i to jest bardzo pozytywne. W naszym opracowaniu, tym takim szerokim zawarliśmy informacje o tych szczepieniach nieobowiązkowych. Ja muszę powiedzieć, że szczepienia przeciwko grypie, od kilku lat, w zeszłym roku zaszczepiło się w naszym województwie więcej osób, większy procent zaszczepionych i to też pozytywnie postrzegamy.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Jedynym doktorem w naszym gronie jest Pan Zbigniew Kościk, ale nie zajmuje się Boreliozą, ale ma chęć zadania pytania. Bardzo proszę.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Chinalska: Bardzo dziękuję za odpowiedź.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Kościk: Pani Dyrektor, taką chyba najważniejszą kwestią wchodzącą w zakres Państwa działalności, zadań z ubiegłego roku była oczywiście Ptasia Grypa. Chciałem zapytać jak wygląda sytuacja w tym zakresie, czy możemy mówić o czasie przeszłym? Jak wygląda kwestia profilaktyki? Tam były jakieś problemy z rolnikami w tym zakresie.

Zastępca Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. Jolanta Musiał: Ja powiem tak od razu, że to pytanie jest do Inspekcji Weterynaryjnej, bo całe szczęście, że tą Ptasią Grypą, tak nazwaną, zajmuje się Inspekcja Weterynaryjna. Jeżeli po prostu są tego typu ogniska to wchodzimy z taką profilaktyką, z nadzorem epidemiologicznym nad ludźmi, którzy pracowali, przebywali w tych ogniskach. Na szczęście grypa tych indyków, którą mieliśmy poprzedniego roku na początku, ludzie nie zarażają się nią. Natomiast nie wiadomo, w którym momencie może to nastąpić, taka sytuacja, i po prostu taki nadzór, sprawdzanie jak się ci ludzie czują. Natomiast jaka jest sytuacja w zakresie ferm i chorób ptaków to nie umiem powiedzieć na bieżąco, myślę że opanowana.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Ja chciałem tylko zapytać o tą tendencję w Polsce, o wzrost zachorowań na Odrę. Czy rzeczywiście mamy w województwie lubuskim mamy tego rodzaju...

Zastępca Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. Jolanta Musiał: To znaczy, z tego co pamiętam, ale mam chyba tutaj, że w zeszłym roku nie mieliśmy zachorowań na Odrę.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. Pani Radna Natalia Pawlak.

Radna Województwa Lubuskiego Natalia Pawlak: Ja przy okazji tego tematu mam apel i wniosek do władz naszych Naczelnej Rady Lekarskiej, między innymi chyba, o obowiązkowe szczepienia, od których odchodzimy. Mówimy, że na Słowacji Odra, Heine medina, zapalenia WZW i inne choroby występują ze względu między innymi na brak obowiązkowych szczepień. Ale zezwalamy na to, żeby lekarz – szarlatan jeździł po Polsce i robił wykłady. Oglądałam niedawno program i na to władze zezwalają. Jakie ma podstawy sądzić, jakieś sobie tam ubzdurał teorie, że szczepionki szkodzą i właśnie dlatego się nie zatrzyma tego pana. Tutaj do związku, do Naczelnej Rady Lekarskiej. A następna sprawa, obowiązkowe badania, były między innymi na płuca, dzisiaj nie ma tego. Ja poszłam, chciałam się prześwietlić, trzy tygodnie mi kazali czekać prywatnie. Proszę Państwa, to choroby będą się rozwijać. Doszliśmy do takiego pułapu, że praktycznie nie było już chorób. Tutaj, za pośrednictwem chyba Pani, ale to jest apel do władz. Dziękuję bardzo.

Zastępca Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. Jolanta Musiał: Popieram, tutaj znalazłam, na Odrę nie było zachorowań w ubiegłym roku. A przykre jest to, że Polacy bardziej wierzą celebrytom, aktorkom serialowym, niż autorytetom medycznym.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Tak, ale rozumiem, że tutaj jest też apel do koleżanki Anny Chinalskiej, by nie rozpowszechniać informacji, że jest ołów w szczepionkach, bo to jest nieprawdziwa informacja. Chciałbym, żebyśmy nie szerzyli tych informacji, nie sprawdzisz ich. Dziękuję bardzo. Zachęcam do szczepienia, swoje dzieci szczepiłem na wszystkie choroby, moja wnuczka też jest szczepiona. Chodzi o to, żebyśmy dawali dobry przykład takiej troski o zdrowie dzieci.

Punkt 8.

Analiza stanu porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenie województwa lubuskiego za 2017 rok.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Pana Krzysztofa Sidorowicza bardzo proszę o zabranie głosu. Tradycyjnie, jestem niższy rangą, więc mogę tylko prosić, po za tym wobec Policji wszyscy mamy respekt dożgonny.

Analiza stanu porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenie województwa lubuskiego za 2017 rok stanowi załącznik nr 11 do protokołu.

Zastępca Lubuskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji w Gorzowie Wlkp. Insp. Krzysztof Sidorowicz: Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, Szanowni Państwo dziękuję za zaproszenie na dzisiejszą sesję. W imieniu Pana Komendanta Wojewódzkiego Policji w Gorzowie Wielkopolskim Insp. Jarosława Janiaka postaram się przedstawić informację na temat stanu bezpieczeństwa na Ziemi Lubuskiej w 2017 roku. Obszerny raport przekazaliśmy dla Państwa w formie pisemnej. Pozwólcie Państwo, że w nieco innej formie przedstawię informacje właśnie na temat tego stanu bezpieczeństwa. Szanowni Państwo, naszą pracę oparliśmy przede wszystkim na założeniach programowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, na priorytetach Komendanta Głównego Policji, planie działalności Komendanta Wojewódzkiego, ale co ważne i dla nas wydaje się najważniejsze, przede wszystkim na opiniach, ocenach i oczekiwaniach mieszkańców województwa. Bo to niesłuchanie ważne abyśmy, jako służba dla społeczeństwa, pracująca dla ludzi wsłuchiwała się w potrzeby społeczne. Oczywiście uwzględnialiśmy również lokalne uwarunkowania, tak jak ten charakter przygraniczny naszego województwa, na tranzytowe położenie, turystyczny charakter regionu a także wydarzenia w Europie i na świecie. Ponieważ jesteśmy krajem w środku Europy, musimy reagować na wszystko to, co nas otacza, głównie w obszarach zagrożeń terrorystycznych. Szanowni Państwo, społeczeństwo niezmiennie od wielu lat żąda od Policji natychmiastowego połączenia się z numerem telefonu alarmowego. Ja powiem Państwu, że wchodzimy w nowy system przekazania numerów, dziewiątek, a więc 997 na numer 112. Dziewięć jednostek spośród dwunastu województwa lubuskiego, jednostek Policji, przeszło na system powiadamiania w ramach systemu 112. My pracowaliśmy bardzo dużo nad tą aplikacją technicznie w skali całego kraju, ale również nad samą mentalnością Państwa dyspozytorów, którzy będą te zgłoszenia przekazywali dla Policji. Bardzo dobrze nam się z nimi współpracuje i wierzymy, że ta platforma ma swoją przyszłość. Szanowni Państwo, bardzo ważnym zagadnieniem jest bezpieczeństwo w ruchu drogowym, a więc zwalczanie piractwa drogowego i groźnych zachowań

na drodze. To jest temat, który nieprzerwanie, jak służę w Policji blisko 28 lat, bardzo wyraźnie wybrzmiewa. Oczywiście zwiększenie liczebności i widoczności patroli policyjnych, ale też ścigania sprawców przestępstw, czy też skuteczności wykrywczej, a w rezultacie, Szanowni Państwo, wzrostu poczucia bezpieczeństwa, bo to jest miara naszej pracy. Jak definiować potrzeby społeczne? Przede wszystkim poprzez uspołecznianie działań Policji, a więc przez bezpośredni kontakt z ludźmi. Szanowni Państwo, 36 debat społecznych zaplanowanych w 2017 roku, zrealizowaliśmy ich więcej, bo taka była potrzeba, aż 51. Warto wspomnieć, że 9 z tych debat odbyło się w nowo otwartych, albo przywróconych posterunkach Policji. Był to najwyższy wskaźnik w całej Polsce. Mierzymy czas pracy dzielnicowych, tak dostosowaliśmy strukturę organizacyjną ich pracy, a także całą kulturę organizacyjną, tak bym powiedział, by ograniczyć ich pracę biurową, wyciągnąć ich po prostu z biurka. Proszę zwrócić uwagę, że 85% blisko czasu dzielnicowi spędzają między ludźmi. Takie jest przesłanie ich służby i chęć, żeby ten policjant pierwszego kontaktu był nieustannie w zasadzie w swojej służbie w terenie między ludźmi. Szanowni Państwo, prawie 140 tys. wykonanych służb, niestety o 1.280 mniej niż analogicznie do roku ubiegłego, ale mamy trochę kłopotów natury personalnej, kadrowej – o tym powiem za chwilę. Niemniej jednak, aby tę lukę ilości patroli załatać, posiłkujemy się służbami ponadnormatywnymi. Tutaj ukłon w kierunku do Państwa za to, że samorządy lokalne wspierają służby ponadnormatywne, płacąc policjantom za dodatkowe służby w czasie wolnym. Blisko 15 tys. służb wykonanych przez oddziały prewencji, przez wydział konwojowy Komendy Wojewódzkiej, ale również po raz pierwszy w historii Garnizonu Lubuskiego, nasi policjanci wykonywali służbę w ramach adaptacji zawodowej. Kiedy kończą szkołę, realizują adaptację zawodową, najczęściej poza terenem województwa, a w tym roku udało się zrobić tę adaptację na terenie Garnizonu Lubuskiego i prawie 5 tys. służb z tego tytułu uzyskaliśmy. W strukturze pionu prewencji, a więc tych policjantów, których widać najczęściej na ulicy, z którymi Państwo macie do czynienia, pracuje w Garnizonie Lubuskim 1.743. Zwracam uwagę na czerwone liczby, są to bardzo młodzi często policjanci, którzy wymagają szczególnej uwagi, zaangażowania swoich przełożonych, po to, aby popełnianych błędów – bo nie ma wątpliwości, że też w tej służbie błędy popełniamy wszyscy – natomiast ta grupa musi być objęta szczególnym nadzorem, aby było tych błędów jak najmniej. Mierzymy również liczbę zatrzymanych osób na gorącym uczynku, szczególnie w kategoriach przestępstw tych najbardziej uciążliwych, a powiem, że przeprowadziliśmy ponad 143 tys. interwencji i ujawniliśmy prawie 210 tys. różnego rodzaju wykroczeń, a 3.610 sprawców przestępstw zostało zatrzymanych przez patrole policji na gorącym uczynku. Szanowni Państwo, krajowa mapa zagrożeń bezpieczeństwa – narzędzie, które jako czwarty garnizon w Polsce wprowadziliśmy w ubiegłym roku. Dziś mamy ponad 20 tys. zgłoszeń na tej platformie. Co ważne – 49% ponad plasuje nas na 4 miejscu w kraju, chodzi o potwierdzalność zgłoszeń poprzez to narzędzie. Ja mam wrażenie, że to jest platforma bardzo dobrej komunikacji społeczeństwa z policją, ale też taki element oceny naszej pracy. My chcemy też

mierzyć naszą pracę, ale głównie opiniami społeczeństwa i na tym nam najbardziej zależy. Każdy obywatel ma prawo w tą mapę wejść i zobaczyć jaki jest efekt jego zgłoszenia. Od 2016 roku otworzyliśmy 6 posterunków policji, z tego 3 w 2017, następny w tym roku planowany na jesień w Bogdańcu. Proszę Państwa, jak Państwo widziecie tą mapkę – jesteśmy niewielkim garnizonem, drugim od końca co do ilości zatrudnionych policjantów w całym kraju, a jednak otworzyliśmy jako trzeci garnizon w Polsce pod względem ilości: 6 posterunków policji, siódmy w planie. Więc to dobrze, bo to jest też kolejna forma uspołecznienia pracy policjantów i szczególnie w tych małych społecznościach policjanci są potrzebni, aby dostęp do nich był jak najlepszy, jak najszybszy. Nie ma wątpliwości, że dziś absolutnym priorytetem pracy policji w ogóle w Polsce, a tym samym policji lubuskiej, jest bezpieczeństwo w ruchu drogowym. Szanowni Państwo, mówiłem w ubiegłym roku podczas sesji, na którą Państwo również zaprosiliście mnie, o tym gwałtownym wzroście liczby zdarzeń drogowych i niestety ofiar, które zginęły w tych wypadkach. Mogę z całą odpowiedzialnością powiedzieć, że 2017 rok był rokiem bezpieczniejszym znacznie niż 2016, chodzi o liczbę wypadków drogowych – szczególnie tych ze skutkiem śmiertelnym. Zmniejszyła się liczba wypadków w ogóle, zmniejszyła się liczba osób rannych i co ważne – proszę zwrócić uwagę – czerwony punkcik po środku – 83 ofiary śmiertelne w wypadkach, do 113 w 2016, a więc bardzo duże ograniczenie. Mamy nadal świadomość, że ta liczba jest nadal zbyt duża. Tu jest wykres wypadków drogowych na przestrzeni 10 lat, u góry: od 906 do 676 w tym roku, ale chciałbym zwrócić uwagę Państwa na liczbę ofiar, które giną w wypadkach drogowych na terenie województwa: w 2008 roku to jest 170 osób, a w roku 2017 – 83. To jest ponad połowa mniej. To nie tylko praca policji, ale tu mamy świadomość, że to nie jest główna przyczyna jakby naszej pracy, chociaż mamy świadomość też tej roli i odpowiedzialności za bezpieczeństwo w ruchu, ale także jak chodzi o infrastrukturę drogową, jest to niesłychanie ważne i przede wszystkim zachowania samych kierowców. Jako ciekawostkę Państwu powiem: 24 ofiary tych wypadków to są ofiary z użyciem pojazdu ciężarowego, 14 ofiar najechanie na drzewo, 10 ofiar zmęczenie, zaśnięcie za kierownicą. Autostrada i droga S3: bardzo cieszymy się, że MOP-y na „S” powstały i to jest miejsce wypoczynku, bo kiedyś tą „S” jechało się w zasadzie do Szczecina bez możliwości gdziekolwiek zatrzymania się i mieliśmy wypadki. Dzisiaj w zasadzie one zostały ograniczone naprawdę do minimum. Ogółem te 3 kategorie to jest prawie 60% wszystkich ofiar śmiertelnych w wypadkach. 26% ruchu drogowego w województwie lubuskim stanowią pojazdy ciężarowe i to jest drugi wynik w Polsce, zaraz po Podlasiu, a więc przez teren województwa lubuskiego przejeżdża najwięcej pojazdów ciężarowych, za wyjątkiem Podlasia, na terenie całego kraju. Ponad 670 tys. badań na trzeźwość kierujących. Spada liczba zatrzymań nietrzeźwych kierujących. To efekt prewencyjnego działania, może też większej świadomości społecznej przez naszą pracę, ale nie ukrywam, że również wypadki drogowe i te za skutkiem śmiertelnym, mają udział w strukturze wszystkich wypadków w województwie lubuskim z udziałem osób nietrzeźwych, nietrzeźwych kierujących. O jednym działaniu

profilaktycznym tylko wspomnę – „Mistrzowie dwóch kółek”. Myślę, że Państwa zainteresuje ten projekt, to jest projekt zewnętrzny. Pierwsza edycja zrealizowana, druga tuż przed nami. To jest projekt, który został skierowany do motocyklistów. Lubuskie województwo to też, można powiedzieć, taka mekka kierujących motocyklami. Bardzo dużo jest motocyklistów, a w tym konkretnie programie, w konkretnym takim dobrze zrobionym filmie przez profesjonalną firmę, wystąpili żuźlowcy Falubazu Zielona Góra, Pan Patryk Dudek, a także żuźlowiec Stali Gorzów Bartosz Zmarzlik. I tak jak codziennie rywalizują na torze, tak w tym przypadku przybili sobie przysłowiową „piątkę” i są z nami jak chodzi o bezpieczeństwo użytkowników dróg, właśnie w tej grupie motocyklistów i motorowerzystów, za to im bardzo serdecznie dziękujemy. Duże imprezy, Szanowni Państwo, które realizowaliśmy, oprócz tych nieco mniejszych typu Derby, mecze piłkarskie, te wszystkie wydarzenia o znaczeniu lokalnym, od najmniejszych festynów poprzez chociażby imprezy dożynkowe, uroczystości patriotyczne, itd. Więc to wszystko jest z naszym udziałem i gwarantuję, że tak będzie. Nie uciekamy od naszej odpowiedzialności, od współpracy, szczególnie na szczeblu samorządowym, a ta operacja, o której mówimy – operacja „Woodstock” – spowodowała skierowanie do służby blisko 2 tys. policjantów. Miałem przyjemność i zaszczyt kierować tą operacją policyjną i jestem przekonany, że została zrealizowana na dobrym poziomie. Szanowni Państwo, początek roku 2017 to koniec działania w ramach operacji „AVES”, a więc wirus Ptasiej Grypy. Proszę zwrócić uwagę na liczby: ponad 7 tys. policjantów zaangażowanych własnych, 4 tys. policjantów z kraju, 2,5 mln kosztów zabezpieczenia jak chodzi o Ptasią Grypę. Pożar Katedry: oczywiście główne zadanie to panowie strażacy, z którymi, chcę również podkreślić tutaj na tym forum, że współpracujemy naprawdę bardzo dobrze, rozumiemy się w naszej służbie i często uzupełniamy się w tych wszystkich wydarzeniach. Nieco inne kompetencje, nieco inne zadania, chodzi o pożary, ale gwarantuje, że ta współpraca układa się dobrze. Orkan Ksawery: Szanowni Państwo, już nie będę o nim opowiadał, bo przecież wszyscy tą sprawą żyliśmy, szczególnie tutaj w Zielonej Górze, kiedy widzieliśmy, że cała infrastruktura energetyczna była mocno zniszczona i pojawił się problem po prostu tej niedrożności miasta, więc kierowaliśmy tutaj policjantów z innych jednostek, abyście Państwo mogli dojechać do pracy, do szkół, itd. Oczywiście świetnie sobie z tym tematem też poradziliście, ale ta nasza praca była również zauważona w tym czasie. Szanowni Państwo, dzisiaj, mówiąc o pracy policji, nie sposób również nie wspomnieć o zagrożeniach antyterrorystycznych. Ja chciałbym Państwa zachęcić do tego, abyście Państwo wejrzeni w ustawę, która obowiązuje w Polsce od blisko 2 lat – „Ustawę o działaniach antyterrorystycznych”. Ta ustawa zobowiązuje wszystkie podmioty do niesienia pomocy policjantom, jako służbie wiodącej w działaniach antyterrorystycznych. Lubuska służba antyterrorystyczna to jest samodzielny podmiot antyterrorystyczny policji, jest dumą naszej jednostki i gwarantuje Państwu, że jest wiodącym w całym kraju. Realizuje szereg różnych ważnych spraw, zatrzymania poważnych przestępców, prowadzi działania kontrterrorystyczne. I powiem teraz o pewnym problemie, który nas

dotyczy – oczywiście przyjęcia do służby. Szanowni Państwo, dla ciekawostki powiem, że w polskiej policji, etatowo to jest 128 tys. policjantów, a stan zatrudnienia to jest 123 tys. Brakuje 5,5 tys. policjantów. Mamy spory problem w Garnizonie Lubuskim z pozyskaniem nowych kandydatów, chociaż stan etatowy to 2.738. I to, co Państwo widzicie – 152 wakaty na poziomie 5,51%, to jest sprawa już mocno nieaktualna, dlatego, że dziś ten wakat wynosi prawie 8% w garnizonie. I to jest problem, z którym niewątpliwie musimy się codziennie zmagać. 146 osób powinniśmy przyjąć w tym roku, postaramy się, aby ten wakat uzupełnić. Jaka jest przyczyna? Szanowni Państwo, najniższe bezrobocie w zasadzie w całej Polsce. Spośród potencjalnych ludzi, na przykład bezrobotnych, którzy mogliby pełnić służbę u nas, to 30% z nich to są osoby powyżej 50 roku życia. Oni absolutnie się nie nadają do służby w policji. Dlatego też powstał – decyzją Komendanta Wojewódzkiego – Zespół ds. Promocji Zawodu Policjanta. Tak też się stało, że Pan Komendant Wojewódzki zobowiązał mnie do kierowania tym zespołem. Szereg naprawę inicjatyw, aby zachęcić ludzi do wstępowania do służby w policji. Jednym z obszarów, który może wydawać się niezrozumiały, to sprawność fizyczna. Wiele osób odpada nam po prostu na egzaminach z wychowania fizycznego. Dlatego nieodpłatnie organizujemy takie szkolenia, przechodzimy dokładnie taki sam egzamin, jak przechodzi się w szkole policji po to, abyśmy nie mieli tego odsyłania ludzi, którzy z tego powodu, tylko z tego powodu, nie przystępują w nasze szeregi. Oczywiście, m.in. też współpraca z klasami o profilu mundurowym. Kilka słów na temat modernizacji. Proszę Państwa, 70 mln zł do wydatkowania na przestrzeni 2017-2020. Najważniejsza z nich to budowa siedziby Komendy Powiatowej Policji w Żarach. Komenda Miejska Policji Gorzów – wybudowanie obiektów technicznych, CBŚP i Biura Spraw Wewnętrznych – centralne magazyny, Komenda Miejska Policji w Zielonej Górze – strzelnica i wiele, wiele innych obiektów, które mamy nadzieję zrealizować w ramach modernizacji. Problem jest ten sam, jak domniemam, we wszystkich poważnych instytucjach. Po pierwsze: brak wykonawców na rynku, a jeśli już są, to mocno windują nam ceny i to jest jedna z przyczyn, dla których w pewnej części występują opóźnienia, ale też i podniesienie wartości inwestycji. To są przykłady już zrealizowanych napraw, remontów, budowy nowych budynków w ramach ustawy o modernizacji służb. Te obrazki po lewej stronie to jest stary wygląd, po prawej stronie zupełnie inny. Tu jest Nowogard Bobrzański, również zmiana wizerunkowa znacząca. Tak będzie wyglądał nowy Komisariat Policji w Iłowej, po lewej stan obecny. U góry Komisariat Policji w Koźuchowie, na dole tak, jak będzie niedługo wyglądał więc postęp jest znaczący. Nowa budowa nowej Komendy Powiatowej Policji w Żarach. To są budynki przy Komendzie Wojewódzkiej Policji w Gorzowie. Szanowni Państwo, bardzo dziękuję za ten przyjazny gest i współpracę z lubuską policją. Zdecydowaliście Państwo o przekazaniu środków finansowych na zakup drona, a tak poprawnie to bezzałogowy statek powietrzny, tak to ładnie się nazywa. 84 tys. – urządzenie niezmiernie potrzebne dla nas. Już nie będę mówił do czego jest używane. Dzisiaj zadeklarowałem publicznie Panu Komendantowi Maruszakowi, że jeśli będzie potrzeba, to strażacy

również będą mogli z niego korzystać. Cel jest jeden: ratowanie po prostu ludzi. Szanowni Państwo, mówiliśmy tutaj o nagrodach. Zaczęło się sportowym akcentem, w szeregach naszych jest też wielu ludzi, którzy osiągają wybitne wyniki nie tylko w swojej służbie w pracy, ale również w sporcie. Mamy Mistrzów Świata, mamy Mistrzów Europy. Staramy się te postawy, jako promocję też policjantów pokazywać, wyróżniać i dzieje się to dość często. Szanowni Państwo, blisko 120 osób na tablicach epitafijnych w Komendzie Głównej Policji. To są wszyscy policjanci, którzy polegli na służbie współczesnej policji. Niestety w ubiegłym roku, w 2017 roku 16 marca na służbie zginął również Komendant Komisariatu Policji w Szprotawie, Pan podinspektor Piotr Tomkiewicz, później awansowany do stopnia młodszego inspektora, w pościgu za przestępcami po prostu zginął w wypadku drogowym, pozostawiając żonę i dwoje dzieci. Dostrzegamy również tę sytuację. Wiemy jak to jest ważne, bo na tych naszych tablicach epitafijnych są również osoby, ośmiu dokładnie funkcjonariuszy, które również w województwie lubuskim zginęli na służbie. Dlatego staramy się pielęgnować tę tradycję, która często jest może i ważniejsza od tych wszystkich wyników, efektów, abyśmy solidaryzowali nasze środowisko, nie zapominali o rodzinach, o dzieciach, o żonach naszych kolegów, którzy od nas odeszli. Takie spotkania są również naszym udziałem. Dostrzegamy i doceniamy postawy młodych ludzi, bohaterów, którzy często, aż w sposób zdumiewająco dorosły, podejmują ważne decyzje, ratują ludziom życie poprzez telefon, poprzez bezpośrednie działania ratunkowe i takich ludzi na terenie województwa lubuskiego, jak Państwo widzicie, również mamy. Ale mamy bohaterów wśród naszych policjantów, między innymi takich, którzy ratują ludzi tonących – tu jest przykład policjanta, który w Hiszpanii, będąc na urlopie, uratował Irlandczyka, który tonął. Do dziś Państwo utrzymują ze sobą kontakt i najzwyczajniej uratował temu człowiekowi życie. Pożary to nie nasza specjalizacja, ale zdarza się, że ludziom ratujemy bezpośrednio życie. Tu niecodzienny przykład, kiedy policjant jest dawcą szpiku dla 5-letniej dziewczynki z Białorusi i do dziś ta dziewczynka, to dziecko, dzięki tej ofiarności policjanta żyje i czuje się całkiem nieźle. A na koniec, Szanowni Państwo, opowiem o zaufaniu społecznym. Niestety znowu nas wyprzedzacie jako władza samorządowa o 1 pkt procentowy. Będziemy nad tym pracowali, a mówiąc już bardzo poważnie to jest wartość – mam świadomość – nie dana raz na zawsze. Wiemy, że musimy na nią systematycznie pracować, ale cieszymy się, że społeczeństwo tak wysoko ocenia swoją policję. Co chcemy osiągnąć? To oczywiście dalszą poprawę bezpieczeństwa mieszkańców naszego województwa, dobrą, wysoką komunikację ze społeczeństwem. Bardzo nam na tym zależy, to jest rzecz niesłychanie ważna, bo nie ma dobrej pracy policji bez uspołeczniania jej, a także w konsekwencji uzyskania wysokiej oceny społecznej pracy lubuskich policjantów. Panie Przewodniczący, powiem po wojskowemu: melduję, że zakończyłem. Jeśli są jakieś pytania, to bardzo proszę, jestem gotowy do odpowiedzi.

Przedstawiona informacja stanowi załącznik nr 12 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Przyjmuję meldunek. Pan Przewodniczący Marcinkiewicz chciałby zabrać głos.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Panie Komendancie, od kilku co najmniej dni taki Armagedon tutaj na węźle w Sulechowie obserwujemy. Ja wiem, że to nie Państwa wina. Pytanie jest takie: czy Państwo opiniujecie takie rzeczy? Bo jak ktoś ma pomysł, który blokuje totalnie przejazd na ważnej trasie S3 i na tym rondku, które Pan Komendant doskonale zna, to tam w tej chwili autentycznie chyba Armagedon – to jest dobre określenie. Czy Państwo to opiniujecie? Czy ktoś to może czyta jednak i się zastanawia, nie mówię na teraz, ale w ogóle na przyszłość.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Bardzo proszę.

Zastępca Lubuskiego Komendanta Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp. Insp. Krzysztof Sidorowicz: Takie prace wymagają wprowadzenia zastępczej organizacji ruchu i oczywiście musimy ją opiniować, ale musimy również uwzględnić po pierwsze to, co jest związane ze znakami, sygnałami drogowymi, bo to jest rzecz bardzo formalna, a po drugie też praktycznie jak możemy tę drogę przeprowadzić, jak warunki te drogowe powodują, czy możemy to zrobić w inny sposób. Ale odciągnąłem się od telefonu, a tam mam informację od Naczelnika Wydziału Ruchu Drogowego, bo spodziewałem się tego pytania w kontekście wypowiedzi Pana Radnego, który mówił o tym dodatkowym węźle północnym z Sulechowa. Niestety z tym problemem będziemy borykali się w zasadzie do końca przyszłego miesiąca, ale mam dobrą wiadomość, że w najbliższych dniach zostanie puszczone nitka już samą „S”, tak, będziemy jechali „S”, nie będziemy musieli objeżdżać tego małego ronda i wbijać się z powrotem za węzłem na S3. Będzie nieco łatwiej, ale pewnie nie tak zupełnie kolorowo. Więc mamy świadomość, ale już nad tym pracujemy. Taką informację przed chwilą otrzymałem od Naczelnika Ruchu Drogowego.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. Pan Radny Klaudiusz Balcerzak.

Radny Województwa Lubuskiego Klaudiusz Balcerzak: Panie Przewodniczący, nie ma ważniejszej sprawy jak bezpieczeństwo żywności i bezpieczeństwo zdrowia i życia na drogach. Oczywiście bezpieczne drogi, przejścia – to jest jedna sprawa. Chcę Panu powiedzieć tak: ostatnio

w Sławie 3 wypadki na przejściach, 4 osoby śmiertelne pod Lubogoszczą. I taki fakt: jechałem samochodem i z ulicy podporządkowanej wjechała pani z dzieckiem na rowerze. I mówię: „Co pani robi?! Z dzieckiem?!” Już nie chcę używać tych epitetów co mi odpowiedziała. I teraz, ma Pan rację. To społeczeństwo musi po prostu zajmować stanowisko. Tylko Pan sobie wyobraża na przejściu jak na przykład idzie i rozmawia przez komórkę, proszę panią to jest przejście, a nie rozmowa przez komórkę. Reagują ludzie różnie. Jeszcze chcę Panu o jednym powiedzieć, o niebezpieczeństwie. Mnóstwo jest obcokrajowców. W sobotę byłem na spacerze w parku sławskim, grupa ludzi, ukloniłem się i mówię „dzień dobry”. Idę dalej, a ktoś tam: „szto go poje...”. I to jest problem. Panie inspektorze, ja bardzo wysoko oceniam policję i sławską, i wschowską, zresztą w ogóle. Mam dużo kontaktów. Trzeba zwrócić uwagę, bo z początku przyjeżdżali do nas Ukraińcy wykształceni. Teraz przyjeżdża niestety, taki element, który chce zarobić i nie ma co z sobą zrobić. I to wszystko spadnie na Straż Miejską i na policję. Proszę na to zwrócić uwagę i zareagować, żeby przeciwdziałać takim sytuacjom. W sobotę byłem nad jeziorem, była ładna pogoda, był ful ludzi. Na jednym z pomostów już nie powiem ile osób było. I teraz tak: 50 butelek po piwie to było mało, już nie mówię o języku. Lekko zwróciłem uwagę. Proszę Pana, ale to nie ja powinienem zwracać uwagę. Przez cały dzień nikogo nie było ze Straży Miejskiej, żeby ktoś monitorował tą sytuację. Także życzę Państwu, żebyście wzmocnili kadrę. Musicie być doceniani, bo zagrożenia oczywiście będą bardzo mocno rosły, szczególnie w województwie lubuskim. Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Ma Pan jakiś złoty środek na problemy?

Zastępca Lubuskiego Komendanta Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp. Insp. Krzysztof Sidorowicz: Statystycznie nie jestem w stanie odnieść się do kultury ludzi, to jest trudne.

Radny Województwa Lubuskiego Klaudiusz Balcerzak: A komórki?

Zastępca Lubuskiego Komendanta Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp. Insp. Krzysztof Sidorowicz: Natomiast mogę odnieść się statystycznie do ilości zdarzeń z udziałem obcokrajowców i tych, których Pan jakby językowo określił. Nie mamy z tym problemów, szczerze powiedziawszy, bo nie ma za dużo notowanych przestępstw, czy też wykroczeń z ich udziałem, ale przyjmuję do wiadomości, szczególnie te miejsca, Panie Radny, jak chodzi o miejsca wypoczynku. Mało tego, powiem Panu, ostatnio poleciłem wprowadzić w Garnizonie Lubuskim tzw. „rejony szczególnego nadzoru”, a więc są to miejsca rekreacyjne, miejsca wypoczynku, tam gdzie najczęściej ludzie bywają i chcę, żeby tam patrole policyjne pojawiały się jak najczęściej jest to możliwe. Wie Pan, najlepszą chyba odpowiedzią

na temat zaangażowania naszej pracy jest to, że ja nad jeziorem na przykład w ogóle nie byłem jeszcze w tym roku i nie spodziewam się, żebym był. Także gwarantuję, że będziemy cały czas pracowali intensywnie. Wiemy jakie jest nasze przeznaczenie, jaka jest nasza służba i nie mam wątpliwości, że powinniśmy w tych miejscach być, o których Pan Radny mówi. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: To jest metoda. Pan Radny Zbigniew Kościk.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Kościk: Panie Komendancie, ja nie byłbym takim optymistą jak Pan jeżeli chodzi o numer 112 i 997. Pewno każdy z nas albo część z nas ma informacje, że wdrożenie tego numeru 112, jeżeli chodzi o pogotowie zielonogórskie, doprowadziło do wielu incydentów różnego rodzaju. Teraz z kolei jest czas na koordynację, jeżeli chodzi o numer 997. W efekcie Państwo oddalacie czas interwencji od zgłoszenia. Dochodzi do nawet sytuacji jakiś kuriozalnych. Obywatel dzwoniący z ul. Partyzantów w Zielonej Górze będzie dzwonił do Gorzowa Wlkp., żeby z Gorzowa ta informacja wróciła na ul. Partyzantów w Zielonej Górze. Czy naprawdę w naszym województwie nie mogłyby istnieć dwa takie centra informacji 997? Czy to jest jakiś kłopot dodatkowo? Jak Pan wie, Panie Komendancie, wpisuje się to w tę trudną kohabitację Zielonej Góry z Gorzowem Wielkopolskim w naszym województwie i to są działania dosyć przykro odbierane przez mieszkańców Zielonej Góry. To jest jakiś element centralizacji gorzowskiej w tym zakresie. I ja mógłbym złośliwie jeszcze powiedzieć, ile rzeczy jeszcze Komendant Wojewódzki przejmie z Komendy Miejskiej w Zielonej Górze? Można by już wymieniać ile poszło do Gorzowa. To jest moje zdanie. Wcale takim optymistą jeżeli chodzi o 997 nie byłbym. W Zielonej Górze np. ulicy Szkolnej – nie wiem czy Państwo wiecie – jest siedem na przykład. Nie wiem czy w Gorzowie Wlkp. będzie na tyle sprawny dyspozytor, że da sobie z tym radę. Ale to są także ambicje największego miasta w regionie naszym wojewódzkim. Druga sprawa, nie jestem...

Zastępca Lubuskiego Komendanta Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp. Insp. Krzysztof Sidorowicz: Przepraszam, czy ja mogę na to odpowiedzieć ewentualnie, bo później mogę mieć kłopot z naturą jakby, z zapamiętaniem?

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Kościk: Bardzo proszę.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Jeśli to może być przyczyną, to proszę.

Zastępca Lubuskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji w Gorzowie Wlkp. Insp. Krzysztof Sidorowicz: Tak, na pewno będzie przyczyną. Panie Radny, oczywiście Pan pewnie wie, że nie jest to wymysł lubuskiej policji, ale oczywiście to jest program ogólnokrajowy, kiedy przejmujemy numery „dziewiątki” tak zwane, wchodzimy w system 112. Na terenie Garnizonu Śląskiego, a więc największego garnizonu w Polsce, wprowadzenie numeru 112 wydłużyło czas reakcji policjantów o 30 sekund – raptem. My mierzymy również czas zgłoszenia na interwencję, a więc wtedy, kiedy przyjmujemy to zgłoszenie i kiedy wysyłamy policjantów na miejsce tych zdarzeń. Problemy są na pewno, bo my to już zauważamy w tej chwili, kiedy pojawiają się problemy techniczne, dlatego też w tych dniach, bo to dzieje się dziś, w zasadzie 2-3 dni do tyłu, kiedy pojawiały się problemy techniczne ściągaliśmy odpowiednich ludzi, fachowców, aby te przeszkody techniczne po prostu poprawiać, aby nie było – przynajmniej po stronie tych urządzeń – jakiś problemów. Wiem, że to jest z punktu widzenia Państwa mocno ryzykowne, ale proszę Państwa, w zasadzie większość Europy funkcjonuje na numerze tylko jednym alarmowym i jestem przekonany, że to jest model, który będzie się sprawdzał. Ja mówiąc o tej dobrej współpracy z dyspozytorami, mówiłem również o tym procesie szkolenia, by Ci ludzie wiedzieli, oni się muszą tak naprawdę znać na wielu rzeczach – od straży pożarnej, policji, ratownictwie medycznym, itd. Ale proszę mi wierzyć, proszę przyjąć moje zapewnienie, że jest dobra wola i dobre kompetencje również dla tej współpracy. Wie Pan, ja jakoś jako policjant i pierwszy zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji, nie dzielę miasta Gorzowa, Zielonej Góry. Ja nie jestem też Lubuszaninem, bo jestem z ziemi dolnośląskiej, ale bardzo mocno czuję się Lubuszaninem i chciałbym tutaj Państwu jak najbardziej pomagać. Myślę, że powinniśmy troszeczkę też jakby technicznie tę sprawę podpracować. Problem, o którym Pan mówi – ja go rozumiem. Brak jednego słownika w systemie WCP-erów jak chodzi o nazwy ulic i miejsc. I tu się z Panem zgadzam. Jestem niedawno po odprawie służbowej z Komendantem Głównym Policji. Będziemy w tym temacie z Ministerstwem pracowali po to, aby to nazewnictwo słownikowe było spójne dla wszystkich służb: dla pogotowia, dla policji, dla straży pożarnej, byśmy mówili jednym językiem. A chciałbym powiedzieć Państwu, że jutro nastąpi wprowadzenie nowego Komendanta Miejskiego Policji w Zielonej Górze, Pana insp. Jarosława Tchorowskiego. Myślę, że na nieco dłużej.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Pan Radny Kościk jeszcze pytanie dodatkowe.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Kościk: Dziękuję serdecznie. Panie Komendancie, druga sprawa to taka, bym powiedział, trochę subtelna i wynikająca może nie z takich osobistych przeżyć jak kolegi Klaudiusza, ale z pewnego rodzaju obserwacji, takiej, która mogłaby się złożyć na tezę pewnej aktywności w działaniu policji. Wszyscy Państwo pamiętacie hasło „Trzeźwe poranki”. Był taki moment

przez 2 lata, nie szło dojechać do roboty, bo „trzeźwe poranki” i „trzeźwe poranki”. Dzięki Bogu od jakiegoś czasu nie mamy „trzeźwych poranków” albo jest ich zdecydowanie mniej, prawda? Ale jest inna sytuacja, która myślę, że każdego z Państwa, kto korzysta aktywnie, jest kierowcą na drogach, zauważa takie bezpośrednie interwencje policjantów w trakcie jakby jazdy, które bardzo często zagrażają bezpieczeństwu ruchu drogowego. To znaczy państwo policjanci najczęściej włączają „koguta”, złapali biednego delikwenta, który rozmawia przez komórkę, „ciężkie przestępstwo” w cudzysłowie i przez to tamują ruch, a nawet narażają na niebezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego. Jakby Pan miał wątpliwości, Panie Komendancie, ja mogę nagrać kiedyś po prostu. Takie sytuacje, przynajmniej na terenie Zielonej Góry, są codzienne. Albo tu delikwenta wciągają na przystanek, na tzw. „zatoczkę”, gdzie za chwilę autokar jedzie, autobus i nie ma gdzie zaparkować. Wydaje mi się, że oczywiście w cudzysłowie to „ciężkie przestępstwo”, czyli ktoś nie ma włączonych świateł, czy zdarzyło mu się rozmawiać przez komórkę, nie wymagają aż takiego zachodu i takiego działania. Należałoby się zastanowić czy po prostu ta akcja nie jest trochę bardziej, że tak powiem, represyjna wobec całego społeczeństwa, bo jest problem, jest korek na drodze, itd., ludzie zaczynają się denerwować. A mamy co chwilę też przykłady w mediach, gdzie funkcjonariusze zostali sami narażeni na jakieś niebezpieczeństwo z tego tytułu. Nie tak dawno pani policjantka, zdaje się, zginęła podczas takiej interwencji. To nie sztuka po prostu sięść na tyłek, za przeproszeniem, takiemu kierowcy, włączyć sygnał i dopominać się należy kary w postaci mandatu. Proszę mi powiedzieć, czy Państwo uczulacie Państwa policjantów, że ta interwencja, która powinna być oczywiście jak najbardziej, nie powinna zagrażać bezpieczeństwu innych uczestników drogi. Jeżeli mówię, ma Pan wątpliwości w tym zakresie, to z przyjemnością prześlę Panu w najbliższym czasie, bo to szybko na pewno nastąpi, nagrania interwencji takich policjantów. Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy uczulacie?

Zastępca Lubuskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji w Gorzowie Wlkp. Insp. Krzysztof Sidorowicz: Uczulamy, oczywiście. Policjanci muszą mieć świadomość, że zatrzymanie pojazdu w ruchu lub gdziekolwiek do kontroli statycznej ruchu drogowego nie może powodować zagrożenia. To nawet wynika z przepisów. Jeśli Pan Radny będzie dysponował takimi nagraniami, to je z przyjemnością obejrzę i wyciągnę konsekwencję. Natomiast chciałbym Panu powiedzieć, że policjantka, która zginęła w służbie, obsługiwała zdarzenie drogowe z udziałem nietrzeźwego kierującego i po prostu drugi w nią wjechał. A nie dlatego, że zatrzymała kogoś jadącego z telefonem komórkowym. Szanowni Państwo, telefony komórkowe, jak już toczyliśmy dyskusję na temat telefonów komórkowych – Pan Radny Balcerzak był uprzejmy powiedzieć o tych smartfonach i przechodzeniu przez przejście dla pieszych – to jest też

przyczyna powstawania wypadków drogowych. Odciąganie uwagi powoduje szereg zdarzeń drogowych, więc ja nie mogę jako policjant kategoryzować zdarzeń – czy to wykroczenie jest mniejszej wagi, czy jest większej. Ja wykonuję po prostu swoją pracę i chciałbym, żeby ta praca była wykonywana jak najlepiej, a telefony komórkowe zapewniam Państwu, że są przyczyną powstawania wypadków drogowych. Przyjmuję, Panie Radny, tą informację i na pewno policjantom – a mam okazję już 23-ego to uczynić, a więc pojutrze, bo jest odprawa służbowa z komendantami powiatowymi i niewątpliwie to zrobię.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. Wszyscy Radni przesyłajcie Panu Komendantowi, o ile będziemy wiedzieli na jaki adres. I właśnie – nie rozmawiać przez telefony komórkowe również. Pan Radny Franciszek Wołowicz.

Radny Województwa Lubuskiego Franciszek Wołowicz: Dziękuję. Analizując przedstawiony przez Komendę Wojewódzką materiał, ponieważ jestem z rejonu żarskiego, wręcz poraziła mnie informacja, że jeżeli chodzi o ogólną statystykę przestępczości, o ile dynamika dla ogromnej większości powiatów województwa lubuskiego jest malejąca, czasami znacznie, ale prawie, poza dwoma czy trzema, wszystkie mają malejący wskaźnik, w Powiecie Żarskim wyskakuje ogromny, na tle całego województwa, wzrost przestępczości - 117,3%. Czy Państwo analizujecie skąd się to akurat wzięło? Zresztą to nie po raz pierwszy, kiedy te dynamiki dotyczące Powiatu Żarskiego, jednak niekorzystnie odbiegają na tle całego województwa lubuskiego. Czy to Państwo analizujecie i czy macie jakieś, w związku z tym, wyjaśnienie na tak ogromny wzrost na tle pozostałej części województwa?

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Bardzo proszę, Panie Komendancie.

Zastępca Lubuskiego Komendanta Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp. Insp. Krzysztof Sidorowicz: Po pierwsze dynamika przestępczości ogólnej mocno wzrosła, bo doszła nam nowa formuła prowadzenia postępowań alimentacyjnych. I tu jest spory kłopot. Ja nie będę już Państwa wprowadzał w szczegóły. Natomiast problemem faktycznie Żar jest brak kadry, bo to jest rejon, który ma największy wakat dzisiaj – największy to jest w ogóle Gorzów Wielkopolski Komenda Miejska Policji. Natomiast drugim co do wielkości wakat jest niestety Komenda w Żarach. Oczywiście, że tak. To nie może być tak, że my nie analizujemy tych sytuacji. Staramy się również pomagać i włączać funkcjonariuszy Komendy Wojewódzkiej. Na dowód powiem, że oddelegowałem osobiście ośmiu policjantów ze stanu samodzielnego pododdziału prewencji policji do służby patrolowej na terenie Powiatu Żarskiego rozkazem personalnym, co nie było rzeczą łatwą, ponieważ ta kolderka jest krótka i wszędzie tych ludzi

potrzebujemy. Dostrzegamy tę sytuację i chcemy, żeby było lepiej. Natomiast ja bym tak mocno nie tragizował tych sytuacji. Ta dynamika jest nieco wyższa, ale spowodowana tymi faktami, o których przed chwilą powiedziałem.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. Ja mam, jedno to chciałem złożyć podziękowanie, które jest dosyć symboliczne, bo swego czasu sprawa była trochę znana, z Panem Maciejem Jankowskim obezwładniliśmy napastnika banku z pistoletem w dłoni i oddaliśmy go w ręce policji. I chodzi o to, że prosiłem policjantów, by jednak nie być stroną w postępowaniu sądowym, bo potem sobie uświadomiłem po czasie, chociaż to było działanie instynktowne, że przecież ten przestępca kiedyś wyjdzie z więzienia – bo mam nadzieję, że siedzi w więzieniu – i po prostu zapuka, że tak powiem. I jednak okazuje się, że można przeprowadzić tak postępowanie. A to dotyczy wszystkich zgłoszeń. Nie zawsze zgłoszenie musi być identyfikowalne ze zgłaszającym, w taki sposób, by ten, który jest poszkodowany po prostu czy też ten, który jest przedmiotem postępowania, był rozpoznawalny albo też w postępowaniu są wszystkie dane, z adresem, itd. i obrońca ma prawo do nich. Dziękuję za to, że jednak to jest możliwe. Natomiast druga sugestia, ja parę razy o tym publicznie mówiłem, ja jeszcze będę się zwracał, ponieważ mówimy o działaniach antysmogowych i wiemy o tym, że nie mamy służb do tego, które mogłyby weryfikować, czy z tej niskiej emisji jest zatrwane to powietrze, że nie zrobimy tego żadnymi strażami gminnymi ani nikim innym tylko chodzi o to, by stosownie do możliwości, wyposażyć służby mundurowe, takie jak policja czy straż pożarna, w urządzenia tak jak do badania alkoholu, do badania przeciwko narkotekom. Wyposażeni są policjanci w kamery, to jaki problem jeśli np. my z tych czy innych źródeł przeznaczymy jakieś środki do badania stanu powietrza, by policjant przejeżdżając czy patrol przejeżdżał, mógł skontrolować czy taka sytuacja ma miejsce, bo bez działania policji my nic nie zrobimy. 80% prawie to jest niska emisja i nie ma co tutaj się łudzić tym, że powstanie jakaś dodatkowa służba. Tu nie chodzi o to, żeby zastąpić, natomiast chcę powiedzieć o tym, że sąd wydał wyrok mówiący o tym, że niestety nad prywatnymi posesjami nie można za pomocą dronów badać jakości powietrza. Czyli ta rzecz, która wcześniej była uludą, że wpuści się dron po mieście i on sprawdzi – niestety jest to niezgodne z przepisami więc będziemy musieli szukać. Ja proszę tylko o pewną otwartość. Wiem, że to nie jest Pana decyzyjność, ale też żyje Pan, bo mieszka Pan tutaj i wie Pan o tym, że trzeba stwierdzić kto się przyczynia do tych szkodliwych substancji. Dziękuję bardzo.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Panie Inspektorze, chciałbym, żeby to wybrzmiało publicznie, bo w poprzednich latach zapanowała swoista moda na podejmowanie nauki w klasach mundurowych, także o profilach policyjnych. Jaki istnieje

związek pomiędzy tym, że młodzież wyraża gotowość kształcenia się policyjnego na etapie szkoły średniej, a późniejszym przyjmowaniem tej młodzieży do służby, bezpośrednio już na lata. Czy to nie jest czasem tak, że oni mają wrażenie, że istnieje związek, a w rzeczywistości żadnego związku nie ma?

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Bardzo proszę.

Zastępca Lubuskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji w Gorzowie Wlkp. Insp. Krzysztof Sidorowicz: Na pewno związek jest, bo z założenia te szkoły tak powinny prowadzić swój proces dydaktyczny, aby ci ludzie kierowani byli do służb – różnych – nie tylko służby policyjnej. Często wykładowcami czy też nauczycielami w tych szkołach są sami policjanci, którzy prowadzą przedmioty ściśle policyjne. Nam zależy na tym, aby tych młodych ludzi, którzy nie są jasno określani, ukierunkowani czy zorientowani co chcieliby w przyszłości robić, żeby oni już przeszli pewną drogę takiej też samodyscypliny, takiego trochę życia w mundurze i przekonania się, że ten wybór w przyszłości jako służby policyjnej, wojskowej czy strażackiej jest wyborem słusznym, żeby nie było później odwrotnych sytuacji. Ja myślę, że to jest przestrzeń jeszcze mocno do zagospodarowania, szczególnie w kontekście tego, co powiedziałem na temat tych, co by nie powiedzieć, trudności w doborze do policji. Chcemy ten obszar mocno zagospodarować, dlatego tych szkół po pierwsze jest dużo na terenie województwa lubuskiego, ale jesteśmy również mocno zaangażowani nie tylko w proces dydaktyczny, ale również w promowaniu tych klas. Ja uczestniczyłem ostatnio w Pile, w finale policyjnych klas mundurowych z całej Polski, gdzie również województwo lubuskie zaprezentowało się w trakcie tego turnieju. Wielu z tych ludzi, bo to była 10 edycja tego turnieju, jest dziś policjantami i tę informację prezentowali w sposób publiczny na scenie tego obiektu, gdzie ten finał konkursu odbywał się. Zresztą bardzo ważnego, bardzo dobrze przygotowanego.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Jaki jest odsetek w naszym województwie?

Zastępca Lubuskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji w Gorzowie Wlkp. Insp. Krzysztof Sidorowicz: Ja nie udzielę tej odpowiedzi, Panie Przewodniczący. Ja oczywiście zrobię to w formie pisemnej albo, jeśli Pan pozwoli, nawet w formie telefonicznej jak ustalę co do ilości, to Panu przekażę. Natomiast są ludzie, którzy po tych szkołach są u nas policjantami, to też nie ma wątpliwości. Natomiast skali nie znam.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Moje pytanie bez odpowiedzi, czyli rozumiem przyjął Pan moje propozycje i moje uwagi. Dziękuję bardzo.

Zastępca Lubuskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji w Gorzowie Wlkp. Insp. Krzysztof Sidorowicz: Tak.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dobrze. Pani Radna Anna Synowiec i następnie Pani Anna Chinalska i kończymy.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Synowiec: Cierpliwie poczekałam na moją kolej. Panie Przewodniczący, może przed zadaniem jednego pytania do Pana Komendanta, chciałam w zasadzie i chyba wszyscy tutaj siedzący, zwrócić uwagę jednak na organizację, jeżeli chodzi o przedstawienie sprawozdań, analiz. Uważam, że w kolejnym roku powinno wyglądać to trochę inaczej, że powinny być to dwie tury na kolejnych Sejmikach, bo jesteśmy tutaj na sali plenarnej i mam takie wrażenie, że trwa to zbyt długo. Ja rozumiem, że każda z osób przedstawiających ma i chce przedstawić analizę, do której się dzisiaj przygotowała, natomiast nie może to tak wyglądać, że osoby zaproszone są tu od kilku godzin i oczekują na swoją kolej. Także mój taki wniosek formalny, żeby za rok, nie wiadomo czy się spotkamy wszyscy w tym składzie, ale żeby to troszeczkę inaczej zorganizować. A moje jedno pytanie w zasadzie, Panie Komendancie, dotyczy organizacji „Przystanku Woodstock” – teraz nowa nazwa „PolandRock”. Jak wygląda współpraca z organizatorami? Jak wygląda kwestia analizy opinii policji, która była wydana w 2017 roku i tam były te zagrożenia określone? Czy są wyciągnięte jakieś wnioski właśnie z przebiegu „Przystanku” w 2017 roku i jak to wygląda aktualnie? Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Bardzo proszę.

Zastępca Lubuskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji w Gorzowie Wlkp. Insp. Krzysztof Sidorowicz: Tegoroczna edycja Festiwalu „PolandRock”, jak ładnie Pani Radna powiedziała, tak będzie się on nazywał, nie zmieni nic w formule naszej pracy. To nasz ustawowy, ale też i moralny obowiązek, żeby zabezpieczyć tę imprezę, aby nie doszło tam do poważnych zdarzeń – tak to ujmę. Z tego, co wiem, impreza ma odbyć się w dniach od 3 do 5 sierpnia, ale uprzejmie informuję, że żadne dokumenty jeszcze w tej sprawie do policji, do Komendanta Miejskiego Policji w Gorzowie Wielkopolskim nie wpłynęły, bo on jest osobą kompetentną do wydania opinii w zakresie wydania zezwolenia przez organ gminy, a więc przez Burmistrza Kostrzyna, w zakresie tej konkretnej imprezy. Oczywiście, jak każda impreza, która się kończy, każda operacja, każde działanie policji, musi być poddane stosownej analizie,

wyciągamy wnioski, naprawiamy również swoje błędy, bo takie też się zdarzają. Współpracujemy z organizatorem. Codziennie na festiwalu – mamy przyjemność drugi rok kierować tymi działaniami – każdego dnia spotykamy się na naradach, odprawach służbowych ze wszystkimi służbami, które realizują to zadanie, włącznie ze służbą organizatora. My mamy pewne oczekiwania wobec organizatora, mamy – powiem nawet – pewne żądania wobec organizatora, ale wszystko nie z naszego wymysłu czy z pomysłu, czy jakiejś – powiedziałbym nieelegancko – fanaberii, ale z potrzeby zapewnienia optymalnie bezpieczeństwa wszystkich uczestników. Jako nowość Państwu powiem, że w ubiegłym roku po raz pierwszy wprowadziliśmy ograniczenia możliwości wjazdu samochodów ciężarowych. Jak Państwo byliście na tym festiwalu, to oczywiście takie szykany, które były zmontowane na nasz wniosek ze stanowiskami strzeleckimi dla antyterrorystów itd., po to, aby ograniczyć możliwość zamachu terrorystycznego przy użyciu samochodów, mocno regramentowaliśmy dojazd samochodów różnych. Procedury naprawdę mocne, poważne, włącznie z radiowozami czy pojazdami uprzywilejowanymi, oznakowanymi. Każdy z kierujących musiał wysiąść, zgasić samochód, podnieść pokrywę silnika, sprawdzony przez pirotechników, przez psy będące na miejscu, więc to była taka nowość. Ale z niej również wyciągamy wnioski, musimy troszeczkę zmienić lokalizację. Zobaczymy jaka będzie opinia Pana Komendanta Miejskiego Policji. Oczywiście zbieramy informację z różnych służb i na podstawie tych informacji będziemy wydawali stosowną opinię co do planowania tej imprezy w tym roku. Jak powiedziałem w dniach 3-5 sierpnia, natomiast oficjalnego zgłoszenia w tej sprawie jeszcze nie posiadamy.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Ja przyjmuję Pani Radnej wniosek, by udoskonalać pracę Sejmiku, aczkolwiek wszystkie osoby zapraszane z zewnątrz mają porządek i nie muszą być od początku na sesji Sejmiku, mogą przyjechać na punkt, który je interesuje. Mam nadzieję, że to, czego doświadczała, nie ujmuje nikomu niczego, ale oczywiście każdą propozycję przyjmę, pod warunkiem, że ona będzie realizowalna. Właśnie chciałem zrobić o 13:30 przerwę obiadową, przed chwilą to zamierzałem, ale jak widzimy to nie będzie możliwe jeszcze, bo musimy skończyć ten punkt. Przeprowadzimy jeszcze punkt dotyczący straży pożarnej i jeszcze odbędziemy sprawę dotyczącą Bytomia i dopiero wówczas zaplanujemy przerwę chyba, że znowu Państwo zawnioskują o coś dodatkowego. Ja przyjmuję tylko wnioski. Pani Anna Chinalska i wszystkich proszę o zwięzłość.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Chinalska: Panie Komendancie, mówił Pan tutaj o tych debatach jakie odbyły się z udziałem mieszkańców w sprawie bezpieczeństwa. Miałam przyjemność uczestniczyć w Krośnie Odrzańskim w takiej debacie, która została zorganizowana przez Komendę

Powiatową Policji. Naprawdę była zorganizowana bardzo profesjonalnie, multimedialnie. Były później wnioski. Zakończyła się wnioskami czyli nie była tylko tak sobie. Tylko martwi mnie bardzo to, że mała liczba mieszkańców wzięła w niej udział. Na palcach dwóch rąk można byłoby policzyć i uważam, że to na pewno nie jest winą policji. Nawet zarządca drogi krajowej 29 przez Krosno nie pojawił się, ani nikt z Generalnej Dyrekcji, na której jest tyle wypadków, potrażeń i nawet wypadek śmiertelny. Także odnośnie tych debat – jest to taka nowa formuła, z którą się spotykam, ale bardzo ciekawa, ale musiałaby uzyskać szerszy kontekst społeczny i większe zainteresowanie. Teraz, jako długoletni dyrektor szkoły, to tutaj bardzo dziękuję za wszelkie akcje skierowane do dzieci i młodzieży. Policjanci często goszczą w naszych szkołach i przedszkolach z akcjami ciekawymi, z ciekawymi konkursami, powiem tu „Bezpieczne wakacje” czy „Lupo”. Zdajemy sobie sprawę, że na pewno macie dużo zadań, a jeszcze swoim zasięgiem obejmujecie szkoły, przedszkola, także tu naprawdę podziękowania za te dodatkowe zadania. I jeszcze tylko jedno zapytam się, bo widzieliśmy, że są dalej wolne etaty w policji i nie ma chętnych. Czy to też nie wynika z jakiś powodów finansowych po prostu przy tych naborach, bo w Polsce podobno jest taki teraz syndrom takiej „średniej płacy”. I fachowcy mogąc mieć średnią płacę, wolą wyjechać za granicę, a po prostu tutaj te sprawy finansowe też mogą decydować. Proszę się odnieść, jakby Pan mógł, do tej ostatniej kwestii.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy jest Pan za tym, żeby policjanci zarabiali więcej?

Zastępca Lubuskiego Komendanta Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp. Insp. Krzysztof Sidorowicz: To jest właśnie dobrze postawione pytanie. Oczywiście, tak Pani Radna, tak Panie Przewodniczący. Tak to już jest, Szanowni Państwo, że dzisiaj trochę świat nam się zmaterializował i patrzymy co możemy zarobić, nieco więcej może za granicą. Młodzi ludzie często dokonują wyboru na „tu i teraz”, nie myśląc o przyszłości. Są nieco innym pokoleniem. Ja już mam prawie 50 lat więc trochę innymi kategoriami funkcjonowałem. Nie chciałbym też generalizować sytuacji, natomiast trochę to inaczej wygląda. I faktycznie, kiedy może gdzieś sobie za granicą zarobić większe pieniądze, to pierw jedzie tam zarobi, później wraca i zobaczymy co dalej. Ja myślę, że z tymi zarobkami, to też tak nie jest, Szanowni Państwo najgorzej, bo często policjanci przeliczają to na gołą pensję i tyle. Ja zawsze daję taką propozycję, żeby sobie po prostu roczny PIT przeliczyć, przedzielić przez 12 miesięcy i wtedy wychodzi faktyczny dochód 12 miesięcy, bo dochodzą jeszcze inne sprawy dodatkowe. Ale sporo też rzeczy się robi w tym kierunku. Przypomnę o ustawie o modernizacji, kiedy podnosi się pensję policjantom i pracownikom policji. Następny etap – 2019 rok – mamy nadzieję, że również te decyzje, które podejmuje Rząd polski będą wpływały na to, że policjanci będą z większą chęcią przystępowali do służby. To jest

specyfika też tego regionu. Blisko do granicy, bardzo dużo stref ekonomicznych, gospodarczych. Z jednej strony cieszy, bo ten rynek pracy potrzebuje, wchłania każdą ilość ludzi. Z drugiej strony nas, jako służbę, martwi, że ci ludzie z mniejszą uwagą jakby postrzegają policję, przychodzą do nas, ale zauważam już teraz też taki wzrost przyjęć do policji więc mamy nadzieję, że ten limit tegoroczny przyjmujemy. Bardzo nam zależy, żeby uzupełnić w 100% wszystkie etaty w naszej służbie. A mówiąc o debatach społecznych: my nagłaśniamy debaty społeczne w różny sposób. Zachęcamy wszystkich ludzi, którzy by chcieli w sposób publiczny, ale też instytucjonalny bym powiedział, aby w tych debatach brali udział. Nie zaciągamy siłą. My staram się być blisko społeczeństwa i to jest też jedna z form, gdzie możemy być bliżej ludzi.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Bardzo dziękuję Panie Komendancie, dziękuję za tą debatę i życzymy powodzenia policji. Dziękuję za to wszystko, co jest efektem waszej pracy, bardzo dziękuję.

Zastępca Lubuskiego Komendanta Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp. Insp. Krzysztof Sidorowicz: Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Nie ma uwag, zatem Sejmik informację przyjął do wiadomości.

Punkt 9.

Informacja o stanie bezpieczeństwa przeciwpożarowego w województwie lubuskim.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Ostatnia służba mundurowa, a ostatni będą pierwszymi. Bardzo proszę Pana Komendanta Patryka Maruszaka – Lubuskiego Komendanta Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wielkopolskim o zabranie głosu. Wiem, że jeszcze będzie chciał chyba zabrać głos Pan Edward Fedko – Prezes Zarządu Wojewódzkiego OSP. Bardzo proszę Panie Komendancie.

Informacja o stanie bezpieczeństwa przeciwpożarowego w województwie lubuskim stanowi załącznik nr 13 do protokołu.

Lubuski Komendant Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp. bryg. mgr inż. Patryk Maruszak: Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo Radni, Drodzy Goście. Ja rozpocznę

od przedstawienia się, bo tutaj z Państwem mam przyjemność po raz pierwszy mieć do czynienia, wystąpić przed Państwem. Otóż nazwisko już wybrzmiało, doświadczenia – 18 lat służby, absolwent Szkoły Głównej Służby Pożarniczej w Warszawie trzech kierunków studiów podyplomowych. W mojej drodze zawodowej przechodziłem przez różne szczeble, w różnych pionach. Na terenie województwa lubuskiego od 2011 roku, także również po kolei, po szczeblach różnych stanowisk. Komendantem jestem od września zeszłego roku, także już pierwsze pół roku mam za sobą. Postaram się Państwu w skrótej formie zaprezentować nasze dokonania. Naszą działalność Państwowej Straży Pożarnej można postawić na trzech filarach. Oprócz naszej podstawowej działalności są to przede wszystkim lasy – i tak nas postrzegają na zewnątrz. Jest to wojsko, także dwa poligony, niespotykane w innych województwach, bardzo często wojska amerykańskie i trzeci filar to współpraca transgraniczna, głównie z naszymi partnerami ze strony niemieckiej. Rozpocznę od zagadnień kadrowych, tak jak mój przedmówca. Chciałbym rozpocząć od złych informacji. Postaram się, żeby ta informacja wybrzmiewała bardzo często, nawet w mediach. Mamy także swoje problemy. Mimo tego, że stan etatowy jest prawie zapełniony w 100%, bo to są właściwie tylko 34 wakaty, możemy mówić o dużych brakach kadrowych, kwalifikacyjnych. I to są tak naprawdę, biorąc pod uwagę liczbę 950 funkcjonariuszy, to są braki 190 oficerów, 114 aspirantów. Co możemy zrobić? Ja rozpocząłem, właściwie jako pierwszy - priorytetowe moje zadanie - możemy pozyskać takich ludzi poprzez kształcenie w szkołach pożarniczych, ale także poprzez pozyskanie z innych województw, a także absolwentów szkół. Między innymi rozpocząłem dosyć dużą kampanię pozyskiwania mieszkań, bo po rozmowach z tymi osobami tak naprawdę można było zauważyć, że to jest największy argument dla takich osób, aby do nas przyjeżdżały na teren województwa. Zagadnienia operacyjne: rok 2017 to rok szczególny. Nie tylko ze względu na to, że tych zdarzeń, w których uczestniczyliśmy było więcej o 20%, ale także ze względu na szczególne zdarzenia, o których za chwilę powiem. Chciałbym zwrócić uwagę, że z ponad 17 tys. zdarzeń właściwie tylko 25% stanowią pożary, spośród naszych wszystkich interwencji. Nasz profil działalności się wciąż rozszerza. To są różnego rodzaju zagrożenia, katastrofy budowlane, wypadki komunikacyjne, itd. Chciałbym zwrócić też uwagę na parametr alarmów fałszywych – wzrost o 38%. Na szczęście są to tzw. alarmy fałszywe w dobrej wierze, czyli bez zastanowienia, jeśli tylko to zdarzenie zostanie przekierowane do Państwowej Straży Pożarnej, ruszamy z pomocą i w wielu przypadkach okazuje się, że tam nasza pomoc nie była potrzebna. Niestety, smutne statystyki mówią – symboliczna liczba – 112 ofiar śmiertelnych. W głównej mierze to są ofiary śmiertelne w tzw. miejscowych zagrożeniach, to są głównie wypadki komunikacyjne i tutaj aż takiego dużego wpływu na to nie mamy. Natomiast chciałbym zwrócić uwagę na 18 ofiar śmiertelnych z pożarów i ja w swoim działaniu naszą prewencję społeczną ukierunkowuję głównie w tym, aby osiągnąć ten cel, aby ten wskaźnik pomniejszyć. Jeden ze wskaźników, nad którym pracujemy, to jest czas dojazdu, dotarcie do społeczeństwa w czasie

15 minut. Na terenie województwa do 80% społeczeństwa docieramy w 50 minut. To jest dobry wynik, choć zauważalne jest, że ten procent jest mniejszy w stosunku do roku poprzedniego, a tutaj w dużej części jest to wynik tego, że nasze województwo się rozwija i sporo remontów, inwestycji jest prowadzonych na terenie całego województwa. Wybrałem dla Państwa 4 szczególne zdarzenia, to jest grypa ptaków, o której już była mowa tutaj na tej sali. Na co warto zwrócić uwagę? Na to, że te działania trwały przez 14 dni. To głównie do takich zdarzeń przygotowujemy się w sposób systemowy, dlatego, że trzeba zapewnić odpowiednią ilość kadry, dlatego, że rotacyjność trzeba zapewnić, logistykę całą, wyżywienie, itd. To niespotykane, od czasów powojennych, zdarzenia. Wiele działań naszych było działaniami, które miały za zadanie wspomóc tą podstawową służbę – służbę weterynarii. Drugie zdarzenie to jest pożar składowiska tworzyw sztucznych na terenie Powiatu Żarskiego. Proszę zwrócić uwagę – 18 dni. Pożar bardzo duży. Mimo tego, że odpowiednia ilość sił została skierowana na miejsce, problem przy tego typu zdarzeniach polega na tym, że bardzo ciężko jest dotrzeć ze środkiem gaśniczym we wszystkie pokłady takiego składowiska i trzeba raz po razie przewracać, przelewać i stąd taka długość tej interwencji. Pożar Katedry – 3 dni naszych działań, a właściwie 1,5 dnia takiej głównej działalności. Przede wszystkim obiekt zabytkowy, ikona nie tylko miasta Gorzowa, ale i całego regionu. Sam osobiście byłem dowódcą w odcinku, który miał na celu działanie wewnątrz wieży katedralnej. Problemy z dotarciem do miejsca, do źródła pożaru, dodatkowo działania na wysokości 50 metrów – to główne problemy, na które napotkaliśmy. Orkan Ksawery, również dzisiaj już wspominany. 8 dni usuwania skutków, 2.975 interwencji. I chciałbym zwrócić uwagę, że ok. połowa z tej liczby – 1.411, to są interwencje, które zrealizowaliśmy w pierwszych 4 godzinach, 4,5 godz. naszej działalności. Główne nasze działania to udrażnianie szlaków komunikacyjnych tak, aby można było docierać do kolejnych domostw, instytucji. Warto zwrócić uwagę na pomoc przy zapewnieniu ciągłości pracy przy urządzeniach podtrzymujących życie. To są głównie respiratory i pompy infuzyjne. Wielokrotnie uczestniczyliśmy w ćwiczeniach. Tak jak powiedziałem, przygotowujemy się do dużych zdarzeń. Ja się postaram przyspieszyć. Ćwiczenia zasięki: 90 pojazdów, w lesie, w jednym miejscu. To jest duży problem, aby zorganizować akcję, do tego się właśnie przygotowujemy – to są obrazki z tych ćwiczeń. Ćwiczenia Wędrzyn, na poligonie. Korzystamy z bazy wojskowej, możemy sobie pozwolić na podpalanie, takie realne, budynków i tylko na żywym organizmie można tak naprawdę tą młodą kadrę, która do nas dociera, w odpowiedni sposób szkolić. Między innymi na terenie Wędrzyna ćwiczyliśmy również zabezpieczenie wykopów, a także katastrofy budowlane. Coraz więcej takich zdarzeń można napotkać. Przygotowaliśmy również szereg, całe systemowe rozwiązanie, jeśli chodzi o ćwiczenia związane z powodzią i działanie na terenie lasów. To są zdjęcia m.in. z takich naszych ćwiczeń. Ćwiczenia woda, mające na celu dostarczenie wody na duże odległości. To jest dowożenie, budowanie magistrali wodnych. I ćwiczenia na jednym z zakładów dużego ryzyka na terenie Powiatu Krośnieńskiego – baza magazynowa paliw płynnych należąca

do Orlenu. Wspomniany już „Przystanek Woodstock”, również tam się pojawiaemy, troszeczkę mniejsze liczby, ok.150 strażaków, to jest 50 pojazdów. Przygotowujemy się pod kątem rozlokowania naszych ratowników tak, aby jak najszybciej dotrzeć do zagrożenia na terenie samego pola festiwalu. Natomiast przygotowujemy się również ze sprzętem specjalistycznym do działań związanych z ratownictwem chemicznym, tzw. dekontaminacji i różnego rodzaju zdarzeń, które mogą nastąpić w związku z działalnością terrorystyczną. To jest kilka zdjęć z zabezpieczenia, odprawa na zakończenie ostatniego dnia. Zagadnienia kontrolno-rozpoznawcze, to są te zagadnienia wszystkie, które realizujemy, aby później jak najmniej interwencji było potrzebnych. Rok ubiegły to ponad 2.100 skontrolowanych obiektów. Trzeba zaznaczyć, że to jest o około 200 obiektów mniej skontrolowanych, a wynika to z tego, że – tak jak powiedziałem – rozwijające się województwo, strefy ekonomiczne powodują, że mamy bardzo dużo „odbiorów” tak zwanych, które realizują te same osoby, co kontrole planowane i zakres głównie ukierunkowany na obiekty użyteczności publicznej. W wyniku tych naszych czynności ujawniono ok. 2.900 nieprawidłowości. Chciałem zwrócić uwagę, że mimo tego, że tych kontroli było mniej – nieprawidłowości możemy odnotować o ok. 200 więcej. Głównie zwracamy uwagę na tzw. warunki zagrożające życiu i tutaj najbardziej rygorystycznie podchodzimy do tych nieprawidłowości. 206 odbiorów, odbiór odbiorowi nierówny, bo od małego sklepiku po wielkie centra logistyczne, odbieramy na terenie województwa elektrociepłownie. Czasami taki odbiór potrafi trwać tydzień albo dwa tygodnie. Posiłkujemy się oficerami z innych powiatów niż ten, na którym umiejscowiony jest ten obiekt tak, żeby jak najszybciej, jak najprofesjonalniej, a w szczególności, żeby odpowiednio, dokładnie prześledzić te nowe budynki. Prewencja społeczna: organizujemy szereg inicjatyw, eventów, spotkań, festynów. To od najmłodszych chcielibyśmy zacząć naszą edukację, ale ukierunkowujemy również do różnych grup społecznych. Takim przykładem jest cały dzień szkoleniowy przygotowany dla kobiet. W tym roku 2018 po raz drugi taką akcją miałem przyjemność organizować. Odbiór uczestników jest bardzo pozytywny i będziemy na pewno kontynuować. Festyny strażackie, tak jak powiedziałem, zakończenie wakacji - każda okazja jest dobra, aby nasze treści przekazywać. Szanowni Państwo, te dwie liczby, które przed Państwem teraz zaprezentowałem, to są liczby osób, które miały możliwość uczyć się, którym mogliśmy zaprezentować nasze sale edukacyjne. Chciałem zwrócić uwagę, że tak jak w Gorzowie 2.534 osoby przez cały rok 2017 były przeszkolone na terenie takiej sali edukacyjnej, tak w Zielonej Górze, w nowo otwartej sali bodajże we wrześniu, do końca roku przez tą salę przeszło ponad 3.200 osób. To jest wielki sukces, to jest potwierdzenie tego, że takie sale warto tworzyć, że warto je dofinansowywać. Przy wszystkich nowych inwestycjach, które planujemy, takie sale planujemy, mimo tego, że podwyższają wartość kosztorysową. Zagadnienia kwatermistrzowsko-techniczne: chciałem zwrócić uwagę tylko na najważniejsze rzeczy, to jest wiek naszych pojazdów, ponieważ oprócz tego, że mamy odpowiednio wyszkolone osoby, musimy zadbać o profesjonalizm i tym samym o nowoczesny sprzęt. Nie jest źle, pojazdy PSP tylko w dwóch

przypadkach ponad normę eksploatacji. To są samochody operacyjne, tzw. osobowe, którymi dowódcy dojeżdżają i specjaliści na miejsce działań. I samochód „drabina”, to są samochody bardzo drogie, to są 2-3 mln zł na taki samochód, to się dopiero rozpoczynają cenniki. Taki samochód jeden w tym roku zasili Komendę Miejską w Gorzowie Wielkopolskim. I króciutko o pojazdach OSP to, tak naprawdę, wynika z ustawy, że część pojazdów przekierowujemy na jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej. Ten wiek już, tak naprawdę, nie jest taki niski jak w przypadku nas zawodowców, natomiast w związku z tym bardzo się cieszymy, że realizowane projekty są przez OSP – pewnie druh Prezes o tym wspomni. Ale dlaczego ja o tym wspominam? Dlatego, że nasze dotacje – Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, ukierunkowane zostały od ostatnich dwóch lat właśnie na zakupy samochodów. Wykrojono dużą część pieniędzy i konsekwentnie poprzez dofinansowania takich zakupów, mam nadzieję, ten wskaźnik wieku pojazdów się będzie pomniejszał. To są dofinansowania na jednostki spoza Krajowego Systemu Ratowniczo-gaśniczego, a to jeden z przykładów zakupu pojazdu dla PSP. Tutaj chciałem Państwu zaprezentować – zostało właśnie podpisane kilka dni temu rozporządzenie – Państwowa Straż Pożarna nie będzie się już kojarzyła z czarnym mundurem, tym tzw. bojowym, specjalnym, tylko taką kolorystykę przyjęto – jak to się mówi potocznie „musztardową”, dodatkowo lekką kurtkę, która może być używana podczas działań, które tego nie wymagają, np. przy działaniach na wodzie. Zeszły rok to symboliczny zakup 36 kompletów, a w tym roku jesteśmy w trakcie realizacji już na 350 kompletów takich ubrań. Serwery. Inwestycje budowlane: aktualnie jeszcze wciąż realizowane są trzy inwestycje, formalnie. Wczoraj mieliśmy przyjemność otworzyć obiekt w Gorzowie Wlkp. To jest inwestycja za 8,5 mln zł. Dodatkowo dwie inwestycje na terenie województwa, czyli Szprotawa – również dofinansowana z programu modernizacji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji i budowa – inwestycja w Żarach, do której cały czas brakuje do zamknięcia kosztów jeszcze kilka milionów. Oczywiście przegląd inwestycji, którego ja dokonałem pokazuje, że co najmniej powinniśmy rozpocząć rozmowy i wnioskować o rozpoczęcie kolejnych trzech inwestycji tak, aby spełnić podstawowe warunki pracy i służby, zapewnić odpowiednie obiekty garażowe dla sprzętu, ale także takie obiekty mają na celu zapewnić podstawową obsługę m.in. ładowanie butli powietrznych. To jest przykład inwestycji z Gorzowa Wlkp. Po lewej stronie budynek zabytkowy, który był dotychczas i nowe. Tutaj przed Państwem prezentuję obiekt w Szprotawie. Dlaczego ta inwestycja się rozpoczęła? Pierwsze zdjęcie po lewej stronie pokazuje nam – ponieważ są to budynki poradzieckie – pokazuje nam jaką drogę muszą pokonać strażacy, niezależnie od pory roku, dnia czy nocy, czy godziny, po tym dziurawym placu do garaży, które otwierają, samochód wyjeżdża, kierowca wyjeżdża, dopiero wtedy ratownicy mogą wsiąść do tego samochodu, także ta zwłoka czasowa jest niepotrzebna i stąd priorytet inwestycji w Szprotawie. I to jest nowy obiekt, który już istnieje w Wojsku Polskim – Wojskowa Straż Pożarna, ale właśnie taką inwestycję, taki projekt przyjęliśmy do realizacji. Żary – aktualna Komenda i nowa inwestycja za 12 mln zł. Zagadnienia szkoleniowe,

po krótkce, żeby tutaj się za bardzo nie skupiać na szkoleniu. Straż Pożarna w momencie kiedy nie jest przy interwencji, właściwie można powiedzieć, że resztę służby strażacy się szkolą. Te szkolenia ukierunkowane są na strażaków PSP, na strażaków ochotników, na różnych obiektach, w różnych zakresach. Tak, jak powiedziałem, ta nasza działalność jest ciągle rozszerzana i potrzebujemy, aby na bieżąco nadrobić rozwój cywilizacyjny, a tym samym nowe zagrożenia. Plany, które przyjął na 2018 rok to przede wszystkim realizacja inwestycji, podjęcie działań o rozpoczęciu nowych inwestycji, tak jak powiedziałem problemy kadrowe czyli determinacja przy ściągnięciu specjalistów i oficerów, aspirantów na teren województwa lubuskiego, a także powiększenie, to już mogę powiedzieć, możemy się pochwalić, że tych absolwentów mamy coraz więcej. Realizacja projektów, które już podpisaliśmy albo jesteśmy w trakcie uzgadniania, pozyskiwania pieniędzy z różnych źródeł i kontynuowanie prac, a także nie tylko w związku z zabytkami, ale także we wszystkich innych grupach obiektów, które będą tego wymagały, m.in. rozpoczynamy duży projekt opieki nad harcerzami i w najbliższym czasie zorganizujemy konferencję, która będzie miała na celu podwyższenie świadomości w zakresie bezpieczeństwa. Bardzo dziękuję. Staralem się jak najszybciej, dziękuję za cierpliwość.

Przedstawiona informacja stanowi załącznik nr 14 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję Panie Komendancie. Czy chciałby Pan Prezes Związku Ochotniczej Straży Pożarnej coś dodać do tej informacji?

Prezes Zarządu Oddziału Wojewódzkiego ZOSP RP Województwa Lubuskiego Edward Jan Fedko: Panie Przewodniczący, jesteśmy przygotowani na bardzo szczegółową informację, którą może przedstawić Drużna Elżbieta Polak, jako Dyrektor Zarządu Wykonawczego. Natomiast ja chciałbym tylko powiedzieć tyle: otóż Związek Ochotniczych Straży Pożarnych, który funkcjonuje w województwie lubuskim jest największą formacją mundurową, większą od wszystkich innych biorąc razem – wojsko, policję, straż zawodową, straż graniczną. Także jest to potencjał bardzo potężny, który w ostatnim czasie różnie jest traktowany. Odnosimy wrażenie, że następuje marginalizacja naszego związku, chociażby przez fakt pozbawienia nas możliwości dysponowania funduszami z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz funduszami ubezpieczeniowymi. Te środki w tej chwili są dedykowane dla jednostek OSP przez Komendanta Wojewódzkiego czy Powiatowego – Głównego. Niestety, również mamy wiele krytycznych uwag ze strony jednostek będących w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym, to jest tzw. jednostek szybkiego reagowania, które są w bezpośrednich dyspozycjach Komendantów Powiatowych PSP. Poziom dofinansowania tych jednostek jest zdecydowanie niższy niż w latach

poprzednich, to wynika z faktu, o którym mówił Pan Komendant, że jest inna polityka i dedykowane są środki na zakup średnich samochodów bojowych. Tylko, że dofinansowanie do takiego samochodu, który dzisiaj kosztuje ok. 850 tys. zł jest na poziomie ok. 250 tys. zł. Pozostałe środki muszą wyłożyć gminy lub – i to jest dobre zjawisko – dofinansowywane są również czy tworzony jest montaż finansowy poprzez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska. Natomiast musimy sobie radzić w takich warunkach i radzimy. Obawiam się tylko, a takie sygnały wychodzą z jednostek, aby jednostki Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego nie wychodziły z tego systemu, ze względu na tą sytuację. Muszę powiedzieć, że sprawdzonymi partnerami są oczywiście samorządy. I tutaj wielki ukłon dla Samorządu Województwa Lubuskiego, a przede wszystkim dla Sejmiku. Jak Państwo wiecie, parę lat temu jednomyślnie Sejmik przyjął Strategię Rozwoju Jednostek OSP do roku 2020, a tym samym jakby dał deklarację wsparcia i to również wsparcia finansowego, co się realizuje poprzez programy unijne, których jednostki czy gminy są beneficjentem. Ja przypomnę, że w ubiegłym roku zakończyliśmy duży projekt, dotyczący zakupu 19 średnich samochodów bojowych, dodać do tego 11 współfinansowanych przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska, to w jednym roku rzeczywiście pokaźna liczba wozów trafiła do jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. Wczoraj obchodziliśmy uroczystości wojewódzkie z okazji Dnia Strażaka. Sygnalizowałem o możliwości skorzystania z kolejnych środków. Potwierdziła to Pani Marszałek Alicja Makarska. 10 mln zł z Regionalnego Programu będzie dedykowane dla gmin zagrożonych powodzią na zakup średnich samochodów bojowych. Przez wiele lat Samorząd Województwa realizował bardzo ciekawy, interesujący program „Bezpieczny strażak”. Dotyczył on zabezpieczenia umundurowań ochrony osobistej dla strażaków-ochotników, szczególnie jednostek Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego i był on finansowany po połowie, czyli 50% środków przeznaczała gmina i 50% Samorząd Województwa. Ja apeluję do Zarządu, jest tylko Pan Marszałek, ale zapewne przekáže, żeby jednak wrócić do tego programu. My od dwóch lat tego programu nie realizujemy, natomiast zdrowie i bezpieczeństwo strażaka-ochotnika uczestniczącego w akcji jest chyba najważniejsze. I ochrona osobista, poprzez odpowiednie umundurowanie, jest bezwzględnie potrzebna. Także jeszcze raz wyrażam serdeczne podziękowanie za dotychczasowe wsparcie, za dotychczasową pomoc. Dziękujemy za „już” i oczywiście liczymy na więcej.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. Czy Państwo Radni mają do Pana Komendanta pytania bądź do Pana Prezesa? Jeśli nie, to bardzo dziękuję. Życzę Panu jak najdłużej utrzymania się na tym stanowisku, a potem awansu na Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej. Szanowni Państwo, wobec braku wątpliwości i pytań, Sejmik informację przyjął do wiadomości.

Punkt 10.

Informacja na temat planowanej w gminie Bytom Odrzański inwestycji polegającej na budowie podziemnych magazynów węglowodorów w kawernach po eksploatacji soli kamiennej.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Kawerny to są takie przestrzenie w skałach, wytworzone w wyniku powstania rozkładu składników skalnych. Najpierw Pan Burmistrz, a potem Pan Prezes. Bardzo proszę o zabranie głosu. Panom Komendantom dziękujemy za dzisiaj i prosimy o wystąpienie Pana Burmistrza Jacka Sautera z Bytomia Odrzańskiego.

Informacja na temat planowanej w gminie Bytom Odrzański inwestycji polegającej na budowie podziemnych magazynów węglowodorów w kawernach po eksploatacji soli kamiennej stanowi załącznik nr 15 do protokołu.

Burmistrz Bytomia Odrzańskiego Jacek Sauter: Dziękuję bardzo. Panie Przewodniczący, Wysoka Rado. Chciałem dzisiaj prosić bardzo mocno Państwa o poparcie dla inwestycji, która może zmienić wygląd mojej gminy, może zmienić gospodarczo południe województwa, może mieć wpływ na całe nasze województwo. Ja chciałbym bardzo, żebyśmy wszyscy stworzyli lobbing na rzecz tego przedsięwzięcia. Marzę o tym, żeby wszystkie osoby na tej sali po tym spotkaniu były ambasadorami zadania, które my nazywamy „podziemnymi magazynami gazu”. W skrócie, bo zaraz oddam głos fachowcowi, chcę Państwu powiedzieć, że Bytom Odrzański ma skarb, tzn. mój Bytom ma wiele skarbów, ale dzisiaj chcę powiedzieć o tym jednym. Ten skarb, o którym chcę powiedzieć to jest sól. Ona gdzieś tam jest kilometr pod ziemią. I nam nie zależy na drugiej Wieliczce, nam nie zależy na soli dla soli. My chcemy, żeby wykorzystując metodę opracowaną przez Amerykanów, wyplukano tą sól i w jej miejsce powstaje, bez worka cementu, magazyn, podziemny magazyn. Jego pojemność jest szacowana na 1,5 miliarda m³, który zmieni gospodarczo tą część województwa. Dzisiaj sytuacja jest taka, że inwestor ubiega się o koncesję na rozpoznanie tego złoża. My wiemy, bo te badania prowadził KGHM, przed wojną prowadzili Niemcy, że te złoża soli są i dzisiaj w interesie nas wszystkich jest to, żeby Państwo Polskie pozwoliło rozpoznać te złoża, a w kolejności je eksploatować, w sposób oczekiwany przez inwestora. I oczywiście Państwo wiedzą, że każdy gospodarz martwi się w pierwszej kolejności o finanse i to jest cel mojego działania, że te podziemne magazyny dla nas to byłyby ogromny sukces finansowy, to byłyby podatki, opłaty za korzystanie ze środowiska. To także dla województwa określone dochody, to nowe miejsca pracy, to kopalnia soli, to zmiana mojej gminy, jeszcze przed koncesją na poszukiwanie miedzi, bo my będziemy bogaci z dwóch powodów. To jest ten drugi skarb, że mamy rudę miedzi, o której już Państwo dobrze wiecie i prędzej czy później my z tego skorzystamy. A jak udam nam się to zrobić, to ja zakładam,

że w Europie będzie 5 czy 6 miast znanych: Paryż, Londyn, Berlin i Bytom Odrzański. Dlatego bardzo proszę Państwa o wsparcie. Poproszę teraz, żeby Prezes Zarządu Spółki Energo-Salt 2020, Pan Andrzej Czerwiński, który od 15 lat walczy o ten Bytom, powiedział o szczegółach. Myślę, że w sposób bardziej kompetentny powie Wam Prezes. Dziękuję Państwu za uwagę.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Bardzo proszę Panię Prezesie.

Prezes Zarządu Energo-Salt 2020 Andrzej Roman Czerwiński: Witam Panię i Panów. Nazywam się Andrzej Czerwiński i jestem Prezesem Zarządu Spółki Inwestycyjnej Energo-Salt 2020. Przede wszystkim chciałbym bardzo uprzejmie podziękować za możliwość spotkania się z Państwem i przekazania kilku informacji. Dziękuję Pani Marszałek, dziękuję Panu Przewodniczącemu i przede wszystkim chciałbym gorąco podziękować Panu Burmistrzowi, który tak jak ja, nie traci nadziei. Proszę Państwa, w nowożytnej i w starożytnej filozofii jest takie pojęcie „genius loci”. Muszę powiedzieć, że w moim życiu, 20 lat temu, takim „genius loci” stała się miejscowość Bytom Odrzański. Ja strawiłem 30 lat aktywności zawodowej na soli. Jestem solarzem, mówiąc bez ogródek i wprost. Szkoda, że nie Solorzem, bo pewnie bym w tej chwili był na Barbados albo innych atlantyckich wyspach. Proszę Państwa, o soli mogę w nieskończoność, ale zapewniam, że będę mówił krótko. Dlatego pozwolicie Państwo, nie skorzystam z prezentacji, która jest obszerna, co prawda „verba volant”, ale chciałbym uprzejmie Państwa prosić o...

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Obiecuję, że ją zawiesimy na stronie internetowej Sejmiku.

Prezes Zarządu Energo-Salt 2020 Andrzej Roman Czerwiński: Dziękuję uprzejmie. Uprzejmie chciałbym prosić teraz o odrobinę wyobraźni. Proszę Państwa, dlaczego mówię „genius loci”? Jest kilka nieprawdopodobnie pasujących do siebie zjawisk w miejscowości Bytom Odrzański. Co to jest? Przede wszystkim złoża solne. Amerykanie, już po II wojnie światowej, wymyślili ten system składowania gazu, ale nie tylko, wszelkich węglowodorów – ropa naftowa, ostatnio wodór. To jest taki przyszłościowy wynalazek. Te rezerwy węglowodorowe składuje się w złożach solnych. Sól w żaden sposób nie reaguje z węglowodorami, stanowi naturalną, wspaniałą, mocną otulinę i tak po prostu składuje się gaz na całym świecie. To jest kwestia pierwsza. Złoże soli optymalne dla posadowienia potężnych ilości kawern. Nasz projekt mówi o 29 kawernach i docelowej pojemności 1 650 000 000 m³ gazu (miliard 650 milionów). Proszę Państwa, dzisiejsze aktywa Polski – a one być muszą z uwagi na dyrektywy Unii Europejskiej – to 2,5 mld, ale miliard z tej ilości możemy od razu skreślić, ponieważ są to magazyny

w wyeksploatowanych złożach pogazowych, które nie spełniają wymogów nowoczesnego magazynu. A cóż to jest ten nowoczesny magazyn? To szybkość zatłaczania gazu pod ziemię i szybkość odbierania tego gazu. Proszę Państwa, jeśli mówimy o alternatywnych źródłach dostaw gazu do Polski, to ciągle mamy na myśli prymat i dominację dostawcy rosyjskiego. Gdyby doszło do jakiegokolwiek konfliktu czy sytuacji ekstremalnej, to owa szybkość zatłaczania gazu i szybkość odbioru gazu, jest wartością dominującą. Takich magazynów w Polsce nie ma. Proszę Państwa, ja już wspominałem – „verba volant” – to są tylko słowa, ale za każdym słowem, które do Państwa kieruję są bardzo poważne opracowania, nie tylko naukowych autorytetów polskich, ale opracowania ekspertów z Izraela i Stanów Zjednoczonych czyli z dwóch głównych źródeł finansowania inwestycji. Inwestycja ma wartość 1 720 000 000 zł (miliard 720 milionów) i w przypadku porozumienia się ze strategicznymi spółkami celowymi Skarbu Państwa w Polsce, możemy mówić również o wejściu polskiego funduszu rozwoju dofinansowania, częściowego finansowania tej części gazowej. Proszę Państwa – synergia. To jest kolejny element niezwykle istotny. Budujemy magazyny gazowe w złożach solnych w Polsce, bo tak nakazuje poziom techniki światowej i dyrektywy Unii Europejskiej. Ale jak je budujemy? Co to jest ten magazyn solny? To po prostu wodą wypłukany potężny lej, potężny otwór – ten proces nazywa się „ługowaniem”, a uzyskiwana solanka w procesie ługowania jest w Polsce we wszystkich przypadkach, mówię odpowiedzialnie, traktowana jako 100% odpad beżużyteczny. Mamy do czynienia z taką sytuacją na przykład w magazynach w Kosakowie, gdzie odprowadza się do Zatoki Puckiej 400 m³ zatężonej solanki na godzinę, dewastując całkowicie środowisko naturalne. Oprócz mojego projektu jest drugi projekt, przygotowywany w tej chwili przez spółkę celową Skarbu Państwa, gdzie tę solankę odprowadza się do Wisły, tak – do Wisły. 800 m³ zatężonej solanki na godzinę do Wisły. Proszę Państwa, dlaczego mówię o synergii i o tym, że mój projekt mógłby zasługiwać na zainteresowanie? My nie ograniczamy się do budowy magazynów w złożu solnym dla magazynów. My budujemy cały kompleks różnorodnych obiektów przemysłowych. Złoże solne wypłukiwane i dostarczające solankę, powoduje powstanie warzelnicy soli i sodowni. A pragnę Państwu przypomnieć, że Polska jest niezwykle rzadkim w Europie wyjątkiem i mamy jednego, monopolistycznego producenta sody i soli warzonej. Tym monopolistycznym producentem jest zapewne znany Państwu z licznych publikacji CIECH. A zatem uzyskujemy drugie źródło produkcji sody i soli. Proszę Państwa, solanka jest wykorzystana w 100%. I oto kolejny zjawiskowy i historyczny przypływ nadziei w tym projekcie. Pan Prezydent RP w roku ubiegłym, w lipcu, podpisał dekret o systemie LNG. To jest, proszę Państwa, priorytetowe przyznanie wartości nadrzędnej śródlądowej drodze wodnej, jaką jest Odra, w transporcie między Skandynawią a południem Europy. Proszę sobie wyobrazić, że terminal gazowy i te już na naszych oczach realizowane dostawy alternatywne LNG ze Stanów czy z Emiratów, mają olbrzymie zdolności przyjmowania, ale jak na razie nie ma gdzie tego gazu przesłać. Żeby go przesłać na południe Europy, trzeba zbudować specjalny gazociąg o dużych średnicach. Budowa gazociągu –

każdy wie – uzgodnienia środowiskowe, tereny, itd. Proszę Państwa, na całym świecie, a zwłaszcza w rozwiniętej części Europy, LNG wozi się drogą wodną – Dunaj, Ren. Idealnym miejscem na stworzenie strategicznych magazynów pod rezerwy LNG, byłyby magazyny w Bytomiu Odrzańskim. Wprowadziliśmy, jako pierwsza firma w Polsce, następującą koncepcję: transport LNG skroplonego do terminalu na Odrze, do terminalu, który jednocześnie zajmuje się regazyfikacją i składowania tego gazu w najnowszym systemie szybkiego zatłaczania i odbioru w kawernach magazynowych w Bytomiu Odrzańskim. Proszę Państwa, cały ten program, informuję Państwa o decyzjach Pana Prezydenta, wpisuje się jako żywo w nowatorskie rozwiązania gospodarcze „dobrej zmiany” i muszę poinformować, że po raz pierwszy otrzymaliśmy wsparcie. W marcu Komitet Polityczny Rady Ministrów skierował do nas pismo, że właściwe resorty analizują możliwość tych koncepcji, które wysuwamy w projekcie. My takie analizy już mamy, wszystko jest gotowe. Proszę Państwa, analizy możliwości transportu LNG na linii terminal Lecha Kaczyńskiego – Bytom Odrzański, przygotował Instytut Morski w Szczecinie, przy okazji popełniono – przepraszam za kolokwializm – doktorat wdrożeniowy, a studium wykonalności takowych terminali odbioru gazu z jego regazyfikacją przygotowała Katedra Budownictwa Śródlądowego i Wodnego Politechniki Wrocławskiej. Dodatkowo zleciliśmy Polskiej Akademii Nauk, Instytutowi Fizyki Górotworu informacje o napięciach w tego rodzaju gazu w czasie procesu regazyfikacji. Jeśli złożymy wszystko razem w jeden projekt, to proszę Państwa, otrzymujemy w monopolistycznej sytuacji dwa produkty chemiczne: soda lekka i sól warzona. Analizy wielkości tej produkcji zostały przetestowane przez największe firmy solne świata, głównie przez European Salt Company – to jest największa firma. Wyszliśmy z takich ilości, które pozwolą nie zachwiać rynkiem, ale mamy kolejny, niezwykle handicap. Otóż, proszę Państwa, CIECH zaopatrywany jest w surowiec, w tą solankę, przez państwową spółkę ORLEN. Nasz surowiec, z własnego źródła, na zaopatrzenie własnej produkcji, kosztuje 4 razy mniej, na wyjściu surowiec. Stąd te informacje o 20-krotnie niższych nakładach inwestycyjnych na budowę magazynów. Dlaczego? Bo magazyny buduje się dla magazynów, a u nas magazyny powstają mimo – przy okazji budowy warzelni i sodowni. Proszę Państwa, cały ten projekt wpisuje się w aktualną politykę dotyczącą obrotu gazem z jeszcze jednego powodu. Otóż w roku 2017, na skutek dyrektywy Unii Europejskiej, Polska jak gdyby wchodząc do rodziny krajów europejskich, zaniechała praktyk monopolistycznych w obrocie gazem. Natychmiast ukazała się uchwała mówiąca o tym, że każdy podmiot, który chce dokonywać handlu gazem, musi posiadać tego typu podziemne magazyny gazu. I tu, proszę Państwa, jest jeden moment przemożny i najistotniejszy i apel do Państwa o wsparcie. My chcemy być prywatną firmą, która realizuje jakiś swój własny, bardziej czy mniej, księżycowy projekt. Chcemy współpracować z władzami, zdając sobie sprawę z jednej, podstawowej wartości, że dla gospodarki narodowej zagadnienia energetyczne, a przede wszystkim obrót gazem, to są zagadnienia delikatne, subtelne i strategiczne. Ale jednocześnie, jeżeli można ten nowoczesny program zrealizować,

to robimy go, jeśli można, 20 razy taniej aniżeli go w tej chwili robimy. To wydaje nam się bardzo istotne dla gospodarki narodowej. Ciągle jestem optymistą, ciągle wierzę, że ten program któregoś dnia ruszy. Dziękuję Państwu za uwagę.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Bardzo dziękujemy. To było bardzo, bardzo interesujące. Uzyskaliśmy wiele ważnych informacji. Czy Państwo Radni do przedstawionych obu wystąpień mają jakieś pytania? Bo ja rozumiem, skoro ma to poparcie Pani Marszałek, czyli Urząd Marszałkowski w tej sprawie podejmuje różnego rodzaju kroki i działania, ale czy są jakieś pytania szczegółowe? Pan Radny Franciszek Wołowicz ma pytanie.

Radny Województwa Lubuskiego Franciszek Wołowicz: Dziękuję. Ja mam tylko jedno pytanie tutaj do kolegów: czy ten projekt w jakikolwiek sposób wchodzi w ewentualną kolizję z projektem „Mieć miedź”? Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Tak, czy kolizja jest z pokładami miedzi? Czy to jest jakiś problem, Panie Prezesie?

Prezes Zarządu Energo-Salt 2020 Andrzej Roman Czerwiński: Proszę Państwa, ja chciałem zwrócić uwagę na fakt, że nim pozwoliłem sobie zająć czas Państwa, myśmy konsultowali projekt z Geologiem Wojewódzkim. Proszę Państwa, tu jest jeszcze taka subtelność: chcąc współpracować z władzami, od których powodzenie projektu zależy, zleciliśmy cały szereg wykonań merytorycznych czyli tych podstawowych geologicznych tym samym placówkom naukowym, które przygotowały programy w cudzysłowie „rządowe”, te które już się realizuje bądź były zrealizowane. Robił to Instytut Krakowski Henkop. Mamy 100% ekspertyzy, sprawdzone później przez ekspertów międzynarodowych i na pewno nie mylimy się co do wartości tego złoża. Pan Burmistrz ma skarb na terenie Bytomia Odrzańskiego. Oprócz tego, proszę Państwa, skąd ta pewność? Ja tam jeszcze nie zrobiłem odwiertów, do czego zmusza mnie polskie prawo geologiczne i górnicze – to jest obowiązek, nakładem wielomilionowych kosztów. Ale proszę Państwa, te odwierty zrobiono w latach 70-tych, przy okazji poszukiwania rud miedzi. Są dokładne analizy w kategorii C1 i C2 i dokładnie wiemy co, w którym miejscu na terenie Gminy Bytom Odrzański można znaleźć. Także tutaj nie ma najmniejszych obaw o bazę tego przedsięwzięcia, o złożo solne. Jest wspaniałe! Jest wspaniałe.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czyli nie ma kolizji z miedzią?

Prezes Zarządu Energo-Salt 2020 Andrzej Roman Czerwiński: Nie, proszę Państwa, my odsunęliśmy się w sposób znaczący od koncesji wydobywczych KGHM-u, od słynnego już sporu między Leszno Copper i KGHM. Jesteśmy w zupełnie innym miejscu, a odległości między miejscem posadowienia kavern a ewentualnymi obszarami wydobywczymi miedzi – dotyczy to również planowanych obszarów – są tak znaczne, że wykluczają jakiegokolwiek ryzyko. Pozwoliłem sobie poinformować Państwa, że pewne analizy wykonywał Instytut Fizyki Górotworu Polskiej Akademii Nauk. Otóż, proszę Państwa, właśnie pod tym względem dokonaliśmy głębokich, naukowych analiz, czy mogą być jakiegokolwiek zakłócenia, do tego stopnia, że przygotowano precyzyjne badania wszystkich górówstrząsów, również tzw. „tąpnięć górniczych” z terenów dzisiejszego wydobycia kopalni Polkowice Sieroszowice, Polkowice i wszystkich innych możliwych miejsc.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Proszę Państwa, te informacje są tak rzetelnie przedstawione i myślę, że nie mamy innego wyjścia, jeśli traktujemy poważnie i liczby, i potrzeby, i możliwości, jak to, by sprzyjać podjęciu decyzji Pani Marszałek. I myślę, że nikt z Państwa Radnych też co do tego wątpliwości nie ma. Pani Marszałek jako geolog z wykształcenia.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Tak, miałam szansę 3 miesiące pracować w zawodzie. Właśnie na podstawie tych zdjęć, o których Pan mówi, z lat 70-tych, bo 1974 roku rozpoczęłam naukę w Technikum Geologicznym we Wrocławiu, ale nie o tym będę opowiadać, nie bójcie się. Chciałam tylko potwierdzić faktycznie, proszę Państwa, to stanowisko Zarządu zostało opracowane na podstawie spotkania naszego i tej prezentacji, z którą miałam szansę się zapoznać wcześniej, i oczywiście w oparciu też o wielkie zaufanie do Burmistrza Bytomia Odrzańskiego Jacka Sautera, który od 16 lat zmagają się z tym problemem. Problemem, ponieważ problemem jest wielkim w ogóle uruchomienie jakiegokolwiek kopalni w naszym regionie. Mamy bogate złoża ropy naftowej, gazu ziemnego, gazu łupkowego, węgla brunatnego, miedzi, soli. I chociaż może się to uda z solą, bo jeżeli będzie nasze wsparcie, to jest szansa. I bardzo Państwa mocno proszę i namawiam: dajmy szansę.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Żeby Lubuskie nie stało się solą w oku Polski. Szanowni Państwo, Pani Radna Gośniowska-Kola.

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: Szanowny Panie Prezesie, Panie Burmistrzu. Oczywiście z wielkim zainteresowaniem wysłuchaliśmy Pana prezentacji, bo jednocześnie widzimy też w tych wszystkich danych i przedstawieniu całej sprawy, niezwykle pasję –

w Pana głosie to się wyczuwa. Niemniej jednak kilka pytań się ciśnie na usta. Skoro to jest tak od wielu lat znana sprawa, tutaj słyszymy, że jest stanowisko już Zarządu, a my po raz pierwszy słyszymy dzisiaj i widzimy prezentację podczas obrad sesji Sejmiku, to dla mnie jest bardzo dziwne. Skoro są takie starania Pana Burmistrza i Państwa, to dlaczego dzisiaj w formie prezentacji – oczywiście nie mam powodu, żeby nie ufać, bo wiadoma sprawa, że chcemy być za tym. Cały rozwój gospodarczy, wszystko, cokolwiek się pod tym podpisuje, to wszyscy radni są „za”. To tak z góry takie założenie, co jest oczywiste. Nie tak dawno mieliśmy posiedzenie Komisji Gospodarki – nie było tego w porządku obrad. Trudno sobie wyrobić zdanie na temat tak ważnej inwestycji, która ma być przeprowadzona w województwie, jeżeli się widzi na sesji Sejmiku 15 minutową prezentację. To takie są negatywne skutki tego dzisiejszego wystąpienia – przepraszam, to nie Pana wina. W ogóle się zastanawiam jakie jest to Stanowisko Zarządu Województwa, bo my go nie znamy. Widzimy prezentację – to jest jedno. Następna sprawa, czy były już jakiegokolwiek uzgodnienia w Planie Zagospodarowania Przestrzennego? Czy gmina wniosła już w związku z tym konkrety? Bo rozumiem, że przecież to jest wieloletnia praca. Zdajemy sobie też sprawę, że ogromny wysiłek Pana czy firmy, pozyskiwanie tych wszystkich uzgodnień, ekspertyz, to jest na pewno ogromny wysiłek i to się dzieje na pewno na przestrzeni jakiegoś czasu więc chcielibyśmy się zapoznać z tym, dowiedzieć się dlaczego dopiero teraz jest taka determinacja do tego, żeby ta kopalnia powstała? I z pewnością, jeszcze raz to powtórzę, że na podstawie prezentacji na pewno jesteśmy na „tak”, ale chcemy coś więcej wiedzieć na ten temat.

Prezes Zarządu Energo-Salt 2020 Andrzej Roman Czerwiński: Zapewniam Panią, że determinacja jest ogromna. Natomiast, proszę Państwa, mówiłem tutaj o strategicznej wartości inwestycji. W roku 2003 to było moje – jeszcze raz chapeau bas za te kolokwializmy – pierwsze podejście. Moim głównym partnerem strategicznym był KGHM. Mieliśmy uzgodnione wszystkie szczegóły i mieliśmy rozpocząć realizację inwestycji, z jednym wyjątkiem: wówczas nie było problemu udrożnienia Odry i nie było problemu LNG – to jest nowy element, który z racji rozwoju sytuacji i okoliczności doszedł. Proszę Państwa, po zmianie Zarządu KGHM-u, to akurat zaczęły się rządy SLD, nasz projekt odrzucono na zasadzie informacji „nie, bo nie”. Ja się bardzo długo nosiłem z przystąpieniem ponownym do realizacji tego projektu, do momentu kiedy życie nie pozwoliło mi na zgromadzenie pewnych środków – bo jak na razie finansuję to sam. A to są, proszę Państwa, kwoty milionowe, przygotowanie dokumentacji takiej inwestycji to są miliony. I w momencie kiedy wreszcie pojawiła się dobra zmiana i jak gdyby nowy powiew nietuzinkowego zainteresowania nietuzinkowymi inwestycjami, czyli 3 lata temu rozpocząłem normalną działalność poprzez powołanie Celowej Spółki Inwestycyjnej. Proszę Pani Radnej, w ciągu tych 3 lat udało nam się: dopeścić dokumentację, łącznie z biznesplanami, itd., zdobyć finansowanie – tym się zajmuje nowojorska kancelaria Baker & McKenzie. Proszę Państwa, miliard 600 milionów zł czeka od 2 lat.

Ja wiem, że mówię w miejscu publicznym. I udało nam się złożyć wniosek koncesyjny do Ministerstwa Środowiska. Następnie wspomógł nas Pan Premier Morawiecki, informując o pewnych możliwościach ze strony Rządu. Oczywiście wykorzystujemy te wszystkie możliwości – to jest współpraca z Polskim Funduszem Rozwoju. Natomiast procedowanie w Ministerstwie Środowiska, który jest warunkiem „sine qua non” – mimo tego, że złożę jest zbadane precyzyjnie, dogłębnie i dokumentnie – Pan Geolog potwierdził to – jest dokumentacja C1 i C2, kazano mi zbadać złożę. Dlaczego? Bo proszę Państwa, żeby wejść na to złożę, muszę mieć koncesję. Sprawa jest w Naczelnym Sądzie Administracyjnym. Ja nie będę mówił o szczegółach nie udzielenia tej koncesji, bo powaga naszego spotkania nie pozwala mi na to. Także „step by step”, ale niezwykle wolno, uciążliwie. Pozwoliłem sobie na kolejny ruch – poinformowanie Państwa.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Tak jest. Natomiast to jest w porządku dzisiejszej sesji, bo tuż po tym jak ta informacja do mnie dotarła, postanowiłem włączyć to do porządku sesji i dlatego możliwie szybko słyszymy, że jednak to są przygotowania ostatnich lat i dopiero w tej chwili inwestor jest gotowy. Dziękuję bardzo, na pewno do tego tematu powrócimy. Pan Radny Tadeusz Pająk jeszcze się zgłasza.

Radny Województwa Lubuskiego Tadeusz Pająk: Dziękuję bardzo. Ja mam pytanie: o jakie głębokości pod ziemią chodzi o usytuowanie tych zbiorników i czy one ewentualnie nie zagrażają w przyszłości bezpieczeństwu mieszkańców? Dziękuję.

Prezes Zarządu Energo-Salt 2020 Andrzej Roman Czerwiński: Proszę Państwa, mamy do czynienia z wydzieloną działką o powierzchni 2,5 na 2,5 km. Tyle trzeba miejsca, żeby 29 otworów wejścia pod ziemię znaleźć. Kawerny będą posadowione, to są wszystko typowe kawerny, będą posadowione na głębokości od 700 do 1100 metrów. I teraz, Szanowny Panie Radny, o co tu chodzi z tą głębokością? Proszę Państwa, to jest jedyne złożę w tej części Europy, które ma tego typu miąższość pokładu soli. Ta miąższość sięga od 200 do 400 metrów. To jest znakomity, idealny wręcz warunek. Ja 30 lat się z solą męczyłem dla posadowienia tych kawern. Ale nie tylko dlatego to miejsce jest tak cudowne i idealne. Proszę Państwa, potrzeba olbrzymich ilości wody, żeby tę sól wyplukać. I teraz w realizowanym równolegle projekcie wodę czerpie się rurociągiem z Wisły 114 km, a my mamy Odrę 2,5 km. A zatem mamy złożę, mamy wodę, mamy wspaniałe warunki w tym złożu, i mamy możliwość – o tym się na razie nie mówi na forum publicznym, bo powiedziano mi w pewnej spółce, że to są fantasmagorie. Natomiast, proszę Państwa, aż się prosi o transport LNG i po drodze takie magazyny rezerwowe, strategiczne, przed przesyłem na południe Europy. Tylko w Niemczech jest

16 spółek, które zajmują się tego typu komercyjną eksploatacją takich kavern. U nas nie ma żadnego takiego przedsiębiorstwa. Jeśli chodzi o bezpieczeństwo mieszkańców, Szanowny Panie Radny, tu nie występuje ten problem. Gaz jest zatłoczony 700 m pod ziemię, oczywiście on jest wielokrotnie – przeszło 200-krotnie sprężany, ale system zatłaczania, system zaworów, itd., tudzież ta fantastyczna właściwość soli, całkowitego, że tak powiem, odseparowania działania węglowodorów od czynników zewnętrznych czy podziemnych, eliminuje zagrożenie. Ten temat naturalnie jest również rozpatrywany, ale on jest tutaj najmniej znaczący. Nie ma takiego zagrożenia.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. A zatem mamy te wyjaśnienia. Zachęcam wszystkich Państwa Radnych do szczegółowego zapoznania się z tą informacją. Dziękuję bardzo Panie Prezesie, dziękuję bardzo Panie Burmistrzu. Szanowni Państwo, jest taka prośba, żebyśmy jeszcze przed przerwą dotknęli dwóch punktów.

Punkt 11.

Informacja o działalności Samorządowych Kolegiów Odwoławczych.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Nie ma prezesów dzisiaj. Jeśli stwierdzę, że nie ma pytań do tej informacji o Samorządowych Kolegiach Odwoławczych – nie widzę – to przyjmuję, że Sejmik przyjął do wiadomości Informację o działalności Samorządowych Kolegiów Odwoławczych.

Informacja o działalności Samorządowych Kolegiów Odwoławczych stanowi załącznik nr 16 do protokołu.

Punkt 12.

Sprawozdanie z działalności Państwowej Inspekcji Pracy w Zielonej Górze w 2017 roku.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Pan Zdzisław Klim, mamy materiały, sprawozdanie dołączone do materiałów. Czy Pan Inspektor chciałby coś do tego dołożyć?

Sprawozdanie z działalności Państwowej Inspekcji Pracy w Zielonej Górze w 2017 roku stanowi załącznik nr 17 do protokołu.

Zastępca Okręgowego Inspektora Pracy w Zielonej Górze Zdzisław Klim: Pani Przewodniczący, Pani Marszałek, Wysoki Sejmiku, Szanowni Państwo. Ja, Pani Przewodniczący, obiecuję – będzie krótko i do rzeczy, postaram się bynajmniej. Ja tylko chciałbym zwrócić uwagę na pewne liczby. Daleki jestem od tego, żeby liczbami epatować, to wszystko jest w tym sprawozdaniu. Ja Państwu przypomnę, że jest to skrócona wersja sprawozdania, także zawsze dostępna jest ta wzbogacona wersja sprawozdania. Jednym zdaniem o uwarunkowaniach. Poruszamy się na rynku lubuskim w otoczeniu ok. 100 tys. podmiotów, które każdego dnia mogą być w naszym zainteresowaniu. Może to groźnie brzmi, ale ja sobie nieśmiało przypomnę, że w naszym zainteresowaniu tu chodzi o ok. 50 inspektorów czyli organów kontroli państwowej. Ja mówię około, bo sytuacja niestety i tutaj jest dynamiczna. Zespół, niestety, ale kruszy się. Oczywiście, jedni odchodzą na emerytury, ale są młodszy stażem, którzy odchodzą i szukają swego miejsca gdzie indziej. To też po części wydaje się świadczy dobrze o kondycji rynku pracy w województwie lubuskim. Proszę Państwa, oczywiście poruszamy się w tych trzech obszarach, czyli bezpieczeństwo pracy, praworządność i legalność zatrudnienia. O legalności – tego wątku nie będę rozwijał, bo staję za 3 dni na forum RDS-u i tam rzeczywiście temu będzie poświęcona debata, bo tam sytuacja jest nad wyraz dynamiczna. Tutaj, jak jesteśmy wszyscy razem, nikogo podejrzewam z Państwa nie muszę przekonywać. Jak patrzę nawet na te wskaźniki dotyczące praworządności jako takiej – myślę o wzroście 9% skarg – wydawać by się mogło, że jak brakuje rąk do pracy, to te ręce, które już są w zakładach pracy powinny być – przepraszam za kolokwializm – dopieszczane, a to się powinno przełożyć na spadek na przykład wniosków o interwencję, naszą interwencję. No niestety, 2017 rok przyniósł wzrost tych wniosków, mniej więcej o 9% - ponad 1100. Ale z drugiej strony ja też z tego tytułu nie czynię jakiegoś larum, bo pamiętajmy, że w ubiegłym roku weszliśmy w nowy obszar, jaki był poza naszym zainteresowaniem jeszcze wcześniej. Myślę o tzw. „13 zł na godzinę”, czyli interweniowaliśmy tam, gdzie praca była świadczona w oparciu o umowy prawa cywilnego, ale pod warunkiem, że wynagradzane te osoby były kwotą co najmniej 13 zł na godzinę. I tutaj też jakaś skala tych interwencji miała miejsce. Przyznam Państwu, że byłem mile zaskoczony, bo obawiałem się – oczywiście na początku 2017 roku, że skala będzie dużo wyższa. Była umiarkowana, co by to nie miało znaczyć. I tutaj też dopowiem, że rośnie skala naszych interwencji z wniosku cudzoziemców. I ten wzrost w roku 2017 wyniósł ok. 100%. Ale rzeczywiście cudzoziemców w naszym otoczeniu jest coraz więcej, tutaj też chyba do niczego się nie musimy przekonywać. Jako taki dający satysfakcję prognozyk stabilizacji na rynku pracy, to jest radykalny spadek zaległości płatniczych – ponad 50%. Krótko mówiąc, byliśmy zmuszeni czy stawaliśmy w sytuacji mniejszej liczby tych interwencji w tym zakresie, a jeszcze gdybym dopowiedział, że tą kwotą 2 mln praktycznie 70% tej kwoty zostało wygenerowane w 3 jednostkach – myślę o nowym szpitalu w Krośnie Odrzańskim, myślę o pewnym zakładzie instalacyjnym w Międzyrzeczu, myślę o pewnej spółce w Nowogrodzie Bobrzańskim – to sytuacja wygląda nieźle. I teraz

powoli przechodzę jeszcze do tego bezpieczeństwa, bo dla nas tym wskaźnikiem, jak wygląda stan bezpieczeństwa w województwie, jest ta wypadkowość. Nie wiadomo jak byśmy do tego podchodzili, wypadkowość jest jakąś informacją, w jakim kierunku to wszystko zmierza. I proszę Państwa w 2017 roku doszło do przełamania tendencji wzrostowej na spadkową. Faktem jest – na razie jest to tylko 0,17%, ale jest, kiedy mamy świadomość, że na pewno na rynku pracy przybyło zatrudnionych. A ponad to w sposób dość optymistyczny spadł inny wskaźnik dotyczący poziomu zagrożenia w zakładach pracy. Myślę o wskaźniku częstości wypadków: z 8,1 do 7,8. A wskaźnik częstości wypadków nas informuje ilu poszkodowanych zostało w wypadkach przy pracy na 1000 pracujących. Gdzieś tam jeszcze do tzw. „czuba” – przepraszam kolejny raz za to porównanie – jeszcze nam trochę brakuje, ale kierunek jest dobry. Także jest tylko kwestia wszystkich przekonać. Ja Państwa nie muszę przekonywać. Jeżeli my średnio rocznie docieramy do 2,5 tys. podmiotów, a jak powiedziałem na początku – w województwie lubuskim ich jest ok. 100 tysięcy, czyli średnio roczne nasze możliwości to jest 2,5 % adresatów, do których jesteśmy w stanie dotrzeć. Dlatego bardzo cenną inicjatywą są różne projekty nasze prewencyjne, informacyjne, promocyjne, które adresujemy do różnych grup: czy przedsiębiorców, czy pracowników, ale również i tego najmłodszego pokolenia, chociażby wspomnę o konkursach „Poznaj swoje prawa w pracy”, programie edukacyjnym „Kultura bezpieczeństwa”, itd. Proszę Państwa, ponieważ ja bardzo obiecałem Panu Przewodniczącemu i tylko dlatego pozwolił na moje wystąpienie przed przerwą, że będzie krótko i na temat – starałem się na temat. I jeszcze jako ciekawostkę Państwu już dopowiem na sam koniec, że z tych ok. 30 zawiadomień do prokuratur, 17 obejmowało nasze zarzuty uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa, utrudniania nam działalności z art. 225 Kodeksu Karnego. Jest to wzrost ok. 30%, czyli chcę wysłać sygnał, że niestety jeszcze są takie obszary niszowe, gdzie poczucie bezkarności – wydaje się – ma się dobrze, ale staramy się je razem łamać. A te nasze działania prewencyjne, ponieważ kontrola to jest to twarde narzędzie, ale te miękkie narzędzia czyli ta prewencja, ta promocja, ta informacja – to jest to apelowanie, inspirowanie do tego, żeby rzeczywiście robiono wszystko dla poprawy przede wszystkim stanu bezpieczeństwa pracy i praworządności w stosunkach pracy, żeby to też się wszystko razem przekładało na lepsze samopoczucie wszystkich tych, którzy pracują na rynku lubuskim. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję Panu bardzo. Czy są jakieś pytania do Pana Zdzisława Klima? Jeśli nie ma, to dziękuję bardzo. Rozumiem, że Sejmik sprawozdanie do wiadomości przyjął. Dziękuję bardzo.

Zastępca Okręgowego Inspektora Pracy w Zielonej Górze Zdzisław Klim: Dziękuję Państwu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Szanowni Państwo, ogłaszam przerwę 30-minutową.

przerwa

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Szanowni Państwo widzę, że jest na sali kworum, wznawiam obrady po przerwie.

Punkt 12a

Realizacja zadań inwestycyjnych na drogach wojewódzkich w 2017 roku. Inwestycje planowane do realizacji w 2018 roku w ramach planu inwestycji priorytetowych planowanych do realizacji na drogach wojewódzkich w ramach RPO – Lubuskie 2020.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Szanowni Państwo, postaramy się żeby przed 24 ten punkt zakończyć, chciałbym przestrzec, by zadać wszystkie pytania dotyczące wszystkich dróg i planowanych zadań, i potrzeb na tych drogach. Chociaż ja mam czas nawet i do rana. Bardzo proszę Panie Dyrektorze, oddaję Panu głos.

Informacja nt. realizacji zadań inwestycyjnych na drogach wojewódzkich w 2017 roku oraz inwestycji planowanych do realizacji w 2018 roku w ramach planu inwestycji priorytetowych planowanych do realizacji na drogach wojewódzkich w ramach RPO – Lubuskie 2020 stanowi załącznik nr 18 do protokołu.

Dyrektor Zarządu Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze Paweł Tonder: Bardzo dziękuję Panie Przewodniczący. Wysoki Sejmiku, chciałbym Państwu w skrótej wersji zaprezentować informacje na temat inwestycji, które zostały zrealizowane w roku 2017 i plan na 2018 w ramach RPO –Lubuskie 2020. Jeśli chodzi o budżet, zamknęliśmy się kwotą 120 milionów, z czego na inwestycje i bieżące utrzymanie była to kwota ponad 105 milionów. Tak się kształtowały wydatki w ubiegłym roku, czyli jak zawsze najwięcej przeznaczono zostało na inwestycje drogowe ponad 81 milionów, 22 miliony na bieżące i na zakupy inwestycyjne ponad 2 miliony. Oczywiście największą składową tej tabeli jest dofinansowanie środkami unijnymi, to jest ponad 46 milionów i budżet województwa ponad 28 milionów złotych. W realizacji było 67 zadań inwestycyjnych, czyli zadań było bardzo dużo. 50 zadań w ramach budżetu własnego, głównie to były odnowy dywanikowej i poprawa bezpieczeństwa, czyli chodniki, przejścia, zatoki. Realizowanych było także 16 zadań w ramach RPO – Lubuskie. Jedno zadanie z EWT,

rozpoczęliśmy budowę ronda w Gubinie wraz z dojazdem do granicy państwa. 7 inwestycji z RPO zostało zakończonych, z czego 2 obwodnice: Rzepin i Dreddenko, pozostałe to Trzemeszno Lubuskie na drodze 137, kolejna kontynuacja drogi 138, most na rzece Warcie w Skwierzynie, rozbudowa w Radnicy 276 droga, ulica Żagańska w Iłowej i dwie obwodnice, o których tu wspomniałem. Łączne dofinansowanie z RPO to było ponad 55 milionów zł. Tu kilka przykładów, żeby Państwo zobaczyli jak wygląda inwestycja. Staraliśmy się te same miejsca wybrać, przed realizacją i po realizacji. To jest Trzemeszno Lubuskie na drodze 137, droga 138, most na Warcie w Skwierzynie, Radnica, widać jak droga była zdegradowana, nie było chodników, były koleiny, widać jak droga wygląda po przebudowie. Iłowa, ulica Żagańska, tu przed nie mamy, bo tu las był wcześniej. Rzepin i Dreddenko to są zdjęcia po realizacji. Kolejnych 9 inwestycji będzie realizowanych w tym roku. To jest kontynuacja, to są tematy, w których są już umowy podpisane z wykonawcami i one są w realizacji. Także nie wiem czy tu wymienić. To jest też kilka przykładów z realizacji tegorocznych inwestycji, które w zeszłym roku rozpoczęły swoją realizację, droga 130, Rzepin-Ośno Lubuskie, to jest odcinek w trakcie realizacji. Estakada, tutaj chciałbym tylko powiedzieć, że wykonawca już zaczął pierwsze prace na estakadzie, roboty wróciły. Nowy wykonawca, którego wybraliśmy jest już na budowie, zorganizował się i zaczyna realizować, kontynuować w sumie tą inwestycję, która została przerwana z powodu nierzetelnego wykonawcy, którego musieliśmy usunąć z placu budowy. To jest most na drodze 276 w Przetocznicy, bardzo ładny obiekt, to jest moment jeszcze przed łukiem, który był montowany, ale myślę, że jak Państwo będziecie jechali, na razie z boku będzie go widzieć starym śladem. Prezentuje się naprawdę okazale. Jeśli chodzi o największy nasz projekt unijny i w ogóle historyczny, który realizujemy, to jest most na rzece Odrze wraz z dojazdami. A o problemach, które mamy z rzędną i z WWŻ, Pani Marszałek Polak w swojej prezentacji powiedziała. Ja potwierdzam ten fakt, oczekujemy na ostateczne stanowiska ministra w zakresie skrajni żeglownej, a także poziomu WWŻ, tj. tak zwana Wielka Woda Żeglowna, która w związku z planami kanalizacji Odry jest w tej chwili obliczana na nowo. Musimy znać rzędną, żeby dalej proces projektowy prowadzić. Problemy jakie przysparza prom Państwu są znane, nie będę ich powtarzał. Tak wygląda na tle, tutaj na żółto te trójkąty to są planowane miejsca lokalizacji stopni wodnych, które determinują i mają wpływ na nasz obiekt. Tutaj jest węzeł Klenica i Młynkowo i na czerwono jest zaznaczony przebieg nowej drogi wraz z obiektem przez Odrę. To jest kolejne zadanie z tytułowych, widać jak droga była tutaj zdegradowana, jak wygląda po przebudowie. Cisów, granica powiatu droga 297, w sumie nasza jedna z najbardziej obciążonych dróg wojewódzkich, która prowadzi ruch w kierunku A4 i drogi 18, żeby nie wywoływać emocji, że to jest A18. To jest Wrociszów, droga dalej 297, kolejna inwestycja na tej drodze. To jest temat, który właśnie w Gubinie jest realizowany z EWT, czyli odcinek drogi do granicy. Oczywiście, jak co roku, staramy się pozyskiwać dotacje z jednostek samorządu terytorialnego, jak co roku oczywiście się to udaje, samorządy dofinansowują zadania. Przede wszystkim są to zadania polegające na poprawie bezpieczeństwa ruchu

drogowego, czyli te drobniejsze, mniej kosztowe inwestycje, chociaż one są coraz bardziej kosztowne, niestety jeżeli chodzi o inwestycje związane z układaniem bruków, to one sięgają już kwot niebotycznych. Ostatnio usłyszałem od wykonawcy, że z podwykonawcami nie można rozmawiać, jeśli chodzi o metr bieżący krawężnika 100 zł netto, metr kwadratowy chodnika z polbruku również rozmowy zaczynają się od 100 złotych za metrów kwadratowy netto. Potwierdzam, że mamy trudności ze znalezieniem w cenach, które my liczymy wykonawców na chodniki. Korzystamy ze wszelkich możliwych źródeł dofinansowania, a także z rezerwy subwencji ogólnej z Ministerstwa Infrastruktury i to jest obiekt w Wędrzynie, który został zrealizowany przy udziale tego dofinansowania. Łącznie środki zewnętrzne, które województwo pozyskało, to jest ponad 46 milionów, z czego oczywiście środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego stanowią największą część. Po za tą działką związaną z inwestycjami oczywiście jest bieżące utrzymanie, które jest równie ważne, czyli zimowe, letnie i wszystkie te zabiegi, które staramy się wykonywać w ramach dostępnych środków, tak aby bezpieczeństwo na drogach było zachowane. Tutaj kwota ponad 22 miliony. Udało nam się zakupić, dzięki zaoszczędzonym środkom, 3 ciągniki wyposażone w kosiarki. Jest to nasz sprzęt i nasi pracownicy będą wspomagali akcją koszenia, więc jakość koszenia na pewno się poprawi, bo my będziemy częściowo realizować to zadanie. Wymieniamy ten sprzęt związany z pługami oraz z piaskarko-solarkami, tak więc 4 pługi i 5 piaskarko-solarek zostało zakupionych. Wymieniamy te najstarsze sprzęty, którymi dysponujemy, ponieważ one pracują w ekstremalnych warunkach i podlegają degradacji. Wydatki na zimę w skali do 2010 do 2017, czyli materiały, to oczywiście przede wszystkim piasek, sól kosztowały nas prawie 2 miliony w 2017 i prawie 5 milionów utrzymanie, oczywiście to jest zima 2016-2017 i ta która była 2017-2018, ujęte w jednym roku 2017. Jeśli chodzi o inwestycje, które w tym roku w ramach RPO planujemy czy realizujemy, to o tych które kontynuujemy to już powiedziałem, czyli ich nie będę wymieniał. Do rozpoczęcia są kolejne inwestycje, 13 zadań. Część już ma dofinansowanie, część jest po przetargach. Także sukcesywnie, jak tylko dokumentacja projektowa do nas splywa, zgłaszamy gotowość do wezwania, składamy taki dokument i składamy wniosek aplikacyjny i oczekujemy na dofinansowanie, a w między czasie ogłaszamy przetargi i w momencie otrzymania dofinansowania podpisujemy umowy z wykonawcami robót budowlanych. Także ja dziękuję za uwagę i oczywiście jestem do dyspozycji jeśli chodzi o pytania.

Przedstawiona informacja stanowi załącznik nr 19 do protokołu.

Opinia Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa stanowi załącznik nr 20 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Pan Dyrektor miał się odnieść ewentualnie do tych interpelacji, tak antycypowała Pani Marszałek Makarska.

Dyrektor Zarządu Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze Paweł Tonder: Już się odnoszę. Jeśli chodzi o drogę 276 i koszenie pobocza to oczywiście, nie pamiętałem tego, ale zadzwoniłem i 23 maja droga 276 będzie koszona. Ogólnie wszystkie koszenia chcemy do czerwca wykonać. Później następne na wrzesień, oczywiście nie robimy tego na samym początku, dwa razy to robimy. Tam gdzie mamy swojego unimoga czy swój sprzęt będziemy kosić częściej i oczywiście te miejsca niebezpieczne, czyli trójkąty widoczności na skrzyżowaniach i zjazdach również będą utrzymywane częściej niż dwa razy do roku. Pani Radna Gośniowska pytała o te drzewa przy 278. Tam drzew jest bardzo dużo, będziemy sukcesywnie, te które zagrażają bezpieczeństwu, bo wszystkich nam się nie uda utrzymać, część też będzie wyciętych przy inwestycji, którą planujemy, sukcesywnie te drzewa są badane. Oczywiście jak przychodzą do nas sygnały, bo pracownicy robią objazdy techniczne, ale skupiają się przede wszystkim na stanie drogi i nie są w stanie też widzieć wszystkiego co się dzieje na drzewie, więc jak już są jakieś sygnały to my też jesteśmy wdzięczni za takie sygnały i możemy reagować.

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: Ja, jeśli mogę, bardzo dziękuję za tą troskę, ja sobie zdaję sprawę i pewnie większość z mieszkańców, to są ogromne koszty, jeśli chodzi o pielęgnację zieleni. Ja tam po prostu obserwowałam te drzewa, że tak się wyrażę i tam nie wszystkie wymagają podcięcia. Jednak rolnicy zgłaszają, że taki koszt, na przykład utraty lusterek w kombajnach czy tam innych maszynach rolniczych, to dla nich jest znaczny koszt. Z tego względu prośba jest taka, żeby ewentualnie wskazać takie miejsca i takie obszary, odcinki gdzie te gałęzie rzeczywiście są zagrożeniem bezpieczeństwa. To taka prośba. Jeżeli j mogę dopytać, jednocześnie przy tym punkcie, nie wiem jak to wygląda, jak to się odbywa. Jeżeli jest wykonawca, to była firma Eurovia, to jest też 278, wiem, że tam jest taki okres, który wymaga reklamacji, tam są takie fragmenty drogi, która była budowana już jakiś czas temu, które nie wiem czy to sukcesywnie co rok, czy co dwa, były poddane badaniom w ramach takiej reklamacji, tam są liczne takie pęknięcia. Więc ja tylko chciałam zwrócić uwagę na to, nie wiem czy w formie interpelacji, czy można jeszcze wykorzystać ten czas ochronny tych reklamacji? Czy to już minęło? I to jest też odcinek 278 w okręgu tego ronda przy kościele w Przyczynie Górnej, tam mieszkańcy zgłaszają, że są pęknięcia. One były w jakiś sposób łatanie, że tak się wyrażę, ale jednak nadal są.

Dyrektor Zarządu Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze Paweł Tonder: Oczywiście my robimy przeglądy jeżeli mamy okres gwarancji. W tamtym czasie to było 5 lat, nie więcej, chyba ten okres gwarancji już się skończył. Ale to muszę sprawdzić, bo nie pamiętam kiedy dokładnie on mija. Jeżeli jest to my oczywiście przed ukończeniem takiej gwarancji robimy przegląd końcowy, kompleksowy

i wykonawca, jeżeli jest podstawa, żeby żądać od niego w ramach udzielonych gwarancji, działań, takie działania podejmuje.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dobrze, teraz z kolejności zgłoszeń Pani Radna Anna Chinalska. Rozumiem, że Pani Radna Małgorzata Gośniowska-Kola wyczerpała swoje wątpliwości. Pani Radna Anna Chinalska, potem Pan Radny Zbigniew Kołodziej.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Chinalska: Ja chciałam się zapytać Pana Dyrektora w kwestii zadań planowanych do rozpoczęcia w 2018 roku. Chodzi mi tu o punkt 2: Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 138 na odcinku od drogi krajowej 29 do Debrznicy i to jest etap drugi. Przetarg został ogłoszony i otwarte będą oferty w maju tego roku. Pięknie jest wykonana ta droga pomiędzy miejscowościami i zostały tutaj wioski, czyli: Siedlisko, Trzebiechów, Pliszka i Debrznica i tam wymagałaby remontu takiego, jak między miejscowościami. Czy to są realne terminy, że w tych miejscowościach będzie wykonany chodnik i droga, czyli dywanik asfaltowy? W Trzebiechowie jest tragicznie, żeby przejechać Trzebiechów, bo tam na bruku jest jeszcze gruba warstwa piasku, w którym są dziury. Po prostu tam jest strasznie. Kiedy będzie możliwe i czy może grozić to, że zabraknie środków na dokończenie tej drogi właśnie w tych miejscowościach? Ja się naprawdę tego obawiam. Droga dalej jest piękna, a tu bardzo ślimaczą się te prace.

Dyrektor Zarządu Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze Paweł Tonder: Już odpowiadam. Jeśli chodzi o ten przetarg, to dotyczy on tych czterech miejscowości. Czyli ten przetarg jest ogłoszony na te miejscowości, które Pani tutaj wymieniła. W ramach tych zadań będą realizowane naprawę kompleksowe rozbudowy tej drogi, ponieważ każda z tych miejscowości wymagała uzyskania zgody ZRID, każda dokumentacja była realizowana, dlatego też to trwało. W między czasie zmieniły się nam jeszcze przepisy rozporządzenia więc musieliśmy o jedną klasę wyżej pójść do góry, czyli z klasy Z do klasy G. Ponieważ rozporządzenia na etapie projektowania zostały zmienione i nie przewidywały dla rozpoczętych dokumentacji takiego podejścia bardziej liberalnego, czyli żeby one były projektowane tak jak były rozpoczęte. Musieliśmy zmienić ten projekt. To zawsze jest skomplikowane przy inwestycjach w miejscowości, ponieważ musimy dochować szerokości pasa tam, gdzie to jest możliwe. Taka jest interpretacja na dzień dzisiejszy naszej administracji budowlanej. Ale wszystkie ZRID-y mamy, także przetarg jest ogłoszony i termin będzie przesunięty na czerwiec, na początek czerwca, otwarcia, ponieważ uzupełniamy jeszcze dokumentację. Zgłosiliśmy gotowość do wezwania do naboru, także czekamy też na ogłoszenie wezwania, ponieważ my nie startujemy w konkursie, tylko mamy wezwania do składania wniosków z Unii Europejskiej, z RPO. Jak taki nabór będzie ogłoszony, złożymy wnioski, w między czasie

przetarg będziemy kontynuować. Jeśli chodzi o środki, mamy zapewnione 11,5 miliona. Jak widać są to koszty policzone w oparciu o aktualne ceny rynkowe, ale ja nie jestem w stanie przewidzieć czy zmieścimy się w tych pozycjach, czy nie, dlatego że w każdej z tych miejscowości występują roboty brukowe, a tak jak wspomniałem na bruki albo ciężko znaleźć podwykonawców, albo są to bardzo wysokie stawki, które determinują też stawki, które oferują nam wykonawcy robót. Po otwarciu będziemy wiedzieli jakie są to środki i czy nam wystarczy.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Chinalska: Czy jest szansa skończenia tych robót w przyszłym roku?

Dyrektor Zarządu Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze Paweł Tonder: One planowane są do końca 2019.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Chinalska: Czy to prawda, że tam Konserwator Zabytków na ten mur, który tam jest, jest jakaś przeszkoda z jego strony? Czy to jest prawda? W Debrznicy?

Dyrektor Zarządu Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze Paweł Tonder: Tak w Debrznicy. Ten folwark, po prawej stronie, w stronę Torzymia. Dokumentacja była opiniowana przez Konserwatora i on wie, że my ten element będziemy chcieli rozbierać. Bardziej spodziewam się, powiedzmy na razie, protestów ze strony właściciela tej nieruchomości, który inwestował tam w czasie, kiedy my wiedzieliśmy i on też wiedział, że będziemy chcieli to rozbierać. Więc ZRID jest, ale od każdej decyzji jak wiadomo można złożyć odwołanie, więc zobaczymy jak to tutaj będzie. Bardziej się spodziewam kłopotów nie ze strony Konserwatora Zabytków, ale właściciela nieruchomości.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. Pan Radny Zbigniew Kołodziej.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Jan Kołodziej: Panie Dyrektorze, chciałbym się zapytać, jak na dzień dzisiejszy wygląda sprawa inwestycji w miejscowości Chociule, a wiem, że był problem z dokumentacją? Czy już się poprawiło? Jak również zaawansowanie jeśli chodzi o projekt budowy drogi od Podmokli Wielkich do Chlastawy? Mówię o obwodnicy. Wiem, że było kilka koncepcji, jak to wygląda? Dziękuję.

Dyrektor Zarządu Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze Paweł Tonder: Jeśli chodzi o Chociule, to niestety wykonawca, który zbiera dla nas dokumentację, nie robi tego w sposób zadawalający. Ale jesteśmy już tak daleko z tym projektem, że rozwiązywanie z min umowy, nie jest z żadnego punktu widzenia korzystne. Więc tutaj ciężko mi jest określić, bo wykonawca mówi jedno a robi drugie. Mamy nadzieję, że do końca roku ZRID będzie uzyskany. Niestety tam wchodzi nowa nieruchomości, ponieważ jego geodeta źle przygotował podziały nieruchomości. Nowy geodeta wyciągnął mapy z 1950 roku, które pokazują inne przebiegi, które się potwierdziły. Także wraca tak naprawdę do mapy, do celów projektowych i projektu podziału, który musi poprawić. Niestety wchodzi nowa nieruchomości, więc nowa środowiskowa. Na szczęście jest to odcinek do kilometra, więc to powinno szybko mu się udać załatwić, bo będzie odmowa wydania takiej środowiskowej, ponieważ do kilometra nie jest ona wymagana. Jeśli chodzi o Kosieczyn – Chlastawę to koncepcja zastała przygotowana i na tą chwilę poszukujemy, jeżeli się takowe pojawiają, oszczędności w ramach programu naszego inwestycji priorytetowych.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. Pani Radna Grażyna Dereń.

Radna Województwa Lubuskiego Grażyna Dereń: Jeszcze mam zapytanie w kwestii drogi wojewódzkiej, która jest teraz robiona, Rzepin – Osno Lubuskie 134. Super to wygląda, nawierzchnia tak solidnie zdjęta i to co jest położone, te dywaniki to naprawdę super. Tylko mamy tam problem teraz z ruchem, ponieważ jest światło a jadą tamtędy tiry, bo jednocześnie w tym samym terminie, do 22 maja, jest robiony przejazd kolejowy w Kowalowie. Tam mamy masakrę. Moje pytanie dotyczy tego, w jakim terminie ma być zrobiona ta droga i czy są przewidziane kary umowne, jeżeli wykonawca nie wywiąże się z terminu? Z tego względu, że jak rozpoczęta zastała jej modernizacja stała tablica, był zrobiony odcinek 100 metrowy a później przez 3 miesiące absolutnie nic się nie działo. Teraz prace dynamicznie trwają, także w związku z tym moje pytanie, czy przewidziane są kary umowne jeżeli nie wywiążą się z terminu? Dziękuję.

Dyrektor Zarządu Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze Paweł Tonder: W każdej naszej umowie za nieterminową realizację zadania są przewidziane kary umowne. Ale wykonawca ma termin do przyszłego roku dla wykonania tego zadania, także ma jeszcze sporo czasu. Rozmawialiśmy z firmą, to jest firma Strabag, jej plan i harmonogram przewiduje, i firma chce zrobić wszystko by w tym roku tą inwestycję zakończyć. Oczywiście musimy się z nią wtedy porozumieć jeżeli chodzi o płatności, bo 4 miliony mamy przewidziane na rok przyszły, ale to są środki unijne i jeżeli byłaby taka wola i ten harmonogram zostanie przez nich potwierdzony na 100%, że kończyliby w tym roku, wtedy będziemy

występować i prosić o przyspieszenie przeniesienia środków unijnych z przyszłego roku na ten rok. Tam wkład własny z budżetu województwa jest bardzo niewielki, więc jeżeli potwierdzi mi wykonawca na 100%, że będzie chciał skończyć w tym roku, to wtedy będziemy takie starania czynić żeby tak to zrobić.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. Panie Dyrektorze, ja może nie inwestycyjną, ale taką koncepcyjną. Ponieważ, jak wiem Pan Dyrektor Langer zbiera pomysły projektowe na przyszłe lata i wcale nie twierdzi, że jest ich za dużo, nawet mówi, że jest ich za mało. Ja mam taką propozycję, prośbę, o której kiedyś już tutaj mówiłem, na styku skrzyżowania dróg wojewódzkich z drogą krajową 285, 289, obie prowadzą od Gubina, przez obwodnicę Gubina. Liczba wypadków śmiertelnych i wypadków z bardzo dużą liczbą ofiar w ostatnich latach, mówię o tym, że jest to jedno z groźniejszych miejsc. Skoro jest to skrzyżowanie dwóch dróg, może warto by zaplanować jakieś środki na opracowanie jakieś koncepcji, z Panem Dyrektorem Langerem, żeby przygotować na przyszłe lata dwa ronda na tych skrzyżowaniach, bo widać, że liczba wypadków z bardzo dotkliwymi skutkami na tych skrzyżowaniach wzrasta. I przy wzroście natężenia ruchu, a tak będzie, bo z niemieckiej strony będzie zrobiony bajpas do autostrady w kierunku Drezna w najbliższych latach, że od tego nie uciekniemy. Chodzi o to, żeby wyasygnować jakieś środki na opracowanie choćby koncepcji dla obu rond na skrzyżowaniu dróg 285 z 289. Niech to będzie inicjatywa z Państwa strony może. Tak, czy inaczej chodzi o to żeby zaplanować środki niewielkie na przygotowanie dokumentacyjne dla tego zadania, bo tam jest miejsce na to. Naprawdę kolejne tragedie nie są nam w tym miejscu potrzebne. Dziękuję bardzo. Z resztą sam o mało nie straciłem życia na tym skrzyżowaniu na znaku stop. Wiem, że tam rzeczywiście sytuacja jest tragiczna.

Dyrektor Zarządu Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze Paweł Tonder: Przyjmuję tą informację, zapoznam się ze statystyką wypadków jakie tam są i rozeznam temat. Spotykam się czasami z Dyrektorem Langerem więc mogę też z nim porozmawiać. Generalna, jako taka, dysponuje środkami na poprawę tzw. miejsc niebezpiecznych i wiem, że kilka skrzyżowań, rond w województwie lubuskim projektują. Nie wiem czy mają to ujęte w swoim programie, czy nie. Nie odpowiem, muszę rozeznac temat.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo za przyjęcie tej sugestii. Szanowni Państwo, jeśli nie ma innych pytań, to rozumiem, że Sejmik informację do wiadomości przyjął. Dziękujemy za Pana solidną robotę bo jej efekty widać na drogach, po których jeździmy. Dziękuję bardzo. I trzymamy kciuki za te wszystkie rozstrzygnięcia inwestycyjne, znalezienie wykonawców.

Dyrektor Zarządu Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze Paweł Tonder: Dziękuję bardzo.

Punkt 13.

Ocena sytuacji na lubuskim rynku pracy i realizacji zadań w zakresie polityki rynku pracy w ramach Lubuskiego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Pan Dyrektor Łukasz Chudziak jest, nawet chciałby mówić. Jeśli będą jakieś pytania to Pana Dyrektora zagospodarujemy do odpowiedzi. Czy są pytania Państwa Radnych do tego punktu? Pan Radny Klaudiusz Balcerzak ma pytanie. Proszę zadać pytanie, Pan Dyrektor będzie odpowiadał. My ten materiał mamy, zapoznaliśmy się z nim.

Informacja nt. oceny sytuacji na lubuskim rynku pracy i realizacji zadań w zakresie polityki rynku pracy w ramach Lubuskiego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia stanowi załącznik nr 21 do protokołu.

Opinia Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa stanowi załącznik nr 22 do protokołu.

Radny Województwa Lubuskiego Klaudiusz Balcerzak: Drodzy Państwo, ciągle mówimy o rynku pracy, ciągle mówimy o spadku bezrobocia. Właściwie jesteście zachwyceni, ale głęboko nie analizujemy sytuacji, dlaczego ona jest. Ja mam takie pytanie do Pana Dyrektora, proszę mi odpowiedzieć, ile Lubuszan wyjechało za granicę, ale to już na takiej głębokiej analizie? Drugie pytanie, ile u nas, w końcu pracuje obcokrajowców? Trzecie pytanie, Pani Marszałek ostatnio powiedziała, że trzeba wszystko zrobić, żeby rozwinąć szkolnictwo zawodowe. Też jestem za tym, bo zabraknie nam rąk, już brakuje, wszyscy mówią, że nie ma. Gdyby nie Ukraińcy to nie byłoby komu pracować w naszym województwie. Właściwie to są pytania, na które proszę mi odpowiedzieć, jak nie dzisiaj to na piśmie, taką głęboką analizę. I jeszcze jedno, Drodzy Państwo, nic się nie bierze z przypadku. Dlaczego jest mniejsze bezrobocie, bo ludzie wyszli z szarej strefy, zrozumieli, że nie chcą dostawać płacy pod stołem, tylko chcą normalnie zarabiać żeby budować swoją przyszłość emerytury i renty. To jest zrozumiałe. Dlaczego wzrosły płace? To jest ten sam powód. Wcale aż tak mało nie zarabiamy, znam kilka firm, które mówią nie, koniec my chcemy oficjalnie zarabiać. Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Na część pytań Pana Radnego Balcerzaka odpowiedział sam Pan Radny Balcerzak, ale na te, na które nie odpowiedział proszę spróbować udzielić odpowiedzi.

Wicedyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze ds. rynku pracy i doradztwa zawodowego Łukasz Hudziak: Witam Szanownych Państwa. Przede wszystkim na większość podstawowych pytań, które zadał Pan Radny Balcerzak próbowaliśmy już znaleźć odpowiedź na Komisji Gospodarki. Nie w moich kompetencjach jest odpowiadać na pytanie – ilu Ukraińców pracuje w Województwie Lubuskim, ponieważ nie jest w stanie tego nikt policzyć. Jesteśmy w stałym kontakcie z takimi instytucjami, jak ZUS czy Wojewódzki Urząd Lubuski i nie jesteśmy w stanie tego na dobrą sprawę policzyć. Możemy policzyć ile zostało wydanych zezwoleń na pracę i w tym roku mogę Panu powiedzieć to, co już mówiłem na Komisji Gospodarki, że zeszły rok zamknął się liczbą 80 tys., a w tym roku na dzień 18 maja, bo tak sprawdziłem w systemie, było tych zezwoleń wydanych już 19.700. Także ta tendencja, można powiedzieć, jest nadal wzrostowa. To jest wszystko co mam tutaj do powiedzenia i innej odpowiedzi Panu nie udzielę na to pytanie.

Radny Województwa Lubuskiego Klaudiusz Balcerzak: Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Proszę zwrócić uwagę, wydanie pozwolenia na pracę nie wiąże się zawsze z tym, że wnioskujący je zrealizuje, czyli ktoś dostaje pozwolenie, a jedzie pracować gdzie indziej, bądź nie wykorzystuje tego. Część pracuje na czarno, tak jak część Polaków pracuje na czarno gdziekolwiek w Europie. Tak samo często Polacy pracują na czarno, jak Ukraińcy w Polsce.

Radny Województwa Lubuskiego Klaudiusz Balcerzak: To nie prawda. Już za granicą Polacy nie pracują na czarno. Proszę tak nie mówić.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Panie Radny Balcerzak, nie będziemy się wymieniać nazwiskami, ale ja znam wielu pracujących na czarno w Niemczech, nawet w tej chwili. Dziękuję bardzo. Szanowni Państwo, jeśli nie ma innych pytań, ja tylko chcę powiedzieć, bo ja o tym mówiłem, że na wniosek Pana Janusza Jasińskiego, Prezesa Organizacji Pracodawców Ziemi Lubuskiej, chciałem by temat dotyczący rynku pracy, szczególnie udziału w nim obcokrajowców stał się przedmiotem debaty na Sejmiku. Zwróciłem się o to do Pani Minister Rafalskiej, by przy udziale reprezentantów tego resortu to się odbyło. Ale ja rozumiem, że w tej chwili z przyczyn obiektywnych ma inne troski na głowie. Mimo jej odpowiedzi pozytywnej, że chce rozmawiać na ten temat jakie jest wyobrażenie, to na razie nie wiem czy się uda do końca kadencji taką debatę odbyć, która byłaby skierowana czy kierowana na wniosek pracodawców Ziemi Lubuskiej. Ale ja nie ustaję, rozmawiałem z Radnym Kościkiem, który mi obiecał, że będzie też starał się przekonywać Panią Minister. Tak, czy

inaczej chodzi o to, by ją zakończyć chociażby tak, jak wówczas w Wiejcach. Jak Państwo pamiętacie odbyliśmy bardzo rzeczową dyskusję na ten temat, która jednak pokazała złożoność tych wniosków. Potwierdzam Panu, że ten temat jest ważny, bo on dotyczy przyszłości rynku pracy, nie tylko województwa lubuskiego, ale także Polski.

Radny Województwa Lubuskiego Klaudiusz Balcerzak: Można jeszcze chwileczkę Panie Przewodniczący?

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Można.

Radny Województwa Lubuskiego Klaudiusz Balcerzak: Proszę Pana, Drodzy Państwo, to jest ważny temat. Jest Fundusz Aktywizacji Zawodowej Bezrobotnych, ja się z tym zgadzam. Trzeba wszystko to robić. Na zachodzie uruchomiono fundusz dla emerytów, którzy jeszcze są czynni zawodowo. Pytanie do Dyrektora, czy też, bo w końcu mają kontakty z Ministerstwem, czy takie propozycje wynikają z działań Urzędu Pracy? Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dobrze, to może zakończmy ten punkt. Jeszcze jest punkt 14 – Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia, to pan w ramach tego drugiego punktu odpowie. Czy do tego pierwszego są pytania? Jeśli nie, to rozumiem, że Sejmik do wiadomości przyjął ocenę sytuacji na lubuskim rynku pracy.

Punkt 14.

Realizacja Lubuskiego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2017.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Jednocześnie proszę powiedzieć, czy zabiega Pan o to, o co pytał Pan Radny Klaudiusz Balcerzak.

Informacja nt. realizacji Lubuskiego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2017 stanowi załącznik nr 23 do protokołu.

Wicedyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze ds. rynku pracy i doradztwa zawodowego Łukasz Hudziak: Funduszy, jako takich Ministerstwo, przynajmniej póki co, nie planuje uruchamiać. Dodam tylko, że jasno wynika ze statystyk Powiatowego Urzędu Pracy, że pracodawcy nie są zainteresowani osobami starszymi. Zresztą to nawet dzisiaj padło, że 50-latkowie do Policji czy Straży

Pożarnej już też się nie nadają. I mimo tych wakatów nikt nie jest zainteresowany tymi osobami. Przykro mi bardzo, ale tak to niestety wygląda. Większość pracodawców nie chciałaby mieć 70-letniego pracownika gdzieś tam u siebie zatrudnionego. Jeżeli by chcieli to te osoby są do wyjęcia ze statystyk i urzędów. Tak to niestety wygląda, mamy tego świadomość. Jesteśmy w stałym kontakcie z pracodawcami i wiem jak to wygląda z ich punktu widzenia.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Po za tymi, którzy pracują umysłem, wielu księgowych pracuje w wieku powyżej 80 roku życia nawet, wszystko zależy od kwalifikacji. Mówimy o pracownikach fizycznych. Dobrze, ale do tej realizacji Lubuskiego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia w 2017 roku macie Państwo jeszcze jakieś dodatkowe pytania? W obu tych przypadkach: i w tym pierwszym, i w tym drugim pozytywną opinię wyraziła Komisja Gospodarki i Rozwoju Województwa. Nie ma w prawdzie Pana Wacława Jana Maciuszonka, ale rozumiem, że Pani Przewodnicząca Małgorzata Gośniowska-Kola może to potwierdzić.

Wiceprzewodnicząca Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: Tak zgadza się, jest opinia Komisji Gospodarki, komisja zaopiniowała pozytywnie.

Opinia Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa stanowi załącznik nr 24 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo i życzymy powodzenia i być może, tak jak mówiłem, uda nam się taki temat podjąć na Sejmiku. Jeśli nie ma więcej uwag rozumiem, że Sejmik informację do wiadomości przyjął.

Punkt 15.

Sprawozdanie z realizacji „Programu współpracy Województwa Lubuskiego z organizacjami pozarządowymi w 2017 roku.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Na sali jest Pan Łukasz Porycki – Dyrektor Departamentu Infrastruktury Społecznej. O przedstawienie opinii Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki proszę Przewodniczącą Panią Marię Jaworską.

Sprawozdanie z realizacji „Programu współpracy Województwa Lubuskiego z organizacjami pozarządowymi w 2017 roku stanowi załącznik nr 25 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Maria Jaworska: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 26 do protokołu.

Opinia Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych stanowi załącznik nr 27 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy Państwo macie jakieś pytania do tej informacji? Jeśli nie, to sprawozdanie przyjmujemy do wiadomości.

Punkt 16.

Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej Miastu Gorzów Wielkopolski – druk nr 706/18, wraz z autopoprawką.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Tutaj będzie autopoprawka, ponieważ zmieniła się ustawa o samorządzie województwa. A zatem wprowadzamy autopoprawkę do tej i chyba do innych uchwał Sejmiku, także nie będę czytał, tylko chcę poinformować, że będziemy wprowadzali autopoprawki do uchwał ze względu na zmianę Uchwały o Samorządzie Województwa. Pan Dyrektor Łukasz Porycki jest obecny na sali Sejmiku. Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Nie ma. O przedstawienie opinii Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki proszę Przewodniczącą Panią Marię Jaworską.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 28 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Maria Jaworska: Komisja zaopiniowała projekt uchwały pozytywnie.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 29 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Komisji Pana Tadeusza Pająka.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Tadeusz Pająk: Również komisja zaopiniowała pozytywnie.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 30 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy ktoś z Państwa ma uwagi by Gorzowowi pomóc? Nie ma. Zatem projekt uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej Miastu Gorzów Wielkopolski – druk nr 706/18, wraz z autopoprawką, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za pojęciem uchwały, proszę podnieść rękę i nacisnąć zielony przycisk „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć czerwony przycisk „N”. Kto wstrzymał się, proszę podnieść rękę i nacisnąć niebieski przycisk „?”.

Oddano 22 głosy: 22 głosy były za, nikt nie był przeciwny, nikt się nie wstrzymał.

Stwierdzam, że jednogłośnie, bo Pani Marszałek jest za Gorzowem, jeszcze bardziej niż my wszyscy razem wzięci. Zatem uchwała została podjęta.

Uchwała Nr XLV/689/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Miastu Gorzów Wielkopolski stanowi załącznik nr 31 do protokołu.

Punkt 17.

Podjęcie uchwały w sprawie zmiany uchwały Nr XXIV/224/12 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2012 roku w sprawie utworzenia Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Zielonej Górze – druk nr 708/18, wraz z autopoprawką.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Projekt uchwały z autopoprawką. Na sali jest obecny Pan Jakub Piosik, jest? Pani jest w zastępstwie, miło Panią widzieć. Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Nie ma. O opinię Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych proszę Przewodniczącą Bożenę Krystynę Osińską.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 32 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Bożena Krystyna Osińska : Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 33 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy Państwo Radni mają jakieś wątpliwości, uwagi? Jeśli nie ma, to projekt uchwały w sprawie zmiany uchwały Nr XXIV/224/12

Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2012 roku w sprawie utworzenie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Zielonej Górze – druk nr 708/18, wraz z autopoprawką, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za przyjęciem uchwały, proszę podnieść rękę i nacisnąć zielony przycisk „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć czerwony przycisk „N”. Kto wstrzymał się, proszę podnieść rękę i nacisnąć niebieski przycisk „?”.

W głosowaniu wzięło udział 22 radnych: 22 głosy były za, nikt nie był przeciwny, nikt się nie wstrzymał. Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLV/690/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXIV/224/12 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2012 roku w sprawie utworzenia Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Zielonej Górze stanowi załącznik nr 34 do protokołu.

Punkt 18.

Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Lubuskiego w roku 2018 dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na obszarze województwa lubuskiego – druk nr 709/18, wraz z autopoprawką.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Projekt uchwały z autopoprawką. Na sali jest Pan Łukasz Porycki – Dyrektor Departamentu Infrastruktury Społecznej. Czy są jakieś wystąpienia klubowe w tej sprawie? Nie ma. O przedstawienie opinii Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki proszę Przewodniczącą Panią Marię Jaworską.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 35 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Maria Jaworska: Opinia komisji pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 36 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję uprzejmie. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącą Komisji Pana Tadeusza Pajaka.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Tadeusz Pająk: Komisja zaopiniowała pozytywnie projekt uchwały.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 37 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję uprzejmie. Czy Państwo Radni mają jakieś pytania, uwagi? Jeśli nie, to projekt uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Lubuskiego w roku 2018 dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na obszarze województwa lubuskiego – druk nr 709/18, wraz z autopoprawką poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za pojęciem uchwały, proszę podnieść rękę i nacisnąć zielony przycisk „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć czerwony przycisk „N”. Kto wstrzymał się, proszę podnieść rękę i nacisnąć niebieski przycisk „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych: 22 głosy za, nikt nie był przeciwny, 1 głos wstrzymujący.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLV/691/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. zmieniająca uchwałę w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Lubuskiego w roku 2018 dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na obszarze województwa lubuskiego stanowi załącznik nr 38 do protokołu.

Punkt 19.

Podjęcie uchwały w sprawie określenia Programu ochrony środowiska przed hałasem dla dwóch odcinków dróg wojewódzkich nr 137 w m. Międzyrzecz oraz nr 296 w m. Żagań – druk nr 707/18, wraz z autopoprawką.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Projekt uchwały z autopoprawką. Na sali obecny jest Pan Artur Malec – Dyrektor Departamentu Środowiska. Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Nie ma. O przedstawienie opinii Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska proszę Przewodniczącego Komisji Pana Zbigniewa Jana Kołodzieja.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 39 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska Zbigniew Jan Kołodziej: Komisja pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały. Dziękuję.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 40 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy Państwo Radni mają jakieś pytania, uwagi? Nie ma. Projekt uchwały w sprawie określenia Programu ochrony środowiska przed hałasem dla dwóch odcinków dróg wojewódzkich nr 137 w m. Międzyrzecz oraz nr 296 w m. Żagań – druk nr 707/18, wraz z autopoprawką, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych: 23 głosy za, nikt nie był przeciwny, nikt się nie wstrzymał.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLV/692/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie określenia Programu ochrony środowiska przed hałasem dla dwóch odcinków dróg wojewódzkich nr 137 w m. Międzyrzecz oraz nr 296 w m. Żagań stanowi załącznik nr 41 do protokołu.

Punkt 20.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania statutu Wojewódzkiemu Ośrodkowi Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Zielonej Górze – druk nr 710/18, wraz z autopoprawką.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Projekt uchwały z autopoprawką. Na sali obecny jest Pan Roman Bąk – Dyrektor Departamentu Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego. Czy są wystąpienia klubowe? Nie ma. O przedstawienie opinii Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa proszę Wiceprzewodniczącą Panią Małgorzatę Gośniowską-Kolę.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 42 do protokołu.

Wiceprzewodnicząca Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 43 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. Czy Państwo Radni mają jakieś pytania? Nie ma. Projekt uchwały w sprawie nadania statutu Wojewódzkiemu Ośrodkowi Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Zielonej Górze – druk nr 710/18, wraz z autopoprawką, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych: 22 głosy za, nikt nie był przeciwny, 1 głos wstrzymujący. Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLV/693/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie nadania statutu Wojewódzkiemu Ośrodkowi Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Zielonej Górze stanowi załącznik nr 44 do protokołu.

Punkt 21.

Podjęcie uchwały w sprawie powierzenia Gminie Czerwieńsk prowadzenia części zadania publicznego Województwa Lubuskiego w zakresie budowy ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 279 w Leśniowie Wielkim – druk nr 711/18, wraz z autopoprawką.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Projekt uchwały z autopoprawką. Na sali obecny jest Pan Sławomir Kotylak – Dyrektor Departamentu Infrastruktury i Komunikacji. Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Nie ma. O przedstawienie opinii Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa proszę Wiceprzewodniczącą Komisji Panią Małgorzatę Gośniowską-Kolę.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 45 do protokołu.

Wiceprzewodnicząca Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: Opinia Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 46 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. Kto z Państwa Radnych ma jakieś pytania, uwagi? Nikt. Projekt uchwały w sprawie powierzenia Gminie Czerwieńsk prowadzenia części zadania publicznego Województwa Lubuskiego w zakresie budowy ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 279 w Leśniowie Wielkim – druk nr 711/18, wraz z autopoprawką, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych: 23 głosy za, nikt nie był przeciwny, nikt się nie wstrzymał.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLV/694/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie powierzenia Gminie Czerwieńsk prowadzenia części zadania publicznego Województwa Lubuskiego w zakresie budowy ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 279 w Leśniowie Wielkim stanowi załącznik nr 47 do protokołu.

Punkt 21a.

Podjęcie uchwały w sprawie obszaru chronionego krajobrazu o nazwie „Las Żarski” – druk nr 739/18, wraz z autopoprawką.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Projekt uchwały z autopoprawką. Na sali obecny jest Pan Wojciech Kozieja – Dyrektor Departamentu Rolnictwa, Zasobów Naturalnych, Rybactwa i Rozwoju Wsi. Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Nie ma. Proszę o przedstawienie opinii Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska przez Przewodniczącego Komisji Pana Zbigniewa Jana Kołodzieja.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 48 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska Zbigniew Jan Kołodziej: Komisja pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 49 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy Państwo Radni mają jakieś pytanie? Nie ma. Projekt uchwały w sprawie obszaru chronionego krajobrazu o nazwie „Las

Żarski” – druk nr 739/18, wraz z autopoprawką, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych: 23 głosy za, nikt nie był przeciwny, nikt się nie wstrzymał. Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLV/695/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie obszaru chronionego krajobrazu o nazwie „Las Żarski” stanowi załącznik nr 50 do protokołu.

Punkt 22.

Podjęcie uchwały w sprawie dokonania zmian uchwały budżetowej Województwa Lubuskiego na 2018 rok – druk nr 712/18, wersja 2.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Na sali obecna jest Pani Józefa Chalecka – Skarbnik Województwa Lubuskiego. Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Nie ma. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Komisji Pana Tadeusza Pająka.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 51 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Tadeusz Pająk: Opinia komisji jest pozytywna, dotyczy wersji 2. Dziękuję.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 52 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy Państwo Radni mają jakieś pytania? Nie mają. Projekt uchwały w sprawie dokonania zmian uchwały budżetowej Województwa Lubuskiego na 2018 rok – druk nr 712/18, wersja 2, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych: 20 głosów za, nikt nie był przeciwny, 3 głosy wstrzymujące. Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLV/696/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie dokonania zmian uchwały budżetowej Województwa Lubuskiego na 2018 rok stanowi załącznik nr 53 do protokołu.

Punkt 23.

Podjęcie uchwały w sprawie dokonania zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Lubuskiego na lata 2018-2029 – druk nr 713/18, wersja 2.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Na sali obecna jest Pani Józefa Chalecka – Skarbnik Województwa Lubuskiego. Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Nie ma. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Komisji Pana Tadeusza Pająka.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 54 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Tadeusz Pajak: Opinia komisji pozytywna, również wersja 2. Dziękuję.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 55 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy Pan Franciszek Wołowicz ma pytania do tego? Nie. A czy Państwo Radni mają jakieś pytania? Też nie mają. Zatem projekt uchwały w sprawie dokonania zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Lubuskiego na lata 2018-2029 – druk nr 713/18, wersja 2, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych: 20 głosów za, nikt nie był przeciwny, 3 głosy wstrzymujące. Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLV/697/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie dokonania zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Lubuskiego na lata 2018-2029 stanowi załącznik nr 56 do protokołu.

Punkt 23a.

Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Łagów – druk nr 740/18, wraz z autopoprawką.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Projekt uchwały z autopoprawką. Na sali obecny jest Pan Łukasz Porycki – Dyrektor Departamentu Infrastruktury Społecznej. Czy są wystąpienia klubowe? Nie ma. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Komisji Pana Tadeusza Pajaka.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 57 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Tadeusz Pajak: Opinia komisji pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 58 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy Państwo Radni mają jakieś pytania, uwagi? Jeśli nie, to projekt uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Łagów – druk nr 740/18, wraz z autopoprawką, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych: 23 głosy za, nikt nie był przeciwny, nikt się nie wstrzymał.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLV/698/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Łagów stanowi załącznik nr 59 do protokołu.

Punkt 24.

Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie wyznaczenia osób do składu Kapituły „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 714/18 – wycofany.

Punkt 25.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Sławomirowi Kordyjalikowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 693/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 60 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Nie ma. Czy Państwo Radni mają jakieś pytania? Nie mają. Projekt uchwały w sprawie nadania Sławomirowi Kordyjalikowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 693/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych: 19 głosów za, nikt nie był przeciwny, 4 głosy wstrzymujące. Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLV/699/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie nadania Sławomirowi Kordyjalikowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 61 do protokołu.

Punkt 26.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Maciejowi Rafałowi Noskowiczowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 694/18 – wycofany.

Punkt 27.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Konradowi Januszowi Stanglewiczowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 715/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 62 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Czy są pytania Państwa Radnych? Nie ma. Projekt uchwały w sprawie nadania Konradowi Januszowi Stanglewiczowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 715/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych: 19 głosów za, nikt nie był przeciwny, 4 głosy wstrzymujące. Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLV/700/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie nadania Konradowi Januszowi Stanglewiczowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 63 do protokołu.

Punkt 28.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Grażynie Stefanii Walkowiak „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 716/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 64 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Czy Państwo mają jakieś pytania do projektu? Nie ma. Projekt uchwały w sprawie nadania Grażynie Stefanii Walkowiak „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 716/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych: 18 głosów za, nikt nie był przeciwny, 5 głosów wstrzymujących. Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLV/701/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie nadania Grażynie Stefanii Walkowiak „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 65 do protokołu.

Punkt 29.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Ryszardowi Malitowskiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 717/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 66 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Czy są uwagi, pytania Państwa Radnych? Nie ma. Projekt uchwały w sprawie nadania Ryszardowi Malitowskiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 717/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę

podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 21 radnych: 16 głosów za, nikt nie był przeciwny, 5 głosów wstrzymujących. Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLV/702/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie nadania Ryszardowi Malitowskiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 67 do protokołu.

Punkt 30.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Krzysztofowi Baługowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 718/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 68 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Czy są pytania Państwa Radnych? Nie widzę. Projekt uchwały w sprawie nadania Krzysztofowi Baługowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 718/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 22 radnych: 16 głosów za, nikt nie był przeciwny, 6 głosów wstrzymujących. Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLV/703/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie nadania Krzysztofowi Baługowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 69 do protokołu.

Punkt 31.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Andrzejowi Winiszewskiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 719/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 70 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Czy są pytania Państwa Radnych? Nie ma. Projekt uchwały w sprawie nadania Andrzejowi Winiszewskiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 719/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych: 17 głosów za, nikt nie był przeciwny, 6 głosów wstrzymujących. Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLV/704/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie nadania Andrzejowi Winiszewskiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 71 do protokołu.

Punkt 32.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Andrzejowi Grzegorzowi Nawrockiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 720/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 72 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Czy Pan Radny Nawrocki ma pytanie w tej sprawie? Nie ma. Jeśli nie ma, Szanowni Państwo, to projekt uchwały w sprawie nadania Andrzejowi Grzegorzowi Nawrockiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 720/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 21 radnych: 14 głosów za, nikt nie był przeciwny, 7 głosów wstrzymujących. Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLV/705/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie nadania Andrzejowi Grzegorzowi Nawrockiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 73 do protokołu.

Punkt 33.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Markowi Turowskiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 721/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 74 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Czy ktoś z Państwa Radnych ma uwagi bądź pytania? Projekt uchwały w sprawie nadania Markowi Turowskiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 721/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych: 17 głosów za, 1 głos przeciwny, 5 głosów wstrzymujących. Stwierdzam, że uchwałę Sejmik podjął.

Pan Marek Turowski najzacieklej zawsze broni interesów Powiatu Wschowskiego.

Uchwała Nr XLV/706/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie nadania Markowi Turowskiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 75 do protokołu.

Punkt 34.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Izabeli Olimpii Patek „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 722/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 76 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Czy są pytania Państwa Radnych bądź uwagi? Nie ma. Projekt uchwały w sprawie nadania Izabeli Olimpii Patek „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 722/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych: 19 głosów za, nikt nie był przeciwny, 4 głosy wstrzymujące.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLV/707/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie nadania Izabeli Olimpii Patek „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 77 do protokołu.

Punkt 35.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Robertowi Trębowiczowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 723/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 78 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Czy ktoś z Państwa ma pytania, uwagi? Nie ma. Projekt uchwały w sprawie nadania Robertowi Trębowiczowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 723/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych: 16 głosów za, nikt nie był przeciwny, 7 głosów wstrzymujących. Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLV/708/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie nadania Robertowi Trębowiczowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 79 do protokołu.

Punkt 36.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Barbarze Marii Iwlew „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 724/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 80 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Czy ktoś z Państwa Radnych ma uwagi bądź pytania? Nie ma, zatem projekt uchwały w sprawie nadania Barbarze Marii Iwlew „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa

Lubuskiego” – druk nr 724/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”. Wielka propagatorka Parku Mużakowskiego.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych: 16 głosów za, 1 głos przeciwny, 6 głosów wstrzymujących. Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLV/709/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie nadania Barbarze Marii Iwlew „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 81 do protokołu.

Punkt 37.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Grażynie Krzyśko „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 725/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 82 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Czy są uwagi bądź pytania Państwa Radnych? Nie ma, zatem projekt uchwały w sprawie nadania Grażynie Krzyśko „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 725/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 21 radnych: 14 głosów za, 1 głos przeciwny, 6 głosów wstrzymujących. Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLV/710/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie nadania Grażynie Krzyśko „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 83 do protokołu.

Punkt 38.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Ryszardowi Patalasowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 726/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 84 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Czy są pytania Państwa Radnych? Nie ma. Projekt uchwały w sprawie nadania Ryszardowi Patalasowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 726/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych: 16 głosów za, 1 głos przeciwny, 6 głosów wstrzymujących.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLV/711/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie nadania Ryszardowi Patalasowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 85 do protokołu.

Punkt 39.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Tomaszowi Marianowi Rybarczykowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 727/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 86 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Czy są pytania Państwa Radnych? Nie ma. Projekt uchwały w sprawie nadania Tomaszowi Marianowi Rybarczykowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 727/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych: 17 głosów za, nikt nie był przeciwny, 6 głosów wstrzymujących.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLV/712/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie nadania Tomaszowi Marianowi Rybarczykowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 87 do protokołu.

Punkt 40.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Stowarzyszeniu Artystów Współczesnej Kultury Ludowej „Wierzbiczanki” „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 728/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 88 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Czy Państwo Radni mają jakieś pytania? Nie ma. Projekt uchwały w sprawie nadania Stowarzyszeniu Artystów Współczesnej Kultury Ludowej „Wierzbiczanki” „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 728/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych: 23 głosy za, nikt nie był przeciwny, nikt się nie wstrzymał.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLV/713/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie nadania Stowarzyszeniu Artystów Współczesnej Kultury Ludowej „Wierzbiczanki” „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 89 do protokołu.

Punkt 41.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Kołu Łowieckiemu „Żuraw” Brójce „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 729/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 90 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Nie ma. Czy są pytania, uwagi Państwa Radnych? Nie ma. Projekt uchwały w sprawie nadania Kołu Łowieckiemu „Żuraw” Brójce „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 729/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 21 radnych: 19 głosów za, nikt nie był przeciwny, 2 głosy wstrzymujące.
Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Radny Województwa Lubuskiego Łukasz Mejza: Ja chciałem gorąco podziękować Wysokiemu Sejmikowi, bo oprócz tego, że członkiem Szanownego Koła jest nasz kolega klubowy Edward Fedko, to jeszcze mój dziadek, także dziękuję pięknie.

Uchwała Nr XLV/714/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie nadania Kołu Łowieckiemu „Żuraw” Brójce „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 91 do protokołu.

Punkt 42.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Zespołowi Śpiewaczemu „Ale Babki” „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 730/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 92 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe? Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma pytania? Nie, nie ma. Projekt uchwały w sprawie nadania Zespołowi Śpiewaczemu „Ale Babki” „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 730/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

Oddano 23 głosy: 23 głosy za, nikt nie był przeciwny, nikt się nie wstrzymał.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLV/715/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie nadania Zespołowi Śpiewaczemu „Ale Babki” „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 93 do protokołu.

Punkt 43.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Celinie Marii Margowniczy „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 731/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 94 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Czy są pytania, uwagi Państwa Radnych? Nie ma. Projekt uchwały w sprawie nadania Celinie Marii Margowniczy „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 731/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 22 radnych: 17 głosów za, nikt nie był przeciwny, 5 głosów wstrzymujących. Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLV/716/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie nadania Celinie Marii Margowniczy „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 95 do protokołu.

Punkt 44.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Alla Trofimenkova-Herrmann „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 732/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 96 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe? Czy ktoś ma z Państwa uwagi do tej kandydatury? Nie ma. Projekt uchwały w sprawie nadania Alla Trofimenkova-Herrmann „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 732/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych: 20 głosów za, nikt nie był przeciwny, 3 głosy wstrzymujące. Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLV/717/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie nadania Alla Trofimenkova-Herrmann „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 97 do protokołu.

Punkt 45.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Adamowi Konstantemu Jaskulskiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 733/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 98 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Czy ktoś z Państwa ma jakieś pytania? Nie ma. Projekt uchwały w sprawie nadania Adamowi Konstantemu Jaskulskiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 733/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 22 radnych: 14 głosów za, 1 głos przeciwny, 7 głosów wstrzymujących. Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLV/718/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie nadania Adamowi Konstantemu Jaskulskiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 99 do protokołu.

Punkt 46.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Mirosławowi Zbigniewowi Glazowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 734/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 100 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Nie ma. Czy są pytania, uwagi Państwa Radnych? Nie ma. Projekt uchwały w sprawie nadania Mirosławowi Zbigniewowi Glazowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 734/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 19 radnych: 14 głosów za, 2 głosy przeciwne, 3 głosy wstrzymujące. Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLV/719/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie nadania Mirosławowi Zbigniewowi Glazowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 101 do protokołu.

Punkt 47.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Tomaszowi Chodórowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 735/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 102 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Czy są pytania, Państwa Radnych? Nie ma. Projekt uchwały w sprawie nadania Tomaszowi Chodórowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 735/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych: 15 głosów za, 1 głos przeciwny, 7 głosów wstrzymujących. Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLV/720/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie nadania Tomaszowi Chodórowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 103 do protokołu.

Punkt 48.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Aleksandrowi Lechowi Kozłowskiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 736/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 104 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe? To jest pionier gospodarki odpadami w całej Rzeczypospolitej. Jeśli nie ma pytań, projekt uchwały w sprawie nadania Aleksandrowi Lechowi Kozłowskiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 736/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za

podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych: 15 głosów za, nikt nie był przeciwny, 8 głosów wstrzymujących. Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLV/721/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie nadania Aleksandrowi Lechowi Kozłowskiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 105 do protokołu.

Punkt 49.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Tomaszowi Miechowiczowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 737/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 106 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Czy są uwagi, pytania Państwa Radnych? Jeśli nie, to projekt uchwały w sprawie nadania Tomaszowi Miechowiczowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 737/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych: 13 głosów za, nikt nie był przeciwny, 10 głosów wstrzymujących.

Stwierdzam, że ten bardzo zacny kustosz zamku w Krośnie otrzymuje tytuł i uchwała została przyjęta.

Uchwała Nr XLV/722/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie nadania Tomaszowi Miechowiczowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 107 do protokołu.

Punkt 50.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Kazimierze Potockiej „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 738/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 108 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Czy ktoś z Państwa Radnych ma pytanie, uwagi? Nie ma. Projekt uchwały w sprawie nadania Kazimierze Potockiej „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 738/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych: 16 głosów za, 1 głos przeciwny, 6 głosów wstrzymujących.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLV/723/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie nadania Kazimierze Potockiej „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 109 do protokołu.

Punkt 51.

Przyjęcie protokołu z XLIV sesji Sejmiku Województwa Lubuskiego.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Był dostępny, był wyłożony. Państwo nie wnieśli żadnych uwag, a zatem kto jest z Państwa za przyjęciem protokołu z XLIV sesji, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 21 radnych: 17 głosów za, nikt nie był przeciwny, 4 głosy wstrzymujące.

Stwierdzam, że protokół został przyjęty.

Punkt 52.

Sprawy różne.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Chciałem w imieniu swoim, a zwłaszcza Państwa Radnych serdecznie złożyć życzenia naszym Jubilatom. Dwie panie skończyły lat 18, a panowie stosowny wiek osiągnęli. W pierwszej kolejności, 5 kwietnia, Pan Mirosław Marcinkiewicz. Chcieliśmy Mirosławowi życzyć sto lat. Pan Łukasz Mejza, urodzony 15 maja. Panie

Łukasz, gratulujemy Panu i życzymy powodzenia. 18-letnia Grażyna Dereń w dniu 22 maja. Szanowni Państwo, nasza kolejna 18-latka Anna Synowiec - 24 maja.

W dniu 24 maja odbędą się posiedzenia Komisji Budżetu i Finansów i Komisji Rewizyjnej, dotyczące procedowania nad wykonaniem ubiegłorocznego budżetu, bo przed nami sesja absolutoryjna w czerwcu, gdzie trzeba będzie ponarzekać, pokrzykować, pokrzyczeć i pobronić się. Pozostałe komisje odbyły się już w ww. kwestii. Wraz z Panią Marszałek zapraszamy Państwa do aktywności oczywiście, ale też i do czynnego udziału w VI Lubuskim Sejmiku Dziecięcym, który odbędzie się 28 maja w tej sali o godz. 11:00. Proszę o informację kto z Państwa Radnych dotrze. Będzie miło nam i dzieciom. Szanowni Państwo Radni, zgodnie z Waszą wolą i decyzją, po zakończeniu sesji zapraszam Państwa do sali 133, do Biura Sejmiku po odbiór gadżetów. Tam są po dwie torby gadżetów, które są dla każdego z Państwa, byście mogli swoim wyborcom rozdać wedle własnego uznania, nie będziemy tutaj żadnej instrukcji udzielać. Ja chciałbym tylko poinformować, bo informowałem Państwa, że będzie pewne zdarzenie: mecz piłkarski Polska – Saksonia, raczej się nie odbędzie pomiędzy Landtgiem, a Sejmikiem, także uspokajam i przepraszam. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos. Pani Gośniowska-Kola, bardzo proszę.

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: Dziękuję bardzo. Panie Przewodniczący, w zasadzie to jest moja prośba skierowana do Pana Przewodniczącego. Chciałabym prosić, aby – zgodnie ze statutem – odpowiedzi, o które prosimy w ramach składanych interpelacji, rozumiem, że one są w danym zakresie wyczerpujące, niemniej jednak nie zawsze są szczegółowe. Prosiłabym o zwrócenie uwagi osobom, które sporządzają takie odpowiedzi na interpelacje, aby one były odpowiedziami nie ogólnymi, ale na konkretnie zadane pytania. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Rozumiem. Sam też czasami mam z tym problem, ale to jest dążenie do doskonałości. Zgadzam się z Panią, zwrócimy uwagę. Ja napiszę list do Pani Marszałek w tej sprawie. A, Pani Marszałek słyszała, już nawet bez listu usłyszała i na pewno będą dokładniejsze. Dziękuję bardzo Pani Marszałek. Szanowni Państwo, chcę poinformować, że 18 czerwca będzie kolejna sesja. Szanowni Państwo, jeśli nie ma więcej pytań i uwag – punkt 53.

Punkt 53.

Zamknięcie obrad XLV sesji Sejmiku.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Szanowni Państwo, zamykam obrady XLV zwyczajnej sesji Sejmiku Województwa Lubuskiego kadencji 2014-2018. Życzę Państwu bezpiecznego powrotu do domu.

Protokół sporządzili:

Ewa Bieniarz

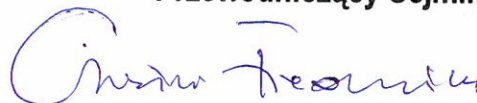
Małgorzata Pieczyńska

Tomasz Pawłowski

Bieniarz
Pieczyńska
Pawłowski

Obrady prowadził:

Przewodniczący Sejmiku

Czesław Fiedorowicz